

PRZEDSZKOLE NR 64

im. Przyjaciół Kubusia Puchatka

Innowacja pedagogiczna „OGRÓD NAUKI”

Przedszkole nr 64 im. Przyjaciół Kubusia Puchatka
w Warszawie

Warszawa 2024

Spis treści

I	WSTĘP.....	3
II	OPIS INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ.....	4
III	CELE OGÓLNE.....	4
IV	SPODZIEWANE EFEKTY.....	4
V	SPOSOBY EWALUACJI INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ.....	4
VI	BLOKI TEMATYCZNE.....	6
	1. EDUKACJA MATEMATYCZNA.....	6
	2. EDUKACJA PRZYRODNICZA.....	24
	3. EDUKACJA MUZYCZNA.....	43
	4. PRZYGOTOWANIE DO NAUKI CZYTANIA I PISANIA.....	45
	5. EDUKACJA PLASTYCZNA.....	52
VII	SCENARIUSZE ZAJĘĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH.....	53
VIII	SCENARIUSZE Z ZAKRESU PRZYGOTOWANIA DO NAUKI CZYTANIA I PISANIA.....	65
IX	BIBLIOGRAFIA.....	77

I WSTĘP

**„Powiedz a zapomnę;
pokaż a zapamiętam;
pozwól przeżyć a zrozumieć”
(Konfucjusz)**

Innowacja pedagogiczna „Ogród nauki” powstała z myślą o tym, by wprowadzić dzieci 3-6-letnie w świat matematyki, przyrody, muzyki, także przygotować do pisania i czytania oddziałując na zmysły, emocje, przeżycia dziecka. Innowacja ta przedstawia propozycje zabaw i ćwiczeń matematycznych i przyrodniczych opartych o koncepcję edukacji „na zewnątrz”, której założeniem jest nauczanie poprzez zabawę, doświadczanie, polisensoryczne poznawanie świata oraz obserwacje czynione w naturalnym środowisku przyrodniczym czyli w ogrodzie przedszkolnym, podczas spacerów i wycieczek.

Współczesna edukacja wymaga poszukiwania coraz to nowych form kształtowania postaw proekologicznych, prozdrowotnych wśród dzieci już od przedszkola. Sam Arystoteles – ojciec nauki i edukacji – nauczał podczas spacerów. Dzięki temu szkoła dla ówczesnych uczniów była czymś ciekawym i inspirującym. Mimo zmieniających się czasów i metod nauczania, niektóre z nich są ponadczasowe i korzystnie wpływają na przyswajanie wiedzy, tak jak wspomniane zajęcia na świeżym powietrzu.

Zajęcia w plenerze sprzyjają sprzyja koordynacji, rozwijaniu funkcji poznawczych i holistycznemu rozwojowi dzieci. Dzięki współpracy i zadaniom w grupie, dzieci polepszają swoje umiejętności społeczne. Obniża się poziom stresu, a w atmosferze relaksu umysł jest skłonny przyjąć zdecydowanie większy zakres wiadomości. Wśród licznych korzyści możemy wymienić miłą atmosferę, a także skrócenie dystansu między nauczycielem i dziećmi. Ponadto zajęcia na świeżym powietrzu sprzyjają treningom uważności. Dzieci uczą się spostrzegawczości, rozwijają inteligencję emocjonalną, mogą ćwiczyć myślenie analityczne, rozwijać integrację sensoryczną i dbają o kondycję fizyczną. Zajęcia te uczą dzieci praktycznego wykorzystania wiedzy i wpływają na rozwój takich umiejętności, jak: praca w grupie, komunikacja, samodzielność, kreatywne myślenie, odwaga, zaradność, wzrost samooceny.

Poprzez innowację chcemy wzmacniać aktywność każdego dziecka, rozbudzać zaciekawienie światem i zainteresowania dzieci. Naszą rolą – nauczycieli będzie stwarzanie takich sytuacji, w których dzieci będą przechodzić przez kolejne etapy zdobywania wiedzy poprzez aktywne, własne działania. Mamy nadzieję wdrożyć przedszkolaki do odważnego podejmowania działań, które rozbudzą w nich twórczą, kreatywną postawę.

II OPIS INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ

Temat innowacji:

„Ogród nauki”

Autorki innowacji:

mgr Katarzyna Konik, mgr Anna Górniak, mgr Danuta Dąbek, mgr Ewelina Lesińska, mgr Agnieszka Śniegocka, mgr Aneta Stańczak, mgr Joanna Sochacka, mgr Marta Tymicka, mgr Monika Męczyńska, mgr Andżelika Otrębus

Miejsce realizacji:

Przedszkole nr 64 im. Przyjaciół Kubusia Puchatka w Warszawie

Termin realizacji:

Wrzesień 2024 – Czerwiec 2025

Wiek uczestników:

Innowacja skierowana jest do dzieci 3- 6-letnich

III CELE OGÓLNE

1. Rozwijanie zainteresowań dzieci
2. Rozbudzanie naukowej pasji poprzez pokazywanie, że nauka to ciekawa przygoda
3. Uświadomienie dzieciom, że zdobywanie wiedzy może być świetną zabawą
4. Wprowadzenie dzieci w świat nauki poprzez aktywną zabawę na świeżym powietrzu, połączoną z dużą ilością ruchu
5. Stworzenie atmosfery akceptacji i sukcesu; uszanowanie indywidualnego tempa pracy, zachęcanie dziecka do aktywności
6. Wzbogacanie wiedzy na temat otaczającej przyrody za pomocą zmysłów
7. Wykorzystanie wiedzy ogrodniczo – przyrodniczej w życiu codziennym
8. Zapewnianie dzieciom możliwości obcowania z przyrodą w ciągu całego roku
9. Stwarzanie warunków do podejmowania obserwacji, odkrywania i eksperymentowania w ciągu całego roku.

IV SPODZIEWANE EFEKTY

1. Wdrażanie nowych rozwiązań w pracy z dziećmi
2. Poszerzenie zakresu działań przedszkola przez zachęcanie nauczycieli do udziału w realizacji innowacji
3. Pogłębianie relacji koleżeńskich i współpracy w zespole
4. Poszerzenie oferty przedszkola
5. Rozwijanie umiejętności łączenia realizacji działań w ramach innowacji z realizacją działań w swojej grupie
6. Podniesienie jakości pracy nauczyciela z dziećmi
7. Wzbogacenie warsztatu pracy o nowe metody i formy pracy
8. Wykorzystywanie nowych pomysłów do prowadzenia zajęć
9. Rozwijanie własnej kreatywności.

V SPOSOBY EWALUACJI INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ

Przystąpienie do nowego programu wiąże się z kontrolą oczekiwanych efektów. Musimy się upewnić, że podejmowane działania są właściwe, a przyjęte założenia spełniają nasze oczekiwania. W związku z tym zostanie przeprowadzona ewaluacja innowacji, której celem

będzie sprawdzenie umiejętności dziecka, stopnia atrakcyjności zajęć, trafności stosowanych form i metod oraz zgodności innowacji z przyjętym założeniami.

Dane dotyczące realizacji innowacji oraz efekty wprowadzonych zmian uzyskamy poprzez:

- systematyczną obserwację dzieci i ich działań
- dostrzegalną wiedzę i umiejętności dziecka,
- ankietę dla rodzica z dzieckiem,
- dokumentację przedszkolną (fotorelacje z działań)
- wywiad z nauczycielami i rodzicami.

W celu zebrania informacji wykorzystamy metody i techniki badawcze:

- obserwacje,
- ankiety,

Ewaluacja innowacji pozwoli na poznanie osiągnięć i umiejętności dziecka oraz wyeliminowanie niewłaściwych działań. Poprzez ukazanie mocnych i słabych stron innowacji staje się punktem wyjścia do modyfikacji i uzyskania pożądaných efektów. Ewaluacja zostanie wykonana po pierwszym roku prowadzonych zajęć. Wyniki zostaną przedstawione na Radzie Pedagogicznej oraz rodzicom podczas zebrań grupowych.

VIBLOKI TEMATYCZNE

1. EDUKACJA MATEMATYCZNA

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Kształtowanie u dzieci zainteresowań matematycznych przejawiających się w aktywności poznawczej, chęci do zabawy i twórczych działań.
2. Stymulacja ogólnorozwojowa wraz z edukacją matematyczną dzieci, podnoszenie kompetencji matematycznych wychowanków.
3. Rozbudzanie aktywności matematycznej u dzieci poprzez samodzielne doświadczanie, działanie, eksperymentowanie.
4. Wzbogacenie oferty edukacyjnej przedszkola skierowanej do dzieci, rozwijanie motywacji do nauki matematyki.

Dziecko:

- dobrze orientuje się w przestrzeni i posługuje się pojęciami dotyczącymi położenia przedmiotów w przestrzeni, orientuje się w schemacie własnego ciała, nazywa części ciała;
- układa przedmioty w grupy, szeregi, potrafi wychwycić i kontynuować powtarzający się rytm, odtwarza szeregi przedmiotów i tworzy własne; posługuje się pojęciami dotyczącymi następstw czasu - potrafi nazwać pory dnia, pory roku, dni tygodnia, miesiące, stosuje określenia dzisiaj, wczoraj, jutro;
- klasyfikuje przedmioty wg: wielkości, kształtu, koloru, przeznaczenia; porządkuje jednorodne przedmioty w otoczeniu na podstawie różnic pomiędzy nimi;
- rozumie pojęcie liczby w aspekcie kardynalnym, porządkowym i miarowym, liczy obiekty i odróżnia błędne liczenie od poprawnego; liczy przedmioty w sytuacjach praktycznych, w zabawie, bez ograniczania zakresu liczenia;
- wie, na czym polega pomiar długości, zna proste sposoby mierzenia, dokonuje pomiarów dowolnie obraną wspólną miarą, porównuje wyniki;
- porównuje wielkość przedmiotu względem siebie lub innego przedmiotu, zna różne rodzaje wag, zna ich rolę w określaniu masy przedmiotów;
- rozpoznaje figury geometryczne, określa ich charakterystyczne cechy, rozwija umiejętności konstrukcyjne i manipulacyjne poprzez wykorzystywanie w zabawach figur geometrycznych,
- wyznacza wynik dodawania i odejmowania na konkretach i w pamięci, ustala równoliczność zbiorów, wskazuje gdzie jest więcej, gdzie mniej, gdzie po tyle samo, rozpoznaje graficzny zapis liczby od 0 do 10 lub więcej,
- wyciąga wnioski z działań kształtujących pojęcia mierzenia objętości i stałości objętości;
- odczytuje zakodowane treści, np. legendy do gier planszowych, podejmuje próby tworzenia prostych gier planszowych, ćwiczy spostrzegawczość i myślenie przyczynowo-skutkowe;
- wyznacza wynik dodawania i odejmowania przy pomocy liczmanów, przekłada konkretne sytuacje na działania matematyczne, próbuje wykonać zapis matematyczny.

METODY PRACY:

- metody aktywizujące (samodzielne doświadczenia, eksperymenty, zabawy, gry, projekty),

- metody problemowe (burza mózgów),
- metody percepcyjne (obserwacja, pokaz),
- metody słowne (objaśnienia, instrukcje słowne).

FORMY PRACY:

- praca w małych zespołach,
- praca z całą grupą.

ZAKRES TEMATYCZNY:

Jesień

Orientacja przestrzenna

Orientacja przestrzenna to kształtowanie umiejętności, które pozwolą dziecku dobrze orientować się w przestrzeni i swobodnie rozmawiać o tym, co się wokół niego znajduje. Kompetencje te powinno się kształtować przez cały okres przedszkolny. Dzieci w młodszym wieku przedszkolnym najpierw uczą się nazywać i wskazywać poszczególne części swojego ciała. Następnie potrafią określać kierunki od jego osi tj. „w przód”, „w tył”, „z boku” oraz wskazać miejsce przedmiotu w odniesieniu do własnego ciała tj. „nade mną”, „pode mną”, „przede mną”, „za mną”, „obok mnie”, a dzieci starsze „po mojej prawej stronie”, „po lewej stronie”. Kolejny etap to orientacja w przestrzeni w stosunku do innej osoby lub przedmiotu – np., „Balon znajduje się nad Zosią”. Ostatnią umiejętnością ważną w osiągnięciu gotowości szkolnej jest orientacja na kartce papieru. Dziecko poznaje przestrzeń głównie poprzez ruch, obserwując ją, odczuwając i nazywając słowami własne doświadczenia. Wszystkie poniższe zabawy z powodzeniem można przeprowadzić na placu zabaw, w przedszkolnym ogrodzie lub pobliskim parku (u dzieci starszych).

Działania:

1. Witanie się określonymi częściami ciała, np. „Witamy się łokciami, brzuchami, noskami”.
2. Wskazywanie wymienionych części ciała. W zabawie można wprowadzić element rywalizacji, np. „Kto szybciej pokaże/dotknie...”.
3. Wierszyki z pokazywaniem i piosenki typu „Głowa, ramiona, kolana, pięty”, „Tu paluszek, tam paluszek”.
4. Umieszczanie wybranego przedmiotu w określonym miejscu, np. „Połóż kamień/liść/patyk po swojej prawej stronie/nad sobą/pod sobą/za sobą/przed sobą”.
5. Poruszanie się w przestrzeni zgodnie z poleceniami: idź do przodu (przed siebie), do tyłu (przesuń się do tyłu), w tę stronę, dwa kroki w przód, krok w lewo, trzy kroki w przód. Dziecko może mieć zasłonięte oczy. W kolejnym etapie prowadzi w ten sposób kolegę/koleżankę (orientacja w przestrzeni w stosunku do innej osoby).
6. Zachęcanie do rysowania postaci człowieka, np. kredą na chodniku, patykiem na piasku: opowiadaj, jaki jesteś, a ja cię narysuję (rysowanie pod dyktando).
7. Wyprowadzanie kierunków od osi własnego ciała: spoglądanie, rzucanie kamykiem, piłką itp., wskazywanie i nazywanie kierunków.
8. Zabawy pomagające dzieciom przenieść świadomość schematu własnego ciała na drugą osobę: "Rób to, co ja ", „Czy jesteś do mnie podobny?”. Zagadki pantomimiczne.

9. Wytaczanie kierunków od obranego przedmiotu: na lewo od, na prawo od, znajduje się za ... np: Konstruowanie makiety: „Nasze przedszkole/ Nasz plac zabaw". Ustalanie, jak dojść do określonego miejsca: do sklepu, do przystanku autobusowego itp.
10. Uzupełnianie obrazków narysowanych na chodniku przez nauczyciela, np. „Pod drzewem narysuj kolorowy kwiat”.
11. Rysowanie pod dyktando na ograniczonej przestrzeni, np. „W lewym górnym rogu narysuj słońce, pod nim chmurkę. Na samym środku narysuj domek”.
12. Poznanie sposobów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie: mapa najbliższej okolicy, plan placu zabaw, przedszkola, aby pokazać dzieciom, że istnieją różne sposoby przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie.
13. Konstruowanie mapy i gra terenowa, np. poszukiwanie skarbu, Jesieni, itp.

Rytmy

Rytmy to sposób rozwijania umiejętności skupienia uwagi na prawidłowościach i korzystania z niej w różnych sytuacjach. Jest to ważne przy nabywaniu umiejętności liczenia oraz dla zrozumienia sensu mierzenia. Rytm jest obecny w wielu formach aktywności nasz język, którym mówimy ma określony rytm i melodię, matematyka także wypełniona jest rytmami. Swoje działania rozpoczynamy od układania prostych i krótkich ciągów powtarzalnych układów, by zakończyć na tych trudniejszych.

Działania:

1. Układanie prostego rytmu. Dorosły układa prosty rytm, np. liść, patyk, liść, patyk... (można tu też wykorzystać dary jesieni – kasztany, szyszki, żołędzie) i prosi aby dzieci najpierw obserwowały, a następnie kontynuowały powtarzając regularność.
2. Odczytywanie i kontynuowanie rytmu. Dorosły układa rytm, np. liść, dwa patyki, liść, dwa patyki i prosi o dalsze ułożenie. Dziecko musi dostrzec prawidłowość i kontynuować rytm.
3. Kontynuowanie trudniejszych rytmów. Dorosły układa rytm z trzech elementów, np. liść, patyk, kamień, liść, patyk, kamień, dziecko odczytuje rytm razem z dorosłym i go kontynuuje. Można u dzieci starszych podać rytm do kontynuowania rysując go kredą na chodniku, np. kreska, koło, trójkąt.
4. Wysłuchiwanie i dostrzegania regularności. Dorosły klaszcze rytmicznie w dłonie i prosi o powtórzenie lub przemiennie klaszcze i uderza dłońmi w kolana, dziecko słucha i kontynuuje. Do tych ćwiczeń można także wykorzystać instrumenty z zaznaczeniem, ze każdy układ rytmiczny należy powtórzyć co najmniej trzy razy.
5. Ćwiczenia rytmiczne wykonywane ciałem – są trudne, ponieważ aktywizują pamięć ruchową, dlatego zaczynamy od prostych zadań dostosowanych do możliwości fizycznych dziecka. Dorosły pokazuje rytmy, następnie dziecko kontynuuje, np. przysiad, podskok, przysiad, podskok...; dorosły podnosi ręce do góry, kładzie ręce na ramiona, wyciąga ręce w bok (powtórzone trzykrotnie); pajacyk, chód w miejscu, pajacyk, chód w miejscu...; skłon w przód, wyprost, skłon w lewo, skłon w prawo (powtórzone trzykrotnie).
6. Układanie wysłuchanych rytmów z materiału przyrodniczego. Dorosły pokazuje i mówi, jak ułożyć rytm: Ułożę tyle jabłek, ile razy podskoczę, ułożę tyle gruszek, ile razy zaklaszczę w dłonie. Dorosły robi dwa podskoki i układa dwa jabłka, klaszcze raz w dłonie i układa jedną gruszkę. Następnie prosi dziecko, żeby kontynuowało rytm. Wersja 2 zadania: Dorosły mówi dziecku, że jego klaśnięcie w dłonie oznacza patyk, a stuknięcie dłonią w ławkę oznacza szyszkę. Dorosły klaszcze i stuka rytm, a dziecko układa to, co usłyszało.

7. Próby przekładania dostrzeżonych regularności w prostych układach rytmicznych z jednej reprezentacji na drugą, np. dziecko układa rytm z darów jesieni, a następnie stara się go wystukać/dziecko słucha wystukanego rytmu i stara się go ułożyć z klocków.
8. Dostrzeganie przemienności dnia i nocy, układanie z darów jesieni kalendarzy z uwzględnieniem dnia i nocy. Dorosły przedstawia rytm i stałe następstwo dnia i nocy, dziecko dostrzega to i układa na płaskich obręczach szyszki i kasztany tak, aby pokazać, że po nocy zawsze następuje dzień.

Klasyfikowanie

Klasyfikacja to wspomaganie rozwoju czynności umysłowych potrzebnych do tworzenia pojęć (wprowadzenie dzieci do zadań o zbiorach i ich elementach). Klasyfikowanie obejmuje treści wspomagające rozwój klasyfikacji: oglądanie i porównywanie obiektów oraz dostrzeganie ich podobieństw i różnic, wdrażanie do grupowania obiektów i słownego uzasadnienia, dlaczego pasują do siebie, grupowanie czyli rozdzielanie różnych obiektów według różnych kryteriów, klasyfikowanie różnych obiektów i słowne określanie utworzonych zbiorów.

Działania:

1. Porównywanie przedmiotów: takie same – inne; podobne - tylko tym się różnią.
Przykłady: oglądanie darów jesieni i klasyfikowanie ich: te - takie same, a pozostałe – inne; oglądanie liści: podobne, ale ten brązowy, a ten zielony
2. Gromadzenie przedmiotów ze względu na przeznaczenie: klocki potrzebne do budowania, kreda do rysowania, wiaderko i łopatką do zabaw w piaskownicy itp. Mogą to być sytuacje, gdy dorosły proponuje: „Idziemy do piaskownicy, proszę przynieść potrzebne rzeczy”. Dziecko przynosi wiaderka, łopatki, foremki. Dorosły pokazuje te przedmioty i stwierdza „To są zabawki do piaskownicy ”.
3. Skłanianie dzieci do różnicowania i grupowania przedmiotów ze względu na przynależność: to moje, to do łazienki, to do szatni, to są ubranka lalki, to jest kreda z kącika plastycznego itd. Przykład: Dorosły zgromadził przedmioty: po kilka z łazienki, z szatni, z sali, itd. Dziecko je ogląda i ustala, gdzie jest ich miejsce i grupuje je ze względu na miejsce, gdzie się zwykle znajdują, a potem znosi je tam, gdzie trzeba.
4. Tworzenie sensownych wypowiedzi poprzez dokończenie zdania: W piaskownicy jest wiaderko i ...; W łazience jest ręcznik i...; W szatni są buciki i...;
5. Grupowanie słów i nazywanie tej grupy. Przykłady: czerwony, zielony, biały, żółty - to nazwy kolorów; jabłka, gruszki, śliwki - to nazwy owoców; Marysia, Janek, Wojtek - to imiona dzieci; czapka, kurtka, rękawiczki - to nazwy rzeczy, które wkładam na siebie.

Zima

Liczenie i rachowanie

Przeliczanie elementów jest jednym z pierwszych sposobów, jakie dziecko stosuje do porządkowania tego, co się wokół niego znajduje. Liczenie wywodzi się z rytmów i gestu wskazywania, dziecko wskazuje kolejne obiekty i je nazywa- liczy.

Kształtowanie umiejętności liczenia obiektów

1. Kształtowanie umiejętności liczenia w możliwie szerokim zakresie, ale odpowiednio do możliwości umysłowych dzieci. Przykłady:
 - wyodrębnianie obiektów do policzenia i oszacowanie, ile ich może być.
 - liczenie rzędem ułożonych przedmiotów z dbałością, aby nie liczyć podwójnie i nie pomijać

żadnego.

- dostrzeganie szczególnej roli ostatniego liczebnika, gdyż określa on także liczbę policzonych obiektów.

- sytuacje sprzyjające dostrzeganiu, że można liczyć od początku do końca i od końca do początku, a także, że wynik będzie taki sam jeżeli przestawi się liczone przedmioty.

- liczenie razem różnych przedmiotów, bo znajdują się na jednym terytorium lub mają wspólne przeznaczenie.

2. Liczenie znikających obiektów, ustalanie, ile ich było. Przykłady:

- dziecko liczy głośno: swoje kroki i mówi, ile ich było, dźwięki (uderzeniu w bębenek, dzwonek itp.) i ustala, ile ich było.

- może także liczyć przejeżdżające samochody, klocki wkładane do pudełka itp.

3. Liczenie na palcach i innych zbiorach zastępczych. Przykłady:

- liczenie palców i pokazywanie na palcach jest dwa, jest osiem, jest sześć. itd.

- zastępowanie obiektów palcami, patyczkami, materiałem przyrodniczym.

- policz np. szyszki i pokaż na palcach, ile ich jest.

- policz np. szyszki, ułóż tyle patyczków, ile jest szyszek.

4. Ustawianie po kolei, numerowanie. Przykład:

- numerowanie np. schodów, krzesełek, ustawianych rzędem przedmiotów. Wskazywanie wybranych obiektów w ponumerowanej serii i ustalanie: ten jest piąty, ten jest szósty.

Przykład: W przedszkolu są ponumerowane schody. Dziecko chodząc po schodach liczy je.

Potem ustawia np. misia na piątym schodku i pokazuje schodki, które miś ma za sobą i które ma przed

sobą.

Przykłady działań:

1. Pierwsza okazja na spacerze.

Liczą wszystkie napotkane schody- kiedy z nich schodzimy i kiedy po nich wchodzimy. czy w jedną i drugą stronę jest ich tyle samo?

Liczymy napotkane domy, samochody wszystkie lub tylko w wybranym kolorze, ptaki, pieski na spacerze, zebrane liście, patyczki, itp.

2. Kolekcjonowanie skarbów ze spaceru.

Połóżcie przed sobą po pięć zebranych np. patyczków i kamyków. Jest ich po tyle samo? Jak to sprawdzicie?

3. Ubieramy się.

Założcie skarpety, buty, rękawiczki. Ile jest skarpetek? Dwa to para. Ustawcie się w pary? Ilu jest was w parze?, Ile jest par?

Przy tej okazji możemy wprowadzić u dzieci starszych liczenie po dwa.

4. Liczymy palce.

Każda ręka ma pięć palców, czyli obie mają po tyle samo. U stóp też jest po pięć palców – po tyle samo, co u rąk. Gdy liczyć palce, dotykajcie każdego z nich po kolei i głośno.

Licząc palce u rąk i stóp przechodzimy do liczenia piątkami. 5 palców u lewej ręki, 5 u prawej ręki, czyli razem 10.... Kiedy dziecko utrwali umiejętność liczenia po pięć w obrębie własnego ciała, niech dolicza palce kolegi w parze, itd.

5. Łopatk i wiaderka.

Sprawdźmy, czy dla każdego wiaderka wystarczy łopatek. Ile jest łopatek? O ile więcej/mniej jest...

6. Kasztanowe liczenie.

Rozłóż w rzędzie 10 kasztanów (nie mów ile ich jest), wspólnie policzcie ile ich jest.

Najpierw liczą od lewej strony, później od prawej. Czy coś się zmieniło? Czy to, że liczą najpierw z jednej a potem z drugiej strony ma znaczenie? Dzięki tej zabawie dziecko odkrywa znaczenie ostatniego liczebnika. Dowie się ile kasztanów ułożyliście przed sobą. Co się stanie

jeśli zamienimy w rzędzie kasztany?

Sprawdźcie!

7. Jaka to cyfra?

Zwróć uwagę, że cyfry to nie to samo co liczba. Cyfry służą do zapisu liczb.

I tak liczbę 1 (liczymy jedno tupnięcie, jeden nos, jeden but...), zapisujemy za pomocą cyfry

1. Liczbę 10 (10 podskoków, 10 kłaśnieć, 10 żółdzi...), przy użyciu dwóch cyfr 1 i 0.

Cyfra 0 jest bardzo ważna. Zapisujemy za jej pomocą liczbę 0 (liczymy: nie ma tupnięcia, nie ma rękawiczki).

8. Buduję cyfry.

Układajcie kształty cyfr z dowolnej liczby patyczków, zapalek, kasztanów.

9. Zakodowane cyfry.

Rysowanie pod dyktando. Proponujemy dzieciom swój własny system cyfr. Dzieci w rzędzie wypisują wszystkie cyfry i do każdego dorysowują znak, który będzie oznaczać daną cyfrę,

np.: 0 – dorysujcie chmurę

1- dorysujcie serce

2- dorysujcie kwadrat

3- dorysujcie słończko

...itp.

Następnie pobawcie się w zagadki: Jaka to liczba? - serce i słończko (13),

słończko i kwadrat (32)

10. Śnieżki.

Dzieci lepia śnieżki. Rozłóż koła hula-hop (narysuj pętle) i podpisz je odpowiednimi

kartonikami z liczbami. Poproś aby dzieci w każdej pętli ułożyły po tyle śnieżek co wskazuje kartonik z liczbą.

11. Kto ma więcej?

Rzucanie na zmianę kostką do gry- zabawa w parach. Dziecko po wyrzuceniu kostki liczy ile oczek wypadło (zmierzamy do zapamiętania ile wskazuje układ oczek na kostce). Teraz weź tyle samo kamyków, co oczek na kostce. Kto wyrzucił większą liczbę oczek? Zwycięzca otrzymuje punkt, np. kamyk.

O ile więcej/ mniej wyrzuciłeś niż kolega? – (doliczanie i odliczanie).

Ile razem wyrzuciliście oczek na kostce?

12. Łowimy skarby.

Na chodniku rysujemy wyspę, na której rozsypujemy dużo skarbów – kasztany, fasolki.

Dziecko rzuca kostką, liczy oczka i zabiera tyle skarbów ile jest oczek na kostce.

13. Liczenie wspak.

Zaczynamy od prostego odliczania wspak: *trzy, dwa, jeden, start!* Później rozszerzamy zakres odliczania od dziesięciu na palcach:

Rakieta startuje, rakieta startuje,

wielka wyprawa się szykuje,

zaraz wyruszymy, tylko odliczymy

10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 0, Start!!!

14. Liczymy dziesiątkami.

Z wykorzystaniem banknotów 10 złotych (z wyprawki). Niech dzieci liczą dziesiątki: 10, 20, 30 Możemy również wykorzystać miarki krawieckie i spinacz do prania.

15. Liczenie bez granic. Przygotuj co najmniej 10 miarek krawieckich o długości 100 cm, ułożonych w rzędzie. Gdy dzieci potrafią już sprawnie liczyć dziesiątkami do stu, uczymy liczyć setkami do tysiąca. Dotykaj kolejno miarki i licz setkami: 100, 200, ..., 1000 !

Umiejętność rachowania wiąże się z umiejętnością liczenia. Dziecko najpierw liczy i ustala, ile jest elementów, następnie uczy się dodawać (dokładać, dosuwać), odejmować (odsuwać) i rozdzielać po tyle samo.

Przykłady działań:

1. Ustalanie, że po zmianie typu „dodać” - jest więcej, a po zmianie typu „odjąć” - jest mniej.

* dzieci ogląda zgromadzone przedmioty: szyszki, kasztany, fasolę, patyczki i stwierdzają „jest tyle”. Dokładamy garść, a dzieci określają efekt tej zmiany.

Dzieci młodsze mogą mówić „dużo”, „mało”. Jeżeli chce policzyć przedmioty po zmianach typu dodać lub odjąć, trzeba je zachęcić i liczyć razem z nimi.

* masz tyle np. fasolek, daję ci dwie, policz, ile masz razem.

* masz kasztany policz je, odsuń trzy, policz, ile ci zostało.

Sytuacje z manipulowaniem palcami.

* pokaż pięć palców, schowaj trzy, pokaż, ile jest.

* pokaż trzy palce i jeszcze dwa, policz, ile jest razem.

* włóż do pudełka np. trzy kasztany, dodaj np. dwa, policz i pokaż na palcach, ile kasztanów jest w pudełku.

*włóż do pudełka np. sześć kasztanów, wyjmij np. dwa, policz, ile zostało i pokaż na palcach.

2. Wdrażanie dzieci do precyzji w ustalaniu wyniku dodawania i odejmowania.

* masz jeden np. kasztan, dam ci jeszcze jeden. Ile masz?

* masz trzy fasole, daj mi dwie. Ile ci zostało?

* daj mi jeden np. kamyk i jeszcze jeden. Ile mi dałeś kamyków?

* daj koledze np. trzy kamyki, kolega odda dwa. Ile mu zostanie?

* policz ile jest ptaków na placu zabaw, a teraz policz ile mają razem nóg?

* mamy dwa samochodziki, ile kół mają razem?

* „dziennik obserwacji” – wspólnie z dziećmi odczytujemy temperaturę powietrza (o podobnej porze), wynik zapisujemy w kalendarzu obserwacji pogody. Na koniec tygodnia sprawdzamy w którym dniu temperatura była najwyższa a w którym najniższa. Ile stopni wynosi różnica temperatur?

* schodowa arytmetyka: Krzys jest na trzecim schodku a Zuzia na piątym. O ile schodków stoi niżej od Zuzi? (żeby odpowiedzieć dziewczynka schodzi do kolegi i liczy schody, podaje wynik odejmowania). Podobnie ćwiczymy dodawanie: Ile schodków musi pokonać Krzys aby dotrzeć do Zuzi?

3. Równoliczność w sytuacjach życiowych i w zabawie.

* rozdawanie przedmiotów tak, żeby każdy miał tyle samo: - rozdaj dzieciom szarfy, woreczki z piaskiem, kartki, kasztany (łopatki, foremki, itp.), każdy ma mieć po jednej. Trzeba na koniec sprawdzić, czy każde dziecko dostało np. woreczek, dzieci podnoszą woreczek w dłoni.

* policz chłopców, policz dziewczynki: czy jest ich tyle samo, a może więcej jest chłopców/dziewczynek?

* budowanie pociągów: dziecko buduje pociąg z ustalonej liczby klocków, a potem drugi pociąg z tej samej liczby klocków, na koniec porównuje pociągi. Zamiast pociągów dzieci mogą budować wieżę, bramy, most, itp.

Mierzenie długości

Sprawne posługiwanie się miarami to bardzo ważna umiejętność życiowa. Mierzmy długość, wysokość, szerokość i odległość. Żaden przedmiot nie jest długi albo krótki sam w sobie. Może być dłuższy lub krótszy w odniesieniu do innego przedmiotu albo do siebie samego po wydłużeniu lub skróceniu. Dlatego doświadczenia z mierzeniem długości z dziećmi trzeba

zacząć od bezpośredniego porównywania dwóch a następnie kilku przedmiotów i określania, które z nich są dłuższe, krótsze lub mają taką samą długość.

Potem dziecko mierzy długość własnym ciałem, czyli krokami, stopą za stopą, łokciem, długością palca. Kiedy radzi sobie już z mierzeniem długości własnym ciałem przechodzimy do mierzenia długości różnymi miarkami: sznurkiem, patykiem, klockiem. Dziecko dobiera miarkę do mierzonego obiektu. Inną posłuży się gdy mierzy długość piaskownicy a inną gdy mierzy długość np. książki. W ostatnim etapie zapoznajemy dzieci z miarkami do pomiaru długości: metr, centymetr, pokazując różnego rodzaju linijki, miarki stolarskie i krawieckie.

Przykłady działań:

1. Kto jest wyższy?

Mierzymy się „na oko”, kto jest najwyższy a kto jest najniższy w grupie? Później porównujemy wzrost dwóch dzieci, np. Krzysiek jest wyższy od Piotrusia. Porównujemy wzrost dziecka i przedmiotów z najbliższego otoczenia, np. Kasia jest wyższa od bujawki ale niższa od zjeżdżalni, itp.

2. Pomiar wzrostu.

Mierzymy dzieci, np. przy ścianie i analizujemy wyniki pomiarów. To ćwiczenie ma na celu osłuchanie się z terminami: niski, wyższy, najwyższy, itp.

3. Najkrótszy- najdłuższy.

Porównujemy długości sznurków, szalików, pasków papieru, patyków, itp. W następnym etapie układamy zgromadzone przedmioty od najkrótszego do najdłuższego.

4. Stopa za stopą.

Ustawiamy stopa za stopą i mierzymy długość stopnia schodu, piaskownicy, chodnika, tarasu ale również odległość, np. z wyznaczonego punktu do furki, ławki, drzewa.

Rysujemy linię kredą na chodniku i mierzenie stopami jej długość; chodzimy po śniegu stopa za stopą i liczymy ile zrobiliśmy stop żeby powstała nasza ścieżka.

Możemy zapisywać „pomiar” dzieci, np. długość piaskownicy ma(ilość) stóp....(imię dziecka).

5. Krok za krokiem.

Ćwiczenie analogiczne jak w przypadku pomiarów „stopa za stopą”. Pomiar krokami częściej wykorzystamy do mierzenia odległości, np. zmierz ile jest kroków od drzwi przedszkola do furki?, ile kroków trzeba zrobić aby przejść z piaskownicy do huśtawki.

6. Łokciowa miarka.

Zmierzcie łokciem długość bujawki, ławki, wysokość krzesła, ławki, itp. Przypominamy, że jeden łokieć to odległość od czubka dłoni do łokcia.

7. Dłoń też mierzy.

Ludzka dłoń także może służyć do pomiaru długości, wystarczy przekładać naprzemiennie lewą i prawą dłoń. Niech dziecko mierzy szerokość stolika, wysokość ławki, długość skakanki, itp.

8. Zabawkowe miary.

Wspólnie z dziećmi wybieramy narzędzie pomiaru, np. klocek, sznurówka. Teraz wystarczy sprawdzić, ile klocków (czyli długości) ma np. parapet. Następnie mierzymy z dziećmi ten sam przedmiot różnymi miarkami. Dlaczego wyniki są różne?

9. Czym mogę to zmierzyć?

Po serii zabaw z powyższymi sposobami mierzenia długości następuje pora aby zapoznać dzieci z narzędziami, które służą do pomiaru długości. Należy dzieciom zwrócić uwagę na to, co łączy te narzędzia – zapisane jednostki czyli centymetry. Należy wyjaśnić dzieciom jak prawidłowo posługiwać się miarką – pokazać początek od którego zaczynamy mierzyć – pokazać zero. Z pomocą miarek mierzymy różne przedmioty i odległości. Doświadczenia te pomagają dzieciom w uświadomieniu sobie stałości długości.

Wiosna

Waga

1. Konstruowanie wagi z dziećmi

Potrzebne będą patyk i dwie torebki spożywcze / woreczki na owoce i warzywa, taśma, sznurek

Nauczyciel mówi do dzieci: Skonstruujemy wagę z tych rzeczy, które leżą przed wami. Przytrzymaj patyk. To będą ramiona wagi. Na końcach ramion umocujemy szalki. Nasza waga ma szalki zrobione z przezroczystych torebek/ woreczków. Będzie lepiej widać, co do nich wkładamy, i nic nam z nich nie wypadnie. Szalki przymocujemy taśmą, żeby się dobrze trzymały (dzieci przy pomocy nauczyciela przyklejają). Teraz trzeba znaleźć miejsce do przywiązania sznurka. Musi to być dokładnie w środku patyka (przywiązują sznurek „na próbę” i przesuwają go tak, aby ramiona wagi były w równowadze). Teraz sznurek mocujemy taśmą i waga jest gotowa.

2. Ile waży lalka? Ile waży miś?

Potrzebne: zwykłe drewniane klocki. Wcześniej zbudowana waga i zabawki dziecka: lalka, miś, samochód, piłka.

• Ile waży pluszowy miś? (Może to być także lalka) Nauczyciel proponuje: Zważymy misia klockami. Ciekawe, ile waży miś? Potrzymam wagę za sznurek. Włóż misia do jednej z toreb. Popatrz na ramiona naszej wagi. Pokazują „tu jest ciężar”. Wkładaj po jednym klocku do drugiej torby. Rób to tak długo, aż ramiona wagi pokażą „tu i tu jest tyle samo”.

Dziecko - obserwując ramiona wagi - widzi efekt równoważenia ciężarów. Rozumie, że ważna jest dokładność. Jeżeli włoży klocków za dużo, są cięższe od misia i trzeba zabrać jeden lub kilka. Gdy klocków jest za mało, należy dokładać po jednym, aż zrównoważą misia. Dzieci mogą same proponować, co będą ważyć i porównywać wagę.

Klocki można wymienić na kamienie znalezione na podwórku.

3. Lżejszy, cięższy czy tyle samo?

Potrzebne: zwykłe klocki drewniane i klocki z plastiku (są większe, ale lżejsze), nasza waga i zabawka, którą dziecko będzie ważyło. Może to być miś, piłka, lalka, pajac, samochód itp. Na początku dziecko waży samochód i ustala, że waży..... (liczba) drewnianych klocków.

Nauczyciel mówi do dzieci: Ciekawa jestem, czy ten samochód będzie też ważył (liczba) klocków plastikowych? Może więcej, może mniej? Sprawdźmy.

Dzieci ważą samochód klockami plastikowymi i okazuje się, że trzeba ich włożyć aż (liczba), aby zrównoważyć samochód.

Nauczyciel pyta dzieci czy wiedzą, czemu tak się stało? Jeśli nie dzieci ważą raz jeszcze najpierw drewnianymi klockami, następnie plastikowymi i układają je w rzędzie obok siebie. Dzieci powinny zauważyć, że klocek plastikowy jest lżejszy od drewnianego.

Wprowadzamy/ utrwalamy pojęcia lżejszy/cięższy.

4. Jakie znamy wagi? Co możemy ważyć?

Przeprowadzenie z dziećmi pogadanki o rodzajach wag, pokazanie na zdjęciach i omówienie, co waży każda z nich (waga kuchenna, szalkowa, elektroniczna, łazienkowa itp.)

Wyjście na bazar w celu pokazania dzieciom wagi/ odważników. Wspólne zrobienie zakupów (owoce/ warzywa) z umożliwieniem dzieciom ważenia produktów i odczytywania wagi.

5. Zabawa w zakupy

Kochane dzieci!

Dzisiaj wy zrobicie zakupy, gdyż mamusia później wróci z pracy. Dzwoniła również babcia Danusia, prosi o kilka niezbędnych warzyw. Zrobiłam wam listę zakupów.

Zakupy Babci Danusi

1 kg jabłek

1 kg ziemniaków

3 kg marchwi

Zakupy nasze

1 kg ziemniaków

2 kg truskawek

2 buraków czerwonych

Policzcie kilogramy i oceńcie, które zakupy są cięższe nasze czy babci Danusi?

6. Rymowanka

Kiedy waga w równowadze szalki stoją równo, razem.

Kiedy jedna z szalek cięższa, wtedy w dół opada,

lżejsza zaś w górę się wznosi.

My ważymy i świetnie się bawimy!

Intuicje geometryczne

Intuicje geometryczne to kształtowanie w umyśle dziecka pojęć geometrycznych poprzez figury, układanie szlaczek, lustrzane odbicia figur. Dzieci akceptują kształty geometryczne tylko jako cechy istniejących i znanych rzeczy, np. koło wyłania się w umyśle dziecka z obserwowania i manipulowania różnymi kółkami, talerzykami, monetami, a także w trakcie rysowania słońca, piłki. Z tych doświadczeń dziecko powoli wydobywa wspólną cechę tych przedmiotów, podobnie jest jeśli chodzi o figury, takie jak kwadrat czy trójkąt.

Działania:

1. Zabawa ruchowa „Kierowca” połączona z ćwiczeniami artykulacyjnymi - dzieci otrzymują małe obręcze, które pełnią funkcje kierownicy. Gdy nauczyciel pokazuje zielone koło - dzieci „kręcą kierownicą” i poruszają się po sali. Kiedy nauczyciel pokazuje czerwone koło- dzieci zatrzymują się.
2. „Koła” - dzieci „rysują” koła/kwadraty/trójkąty w powietrzu wskazanymi przez nauczyciela częściami ciała (palcem, łokciem, stopą).
3. Dzieci z wykorzystaniem skakanek układają kształt koła, kwadratu, trójkąta.
4. „Rysunek z figur” - odrysowywanie figur z talerzy, pokrywek, foremek, wiader, figur, klocków w kształcie koła/kwadratu, trójkąta itp. Dzieci wykonują z odrysowanych figur obrazek (np. słońce, kwiatek, domek), zamalowują sylwety kredą.
5. Zabawa ruchowa „Kwadrat - koło” na ziemi rozłożone są sylwety kwadratów i kół (mogą być wycięte z papieru), dzieci swobodnie chodzą między figurami. Na hasło nauczyciela: koło lub kwadrat, dzieci muszą stanąć przy odpowiedniej figurze.
6. „Trójkąty” - układanie trójkątów z wykorzystaniem patyczków, drucików oraz rysowanie na piasku sylwety trójkąta.
7. Nauczyciel zabiera worek z figurami na przedszkolne boisko, dzieci po kolei wyszukują dane figury za pomocą dotyku. Można je wykorzystać do zabaw ruchowych, np. Podskakują kwadraty, reszta figur stoi itp.
8. Nauczyciel ma koszyk z figurami – plastikowymi/papierowymi i kilka figur narysowanych kredą na chodniku. Dzieci segregują figury do odpowiednich zbiorów, przeliczają je, określają/szacują, gdzie jest więcej, gdzie mniej.
9. Dzieci wybierają trzy dowolnej długości patyczki. Sprawdzają, czy da się z nich zbudować trójkąt. Próbują wyjaśnić, dlaczego tak się dzieje. Wybierają takie, z których się nie da. Sprawdzają, czy da się określić, z jakich patyczków da się zbudować trójkąt, a z jakich nie, bez konieczności układania.

10. Dzieci dobrane w pary otrzymują kredę i sznurki różnej długości. Rysują na boisku punkt (kropkę). To środek koła. jedna osoba trzyma koniec sznurka w tym miejscu, a druga rysuje linię dookoła. Próbuje odpowiedzieć na pytanie, co się stanie, jeżeli sznurek nie będzie naprężony (można przy okazji wprowadzić nazwę „promień” i „średnica” u dzieci zerówkowych). Sprawdzają, ile razy długość sznurka mieści się w narysowanej przez nie linii? Rysują mniejsze/większe koło i sprawdzają to samo. Wyciągają wnioski.

Myślenie przyczynowo – skutkowe

Proces uczenia się myślenia przyczynowo- skutkowego stanowi istotny element w edukacji dzieci, który ma znaczący wpływ na ich rozwój intelektualny, społeczny i emocjonalny. Naszym zadaniem jest uświadomienie dzieciom czym są przyczyna i skutek, pokazanie w jaki sposób ich działania wpływają na otoczenie, jak możemy zmieniać otoczenie i jak działa zasada „akcja - reakcja”. Przykładowo, zadając pytania, takie jak „Co się stanie, jeśli...?” czy „Dlaczego to się wydarzyło?”, zachęcamy dzieci do analizy sytuacji, co sprzyja rozwijaniu zdolności logicznego myślenia. Rozwojowi myślenia przyczynowo- skutkowego służy swoboda w działaniu, manipulowaniu przedmiotami, przekształcaniu i rozmawianiu o tym co, jak i dlaczego się zmieniło.

Przykłady działań:

1. Łączenie czynności i ich skutków.

* Ustalanie w jakiej kolejności i co trzeba zrobić, aby osiągnąć cel, np.:

- Budowanie zamku z klocków:

- a) potrzeba zgromadzić klocki,
- b) zbudować zamek
- c) mogę cieszyć się efektem i bawić się.

- Przyjęcie dla Przyjaciół Kubusia Puchatka:

- a) zaplanować przyjęcie, ilość gości,
- b) rozstawić zabawki: kubeczki, talerzyki, przysmaki, itp.
- c) sprawdzić czy dla każdego gościa starczy naczyń,
- d) sprzątanie po imprezie.

- Dokarmianie ptaków:

- a) zgromadzić karmę,
- b) ubrać się i wyjść do ogrodu,
- c) wysypać ziarna do karmnika,
- d) cieszyć się, że ptakom smakuje.

* Poznawanie zmian:

solimy - jest słone,

cukrzymy - jest słodkie,

jest ciemno - zapalamy światło - jest jasno, itp.

* Co trzeba zrobić, aby było dobrze?, zadajemy pytania:

brudne ręce - trzeba je umyć,

potargane włosy - trzeba uczesać,

jest bałagan - trzeba posprzątać,

kwiatek ma sucho – trzeba podlać

jest nam zimno – trzeba się ubrać

piesek jest głodny – nakarmić, itp.

2. Przewidywanie skutków w sytuacjach życiowych, jakie mogą być konsekwencje nierozsądnego zachowania i jak temu zapobiec.

- * jest zimno, wyjdę na dwór bez czapki i szalika ... mogę zachorować,
- * nieuważnie przechodzę przez ruchliwą jezdnię, nie rozglądam się ... może być wypadek.

3. Składanie obrazków i pocztówek pociętych na wiele części.

Ważna jest kolejność: dzieci mają widzieć obrazek, który rozpada się na części w trakcie przecinania, potem próbują go złożyć w całość. Następnie sami rozcinają inne obrazki na części i składają je.

4. Ustalanie, które zmiany są odwracalne, a które takimi nie są.

Dziecko ma uświadomić sobie odwracalność i nieodwracalność zmian:

- zmiany odwracalne, np.:

- * zapalona świeczka - gaszę ją - co trzeba zrobić, żeby się paliła?,
- * konstrukcje z klocków i układanki różnego typu: dziecko tworzy całość – zmienia ją w inną całość i przywraca wcześniejszą wersję całości,
- * dziecko przesypuje piasek lub przelewa wodę do innego naczynia - potem do jeszcze innego, a na koniec stara się uzyskać stan pierwotny,
- * stawiam babki z piasku – burzę – ponownie stawiam,

- zmiany nieodwracalne, np.:

- * mieszanie farb, barwienie wody i niemożność odwrócenia tego typu zmian,
- * przesolenie potraw i niemożność jej odsolenia,
- * kubek - rozbił się i nie można go złożyć,
- * czysta kartka - gdy pomalowałam to już nie usunę farby,

Problem naprawiania szkód w kontaktach społecznych, np.

- * uderzyłeś kolegę - przeproszenie nie likwiduje bólu, ale pamiętaj, że należy przeprosić,
- * zabrałeś i zepsułeś zabawkę – oddanie zepsutej i przeproszenie nie powoduje, że zabawka stanie się nową, ale pamiętaj o tym, że należy przeprosić.

5. Układanie historyjek obrazkowych, a potem słowne przedstawianie ich treści.

Dzieci oglądają obrazki, ustalają związki pomiędzy nimi, układają je w historyjkę. Na koniec opowiadają, ilustrując obrazkami.

6. Ciekawe doświadczenia i eksperymenty.

* Wybuchający worek (wiek: 3-6 lat)

Potrzebne materiały: woreczek strunowy, soda oczyszczona, ocet, papierowe ręczniki

Jak wykonać eksperyment?

1. Wlej do woreczka strunowego około 1/4 szklanki octu.
2. Na papierowym ręczniku umieść 1 łyżkę sody oczyszczonej.
3. Zwiń papierowy ręcznik z sodą i włóż go do woreczka z octem.
4. Szybko zamknij woreczek strunowy i potrząśnij nim, aby wymieszać sodę z octem.
5. Obserwuj reakcję chemiczną.

Uwaga: Można dodać kilka kropli barwnika spożywczego do octu, aby uczynić eksperyment bardziej atrakcyjnym wizualnie.

Wyjaśnienie naukowe: Reakcja chemiczna między sodą oczyszczoną a octem powoduje powstanie dwutlenku węgla, który sprawia, że woreczek pęcznieje i w końcu pęka.

Cel eksperymentu: Rozwijanie umiejętności obserwacji i zrozumienie podstawowych reakcji chemicznych.

* Balonowy rajd (wiek: 3-6 lat)

Potrzebne materiały: balon, sznurek, słomka, taśma

Jak wykonać eksperyment?

1. Przeciągnij sznurek przez słomkę.
2. Przymocuj sznurek między dwoma punktami (np. krzesła, uchwyty drzwi).
3. Nadmuchaj balon, ale nie zawiązuj go.
4. Przyklej taśmą balon do słomki.
5. Puść balon i obserwuj, jak porusza się wzdłuż sznurka.

Uwaga: Spróbuj różnych kształtów i wielkości balonów, aby zobaczyć, jak wpłyną na prędkość i kierunek rajdu.

Wyjaśnienie naukowe: Siła powietrza uciekającego z balonu sprawia, że balon porusza się wzdłuż sznurka. W ten sposób można wyjaśnić dziecku, czym jest zasada zachowania pędu.

Cel eksperymentu: Uczy dzieci o sile pędu i podstawowych zasadach fizyki.

* Niezatapialna pomarańcza (wiek: 3-6 lat)

Potrzebne materiały: pomarańcza, naczynie z wodą, łyżka

Jak wykonać eksperyment?

1. Umieść pomarańczę w naczyniu z wodą.
2. Zauważ, że pomarańcza unosi się na wodzie.
3. Delikatnie obierz pomarańczę, zachowując białą błonkę.
4. Umieść obraną pomarańczę w naczyniu z wodą.
5. Obserwuj, jak obrana pomarańcza zaczyna tonąć.

Uwaga: Można przeprowadzić eksperyment z innymi owocami, aby zobaczyć, jak różne właściwości wpływają na ich zdolność do utrzymania się na powierzchni wody.

Wyjaśnienie naukowe: Skórka pomarańczy jest wodoodporna i pełna powietrza, co sprawia, że pomarańcza ma większą wyporność i utrzymuje się na powierzchni wody. Gdy skórka zostaje usunięta, białe błonki wodę wchłaniają i pomarańcza tonie.

Cel eksperymentu: Uczy dzieci o sile wyporności i właściwościach różnych materiałów.

* Lawa w szklance (wiek: 3-6 lat)

Potrzebne materiały: szklanka, soda oczyszczona, ocet, barwnik spożywczy (opcjonalnie)

Jak wykonać eksperyment?

1. Przygotuj wszystkie potrzebne składniki i ustaw szklankę na płaskiej powierzchni.
2. Wlej do szklanki około połowy octu.
3. Dodaj kilka kropli barwnika spożywczego (jeśli chcesz uzyskać efekt kolorowego wulkanu).
4. Wsyp łyżeczkę sody oczyszczonej do szklanki.
5. Natychmiast po dodaniu sody oczyszczonej do octu, zobaczysz, jak mieszanina zacznie wypływać ze szklanki, niczym lava z wulkanu.

Uwaga: Można spróbować zmienić proporcje składników, aby uzyskać inny efekt (np. dodać więcej sody oczyszczonej lub octu).

Wyjaśnienie naukowe: W tym eksperymencie zachodzi reakcja chemiczna między sodą oczyszczoną a octem. Soda oczyszczona, gwałtownie reaguje z octem, tworząc gazowy dwutlenek węgla, wodę i chlorek sodu. Gazowy dwutlenek węgla tworzy bąbelki, które wypychają mieszaninę ze szklanki, tworząc efekt wulkanu.

Cel eksperymentu: Poznanie przez dzieci podstaw chemicznych reakcji oraz rozwój umiejętności krytycznego myślenia poprzez zadawanie pytań i formułowanie hipotez.

* Taniec ryżu (wiek: 4-6 lat)

Potrzebne materiały: szklanka, woda gazowana, ryż, barwnik spożywczy (opcjonalnie)

Jak wykonać eksperyment?

1. Napełnij szklankę wodą gazowaną.
2. Dodaj kilka kropli barwnika spożywczego (opcjonalnie).
3. Wrzuć ryż do szklanki z wodą gazowaną.
4. Obserwuj, jak ziarna ryżu zaczynają „tańczyć” w wodzie.

Uwaga: Spróbuj też tego eksperymentu z innymi materiałami, takimi jak makaron, soczewica czy groch.

Wyjaśnienie naukowe: Woda gazowana zawiera bąbelki dwutlenku węgla. Bąbelki te przyczepiają się do ziaren ryżu, zwiększając ich wyporność i sprawiając, że unoszą się na powierzchni. Gdy bąbelki uciekają, ryż opada na dno, a proces zaczyna się od nowa.

Cel eksperymentu: Uczy dzieci o wyporności i właściwościach wody gazowanej.

* Wulkan z wodą i olejem (wiek: 5-6 lat)

Potrzebne materiały: szklanka, woda, barwnik spożywczy, olej roślinny, tabletki musujące (np. aspiryna)

Jak wykonać eksperyment?

1. Wlej do szklanki około 1/3 wysokości wody.
2. Dodaj kilka kropli barwnika spożywczego.
3. Wlej do szklanki olej roślinny, aż osiągnie 2/3 wysokości.
4. Rozłóż tabletkę musującą na kilka mniejszych kawałków.
5. Wrzuć kawałki tabletki do szklanki z wodą i olejem.
6. Obserwuj, jak tworzą się bąbelki i unoszą się przez warstwę oleju, tworząc efekt wulkanu.

Uwaga: Można użyć różnych barwników spożywczych, aby uzyskać efekt tęczy lub eksperymentować z różnymi rodzajami oleju, aby zobaczyć, jak wpływa to na eksperyment.

Wyjaśnienie naukowe: Tabletki musujące reagują z wodą, wytwarzając dwutlenek węgla, który tworzy bąbelki. Ponieważ olej i woda nie mieszają się ze sobą, bąbelki muszą przebić się przez warstwę oleju, zanim uciekną.

Cel eksperymentu: Uczy dzieci o reakcjach chemicznych, właściwościach wody i oleju oraz zasadzie nierozpuszczania się niektórych substancji.

Lato

Mierzenie płynów

1. Zabawa w nalewanie wody i zaznaczanie, ile jej jest. Rysowanie podziałki.

Potrzebne rzeczy:

- Puste butelki
- Stolik
- Kubeczki dla każdego dziecka
- Lejki
- Miska z wodą

Nauczyciel proponuje zabawę:

Będziemy wlewać wodę do butelek tak, jak powiem. Lejek włóż do butelki (pokazuję), nabierz pełny kubek wody i nie rozlewając wlej do butelki. Flamastrem zaznacz na butelce dokąd sięga woda (pokaz). Nabierz ponownie kubek wody i wlej ponownie do butelki (zaznaczamy dokąd teraz sięga woda). Powtarzam ćwiczenie. Ile kubeczków wody jest w butelce? Dziecko wypowiada się (sprawdzam odpowiedzi -trzy). Teraz wlewamy czwarty kubeczek, zaznaczamy kreską. Ile wody jest teraz w butelce, chodzi mi o kubeczki?

2. Zabawa w odlewanie i dolewanie wody. Obserwowanie i porównywanie poziomu wody z kreskami zaznaczonymi na butelce.

Potrzebne rzeczy:

- Puste butelki
- Stolik
- Kubeczki dla każdego dziecka
- Lejki
- Miska z wodą

Nauczyciel prosi dziecko, aby odlało z butelek trochę wody (nie wszystko). Popatrz na słupek wody (pokazuję) i na kreski na butelce. Ile takich kubeczków (pokazuje) wypełnionych wodą jest w butelce?. Jeżeli dziecko nie wpadło na pomysł, żeby policzyć kreski, nauczyciel podpowiada. Odlej jeszcze trochę wody z butelki, ile takich kubeczków (pokazuję) jest w naszej butelce?. Nauczyciel pyta dziecko. Proszę teraz wylać wodę z butelek. Teraz są puste

butelki. Proszę wlej teraz pięć pełnych kubeczków wody do butelki i sprawdź, czy się zgadza. Wody ma być tyle, ile pokazuje piąta kreska butelkach dziecka

3. Zabawa- „Jak zachowuje się woda w różnych położeniach, czy za każdym razem jest jej tyle samo?”

Potrzebne rzeczy:

- Puste butelki
- Barwnik
- Nakrętki do każdej butelki
- Stolik
- Lejki

Nauczyciel ustawia butelki w szeregu na stole, do każdej wlewa zabarwioną wodę do $\frac{1}{3}$ wysokości butelki. Obok butelki kładzie nakrętkę. W każdej jest woda. Ma być jej tyle samo. Jak jest za mało-doleję, jak za dużo-odleję (dziecko porównuje, wypowiada się). Gdy wody jest tyle samo, proszę dziecko, aby wzięło butelkę i nakrętkę i dokładnie ją zakręciło (sprawdzam razem z dzieckiem). Pokaż palcem ile jest wody. A teraz wolniutko przekręcamy butelkę, aż będzie leżała na stole, cały czas patrzymy na wodę. Zastanówcie się czy wody jest tyle samo, co przedtem? (nauczyciel pyta dziecko). Ćwiczenie powtarzamy.

4. Zabawa „Zgaduj-zgadula”

Potrzebne rzeczy:

- 2 puste butelki różnej wielkości
- Stolik
- 4 szkl wody
- Lejki

Nauczyciel stawia na stole cztery napełnione wodą szklanki i dwie plastikowe butelki różnej wielkości (np. półlitrową i dwulitrową wyraźnie różniące się średnicami) i pyta dziecko, w jaki sposób można je napełnić taką samą ilością wody.

Dziecko wlewa do obu butelek po dwie szklanki wody i zaznacza poziomy płynu markerem. Stawia butelki blisko siebie, tak by była dobrze widoczna różnica poziomów płynu.

Dzieli się swoimi spostrzeżeniami.

Nauczyciel pyta dziecko, ile wody jest w butelkach oraz skąd wiadomo, że tyle samo, dziecko uzasadnia.

Zadanie 5. „Kiedy przydaje się pomiar objętości?”

Potrzebne rzeczy:

- Stoliki
- Farby
- Szary papier
- Folia malarska
- Pędzle
- Zdjęcia ilustrujące odmierzanie różnych płynów

Dzieci dobierają się w pary. Nauczyciel prosi uczniów o zastanowienie się, w jakich sytuacjach może przydać się pomiar objętości i co jeszcze (poza wodą) można w ten sposób mierzyć. Uczniowie podają swoje propozycje, np. sok, farba, płyn do zmywania. Nauczyciel podsuwa im sytuacje z ich życia, w których mogli obserwować mierzenie objętości (np. prace kuchenne, odmierzanie ilości lekarstwa, tankowanie paliwa, pobieranie krwi, przygotowywanie farby do malowania pokoju itp.), a następnie zachęca do wykonania parami pracy plastycznej przedstawiającej mierzenie objętości płynu. Pracę plastyczną wykonujemy na dużych arkuszach szarego papieru lub folii malarskiej.

Gry planszowe

1. Gra planszowa „POKONAJ RONDO” (dla młodszych dzieci)

Na przygotowanym dużym arkuszu kartonu dzieci naklejają wycięte wcześniej kółka zgodnie z naszkicowanym zarysem trasy uwzględniającej rondo. Następnie rysują, kolorują, wycinają i naklejają małe samochodziki, rysują krajobraz miasteczka: drzewa, krzewy, domki.

Wspólnie z nauczycielem ustalają zasady, które nauczycielka zapisuje:

- gra przeznaczona dla 4 graczy, którzy ustawiają pionki przed napisem START
- rozpoczyna grę ten gracz, który jako pierwszy wyrzuci na kostce 6 oczek
- gracze poruszają się zgodnie ze strzałkami wskazującymi kierunek jazdy
- jeśli gracz zatrzyma się na polu zielonym wraca na start, a jeśli stanie na żółtym polu przesuwa się o 4 pola do przodu, jeśli gracz ustanie na polu czerwonym traci kolejkę.
- wygrywa ten gracz, który pierwszy dotrze do pola z napisem META.

2. Gra planszowa „ZŁAP DINOZAURY” (dla młodszych)

Dzieci wycinają z papieru w kolorze pomarańczowym i żółtym małe prostokąty. Następnie wspólnie z nauczycielem wytyczają trasę, na której przyklejają kartoniki pomarańczowe i w odstępach w kolorze żółtym. Następnie wycinają z gazetek reklamowych i czasopism dziecięcych sylwety dinozaurów, które naklejają w dowolnych miejscach poza trasą. Następnie dorysowują roślinność, morza, wulkany. Teraz ustalają zasady, które nauczycielka zapisuje:

- gra przeznaczona jest dla 2 osób
- rozpoczyna uczestnik, który pierwszy wyrzuci 6 oczek na kostce
- gracze przesuwać pionki zgodnie z ilością wyrzuconych oczek na kostce
- gdy gracz zatrzyma się na polu żółtym wybiera kartonik z dinozaurem wcześniej przygotowanym przez nauczycielkę
- wygrywa ten gracz, który pierwszy dotrze do pola z napisem META i zbierze więcej kartoników z dinozaurami

3. Gra kółko i krzyżyk (na materiale eko)

Nauczyciel przygotowuje kartony z narysowaną odpowiednio do gry planszą oraz nakrętki po wodzie z oznaczeniami o i x. Dzieci dobierają się w pary i rozpoczynają grę. Grają do 3 zdobytych punktów, następnie łączą się w kolejne pary.

4. Gra ściganka „Wyścig wiewiórek”

Potrzebne materiały:

- maskotki wiewiórek (mała i duża)
- kartki A4 w dwóch kolorach po 20 sztuk z każdego koloru
- napisy: start, meta 2x
- 2 obręcze
- kilka orzechów
- 2 kostki rozmiar 10×10 z punktami

Przebieg zabawy:

1. Nauczyciel dzieli dzieci na dwie drużyny, które usiądą naprzeciw siebie w rzędach na kocach. Środek zostawiamy wolny, to tam powstanie gra ściganka. W zależności od przestrzeni, którą masz możesz sama zdecydować ile kartek użyć. Rozdaj kartki w jednym kolorze dzieciom z pierwszej drużyny i zaproponuj, by po kolei spróbowały z nich ułożyć drogę. Kartki muszą się dotykać jednym z boków. Następnie rozdaj kartki dzieciom z drugiej drużyny i poproś by ułożyły swoją drogę. Czuwaj nad układaniem dróg, które nie powinny się spotkać.
2. Sprawdźcie, czy wasze drogi mają tyle samo pól. Wybierz chętne dziecko z drużyny, by dotykało każde pole i wspólnie głośno liczcie ile ich jest. To samo uczynicie z drugą drogą.
3. Teraz zapytaj gdzie będzie początek drogi, a gdzie jej koniec. Oznaczcie te miejsca kartkami z napisem: start i meta.
4. Pokaż kolorowe pudełko i zadaj zagadkę „kto skacze z drzewa na drzewo lubi jeść orzechy i mieszka w lesie”. Dzieci odpowiadają wiewiórka, sprawdź czy w pudełku są takie maskotki/ figurki i wyjmij je. Dalej zapytaj dzieci czy chcą by wiewiórki ściagały się po ich drogach do dziupli z orzechami. Przygotujcie obręcze z orzechami na mecie każdej z dróg.
5. Uwaga rozpoczyna się gra: drużyny wybierają wiewiórki, chętne dziecko kula kostką inne z drużyny przeskakuje po polach wiewiórką zgodnie z liczbą oczek na kostce. Dzieci głośno liczą, czy wiewiórka dobrze skacze. Czas na drugą drużynę. Gra kończy się skokiem wiewiórki do dziupli.

5.,,Wyścig zajączków”

Układanie przez dzieci z obręczy hula hop trasy, po, której będą poruszały się zajączki. Podział dzieci na dwie drużyny, wybór zajączków, założenie opasek z uszami. Zajączki skaczą po ułożonej drodze zgodnie z liczbą wyrzuconych oczek na kostce, by jak najszybciej dojść do marchewki. Jeśli zajączki spotkają się na tym samym polu, witają się przez podanie ręki. Zajączek, który pierwszy dojdzie do marchewki „zjada” (zakłada) dużą marchew wykonaną z tektury i wspólnie ze swoją drużyną staje do pamiątkowego zdjęcia.

***Zapisywanie czynności matematycznych. Układanie i rozwiązywanie zadań arytmetycznych (*dla sześciolatek)**

Zapisywanie czynności matematycznych z zastosowaniem różnych symboli sprawia duże trudności dzieciom w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Stosowanie symboli wymaga oderwania od konkretów, co łączy się z operacyjnym rozumowaniem. Na opanowanie zapisów czynności matematycznych dzieci mają czas na etapie edukacji wczesnoszkolnej, jednak ze względu na sporą ciekawość poznawczą, często już sześciolatki podejmują próby opisanie prostych działań matematycznych. Dzięki temu rozwijają wyobraźnię i pomysłowość, utrwalają znajomości cyfr i znaków matematycznych oraz kształcą umiejętność przeliczania. Można osiągnąć to poprzez tworzenie różnych historyjek, zakończonych pytaniem. Przydatne będzie wykorzystanie do tego typu zabaw dostępnego materiału przyrodniczego (patyków, kamieni, muszli, kwiatów, liści, itp.), a także korzystanie z doświadczeń zdobytych podczas wycieczek i wyjść do sklepu i na bazarek

Działania:

Przykłady zadań z treścią:

1. *Zosia zebrała na łące kwiaty dla mamy– zerwała 4 słoneczniki i 3 maki. Ile razem zebrała kwiatów?*
2. *W torbie są cukierki. Trzeba je sprawiedliwie rozdzielić pomiędzy dorosłymi i dziećmi. Czy masz jakiś pomysł jak to zrobić?*
3. *Ola dostała 2 czekolady mleczne i 3 czekolady z orzechami. Ile czekolad dostała Ola?*
4. *Tata i Tomek pojechali do lasu na grzyby. Tata znalazł 5 grzybów, Tomek 2 grzyby. Ile grzybów znaleźli?*
5. *Marta kupiła 1 kapustę i 6 ogórków. Ile warzyw kupiła Marta?*

2. EDUKACJA PRZYRODNICZA

ZAKRES TEMATYCZNY:

Innowacja ma za zadanie rozbudzić w dziecku zainteresowanie światem przyrody i wytworzyć właściwy do niego stosunek. W proponowanych działaniach nie ma podziału na grupy wiekowe. Treści będą realizowane w poszczególnych porach roku. Realizacja treści przyrodniczych skupiać się będzie wokół takich zagadnień jak: powietrze, woda, gleba, rośliny i zwierzęta. Wiedza i umiejętności nabyte w przedszkolu ukażą dziecku współzależności między człowiekiem i otaczającym go światem przyrody oraz ułatwią budowanie związków emocjonalnych poprzez bezpośrednie obcowanie z przyrodą.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Tworzenie warunków pozwalających na bezpieczną, samodzielną eksplorację otaczającej dziecko przyrody, stymulujących rozwój wrażliwości i umożliwiających poznanie wartości oraz norm odnoszących się do środowiska przyrodniczego, adekwatnych do etapu rozwoju dziecka.
- Budzenie i aktywizowanie ciekawości oraz aktywności poznawczej dziecka.
- Rozwijanie zainteresowań technicznych i przyrodniczych.
- Stawianie i rozwiązywanie problemów, dostrzeganie związków między przyczyną, a skutkiem.
- Poznanie prostych zjawisk przyrodniczo-fizycznych poprzez przeprowadzanie prostych doświadczeń.
- Odkrywanie piękna i złożoności środowiska przyrodniczego.
- Inicjowanie samodzielnych działań dzieci w naturalnym środowisku.
- Wzbogacenie słownika dziecięcego o nowe pojęcia.
- Budowanie więzi społecznych na płaszczyźnie grupy, przedszkola, przedszkola i rodziny.
- Przestrzeganie zasad współdziałania przy pracy.
- Kształtowanie postaw proekologicznych w różnych sytuacjach.

METODY PRACY:

- Czynne: kierowanie własną działalnością, zadań stawianych dziecku, samodzielnych doświadczeń (eksperyment i doświadczenie, zabawy badawcze, konstruowanie, zakładanie hodowli).
- Oglądowe: obserwacja (obserwacja okazów naturalnych przyrody ożywionej i nieożywionej, obserwacje terenowe, zjawisk fizycznych), pokaz (tablice demonstracyjne, ilustracje, slajdy, filmy edukacyjne, itp.), osobisty przykład nauczyciela.
- Słowne: rozmowy, opowiadania, zagadki, objaśnienia i instrukcje, sposoby społecznego porozumiewania się, pogadanka, praca
- z encyklopedią, atlasem itp.
- Aktywizujące: burza mózgów, gry dydaktyczne.

FORMY PRACY:

- praca indywidualna,
- praca grupowa,

- praca zespołowa,
- praca w terenie.

Wiosna

- Określanie pogody i zjawisk charakterystycznych dla wiosny: topniejący śnieg, ciepły wiatr, tęcza, określanie wyglądu nieba.
- Rozumienie istotnych zmian zachodzących w świecie roślin i zwierząt wiosną: powroty ptaków (przygotowanie lęgowisk), przyjście młodych zwierząt na świat, kwitnienie roślin.
- Poznawanie wybranych zwierząt żyjących w środowisku naturalnym (motyl, biedronka, bocian, pszczoła, mrówki itp.)- jako zwiastun wiosny. Zwrócenie uwagi na wygląd, sposób poruszania, zachowania, środowiska, w którym żyją.
- Poznawanie wybranych roślin charakterystycznych dla pory roku -wiosna.
- Zapoznanie z roślinami chronionymi występującymi w środowisku naturalnym: krokus, przebiśnieg, sasanka, zawilec, konwalia.
- Poznawanie i nazywanie podstawowych części roślin: korzeń, łodyga, liście, kwiat.
- Obserwacja rozwoju gałęzi drzew (np. jabłoń, brzoza) i krzewów (np. forsycja)
- Rozpoznawanie i nazywanie kwiatów występujących w ogrodzie lub w najbliższym środowisku np. bratki, tulipany itp.- wyróżnianie części nadziemnej i podziemnej, wyodrębnianie części jadalnych.
- Znaczenie uprawianych roślin w życiu człowieka.
- Eksperymentowanie i prowadzenie hodowli wybranych roślin (wysiew nasion, pielęgnowanie roślin w sali- systematyczne podlewanie, przerywanie, obserwowanie wzrost, obserwacja kiełkowanie roślin na różnym podłożu np. na podstawce z watką, w ziemi, w słoiku. Zakładanie hodowli roślin cebulowych).
- Eksperymentowanie i prowadzenie hodowli zwierząt: Założenie hodowli dżdżownicy- obserwacja sposobu poruszania, spulchnianie gleby, koloru dżdżownicy w zależności od pokarmu
- Poznawanie wybranych ekosystemów: łąki, stawu, lasu, pola.
- Charakterystyczna roślinność- różnice w potrzebach roślin wodnych i lądowych.
- Charakterystyczne zwierzęta- przystosowanie się do określonych warunków środowiska , w którym żyją.
- Zależność pomiędzy światem zwierząt i roślin np. owady potrzebują kwiatów- kwiaty potrzebują owadów i dlaczego?
- Poznawanie, znaczenia wody jako podstawowej potrzeby do życia ludzi, zwierząt i roślin.
- Poznanie przysłów i porzekadeł związanych z wiosną.
- Z cyklu katastrofy naturalne "Powódź" -przyczyny powstawania (nadmierne opady, topniejący śnieg), zasady zachowania się (gotowość do ewakuacji ,posiadanie radia, telewizora aby mieć dostęp do informacji o stanie powodzi etc., posiadanie żywności, wody pitnej, odzieży, leków, budowanie umocnień, ograniczanie skutków powodzi, spokój, opanowanie emocji, wykonywanie poleceń służb specjalnych, jeśli to możliwe - zabezpieczenie mienia).

Działania:

1. Nauczyciel dzieli dzieci na dwa zespoły np. czerwony i niebieski i zaprasza do zabawy- należy znaleźć czerwone woreczki i niebieskie ukryte na placu zabaw. Zespół czerwonych szuka czerwonych woreczków , do których przyklejone są obrazki z elementami pogody wiosennej na niebie (słońce, chmur - białe, niebieskie, deszcz, tęcza, wiejący wiatr, burza, błyskawica wiatr itp.)

Zespół niebieskich szuka niebieskich woreczków ukrytych , do których przyklejone są obrazki z wiosennymi elementami przyrodniczymi (zielona trawka, przebiśniegi, krokusy, bazie kotki, topniejący śnieg, topniejący bałwan itp.)

Zespoły odczepiają obrazki, kładą przed sobą i wypowiadają się na temat znalezionych obrazków.

Na tablicy magnetycznej ze znalezionych elementów tworzą obraz wiosny- wypowiedzi dzieci.

Co to za pora roku?

Co się dzieje z roślinami wiosną?

Jaka jest pogoda wiosną?

2.Observacje pogody: Dzieci mogą prowadzić codzienne obserwacje pogody i rejestrować swoje spostrzeżenia. Mogą na przykład obserwować zmiany w zachmurzeniu, temperaturze czy kierunku wiatru.

3.Eksperyment" Jak powstaje tęcza?" Potrzebne przedmioty: Płaskie szerokie naczynie, woda z kranu, lusterko, biały kartonik,), latarka ręczna.

Przebieg eksperymentu: Do naczynia nalewamy wodę, wkładamy lusterko opierając o ściankę naczynia tak, aby część lusterka była pod wodą, część (oparta o ściankę) nad wodą. Biały kartonik trzymamy nad lusterkiem a latarką świecimy w część lusterka pod wodą i jednocześnie na białym kartonie szukamy tęczy. Dzieci mogą pomagać w eksperymencie, trzymając białą kartkę lub latarkę.

Wniosek: Aby powstała tęcza musi być woda (deszcz), światło (słońce).

2. Zabawa ruchowa „Kąpiel”. Każde dziecko otrzymuje kartonik z ilustracją jednego z przyborów potrzebnych do mycia. Nazwy mogą się powtarzać. Wymienione nazwy: szczoteczka do zębów, gąbka, mydło, kubek, pasta, zamieniają się miejscami. Na hasło "Kąpiel" wszyscy uczestnicy zabawy zamieniają się miejscami.

3. Zabawy badawcze z wodą -doświadczenie obrazujące dzieciom, jakie są zasoby wody pitnej na Ziemi

Pomoce: duża butelka plastikowa napełniona wodą, 3 szklanki, olej, łyżeczka, Nauczyciel pokazuje dzieciom dużą butelkę plastikową napełnioną wodą. Prosi dzieci, by wyobraziły sobie, że to jest woda z całej Kuli Ziemskiej (oceany, jeziora, morza, rzeki itp.)

Odlewamy z tej butelki wodę do szklanki, napełniając ją do połowy i mówimy dzieciom, iż to jest woda słodka znajdująca się w rzekach i jeziorach. Dzieci porównują pojemność wody w butelce i w szklance i wyciągają wnioski.

Potem odlewamy połowę wody z pierwszej szklanki do drugiej szklanki i dolewamy do niej olej. Mówimy dzieciom ,że w drugiej szklance jest teraz woda, którą człowiek wykorzystał dla swoich potrzeb: do prania, mycia rąk, kąpieli, mycia samochodu itp. Taka woda nie nadaje się do picia- jest zanieczyszczona. Dzieci łyżką próbują wymieszać wodę z olejem. Dzieci obserwują, że olej pozostaje na powierzchni wody.

Uświadamiamy dzieci, że tak się dzieje z wodą w wyniku ingerencji człowieka w środowisko przyrodnicze, kiedy do rzeki wlewamy ścieki i zanieczyszczenia np. powstałe przy myciu samochodu lub może to być wyciek oleju z silnika statku. Pokazujemy dzieciom jak mało

zostało czystej wody pitnej. Potem odlewamy część wody z pierwszej szklanki do trzeciej i mówimy, że tą wodę wykorzystaliśmy do podlewania roślin, kiedy jest sucho i nie pada deszcz.

Ile zostało wody pitnej w pierwszej szklance? - Jest to woda, jaka została w rzekach i jeziorach.

Dzieci mierzą, porównują, wyciągają wnioski z doświadczenia.

4. „Oczyszczanie wody” -eksperyment. Nauczyciel wyjaśnia, iż zanieczyszczoną wodę można zamienić w czystą wodę dzięki urządzeniu, który nazywa się filtr. Budowa naturalnego filtra (nauczyciel buduje lub dzieci w zespołach według wskazówek nauczyciela).

Potrzebne materiały: plastikowa butelka 1,5 l, piasek, żwir (piasek i żwir uprzednio wypłukany z zanieczyszczeń) węgiel drzewny, chusteczka higieniczna lub papierowy ręcznik, woda, ziemia z doniczki, olej.

Wykonanie: odcinamy dno plastikowej butelki, do otrzymanego lejka wkładamy kolejne warstwy: chusteczkę higieniczną, warstwę węgla drzewnego, warstwa drobnego piasku, warstwa żwiru (piasek i żwir czysty- uprzednio wypłukany).

Przygotuj szklankę wody, dodaj łyżkę ziemi, oleju i dokładnie wymieszaj.

Przygotowaną wodę wlej do butelki. Obserwuj, co się dzieje z wodą po przejściu przez filtr, filtr przełóż do następnej szklanki i tak powtarzaj aż woda zmieni zabarwienie na czystsze.

Wniosek: Zastosowane w lejku naturalne składniki spowodowały oddzielenie zanieczyszczeń od wody. Cząstki ziemi zostały na kolejnych warstwach filtra. Otrzymana woda jest oczyszczona.

5. „Powódź”- Doświadczenie

Potrzebne materiały: Duża kuweta, salaterka lub inny pojemnik, dzbanek na wodę. Prosi uczniów, aby obserwowali, co dzieje się z wodą.

Wykonanie: Na dużą kuwetę nauczyciel kładzie mniejsze naczynie. Wlewa (można z konewki jako deszcz) do niego wodę, do momentu aż przekroczy ona stan brzegowy i zacznie wylewać się na znaczną powierzchnię kuwety (na kuwecie można ułożyć tekturowe domki lub pudełka po zapalniczkach, papierowe łódeczki, drobne zwierzątka obserwować, co się z nimi dzieje).

Wnioski- nauczyciel zadaje pytania:

Co, zaobserwowaliście?

Jak myślicie, dlaczego tak się stało?

6. Zabawa ruchowa " Kropelka". Na początku jedno z dzieci jest kroplą deszczu i łapie inne dziecko. Po złapaniu obydwójce biorą się za ręce i bez rozrywania muszą złapać kolejne. W ten sposób stopniowo do łańcuszka, po złapaniu, dołączają kolejne dzieci. Zabawa ma pokazać, że woda, jako pojedyncza kropla (deszcz) nie jest niebezpieczna – możemy przed nią uciec. Niebezpieczna jest wtedy, gdy jest jej dużo, gdy deszcz długo pada lub jest bardzo duży, wtedy może być powódź. Z małej rzeki robi się wielka rzeka.

7. Praca plastyczna w grupach – „Czysta rzeczka”.

Na białym brystolu narysowana jest linia przedstawiająca brzeg rzeki, dzieci naklejają kawałki niebieskiej bibuły - kwadraty. Uprzednio nauczyciel pomalował boki brystolu na zielono. Po przyklejeniu rzeczki dzieci ozdabiają kredkami trawę – malując kwiaty, owady, rybki.

8. „Zmysły” – odgadywanie za pomocą zmysłu smaku, co to za roztwór?(mamy tu również na uwadze alergię dzieci)

a) woda z cukrem

b) woda z solą

c) woda mineralna bez dodatków

d) woda z cytryną

Wspólne ustalenie wniosku – NIE PIJEMY WODY NIEWIADOMEGO POCHODZENIA!

9. Rośliny i światło”- Potrzebne będą: kilka pasków papieru, spinacze biurowe roślina z dużymi liśćmi. Spinaczami przypinamy paski papieru na liście- po jakimś czasie zdejmujemy obserwujemy. Światło jest niezbędnym czynnikiem koniecznym do wzrostu roślin. To ono pozwala roślinom uzyskać zielone zabarwienie – chlorofil. Roślina, która nie miała dostępu do światła, utraci swoje naturalne zabarwienie.

10. Eksperyment z wodą- obserwowanie jak roślina „pije” wodę, Dzieci mogą użyć lupy, by przyjrzeć się jak wilgoć wchłaniana jest przez nasiona.

11. Sadzenie nasion- każde dziecko dostaje małą doniczkę, ziemię, nasiona i sadi własny kwiatek, który będzie obserwować.

12. "Dlaczego trawa jest zielona?", Czy słońce jest potrzebne roślinom? "Trawa, deseczka. Na trawniku, kiedy jest zielona trawa w fazie wzrostu – kładziemy kawałek deseczki, większy kamień lub kawałek cegły itp. Zostawiamy tak na kilka dni. Po kilku dniach usuwamy przeszkodę z trawy i oglądamy trawę: nie jest zielona, tylko żółta.

13. Czy roślinom potrzebne jest słońce? Talerzyk (podstawa), wata, doniczka, nasiona, cebula. Na talerzyk/podstawę kładziemy watę, skrapiamy wodą i wysiewamy nasiona rzeżuchy, skrapiamy wodą codziennie, ale kiedy już zakiełkuje, ograniczamy części roślinki dostęp do światła, druga część roślinki pozostaje ze swobodnym dostępem światła; po kilku dniach obserwujemy całości, wyciągamy wnioski; podobnie postępujemy z cebulami, które wsadzamy do ziemi w doniczce, kiedy cebule wypuszczą szczypiar, jedną część cebul szczelnie przykrywamy, żeby nie było dostępu światła, druga rośnie swobodnie, po kilku dniach odsłaniamy cebule, porównujemy i wyciągamy wnioski (uwaga: ograniczamy tylko dostęp światła, pozostałe parametry są bez zmian).

14. "Czy roślinki rosną bez dostępu powietrza?"- Krążenie wody w przyrodzie. Butelka plastikowa po wodzie mineralnej lub doniczka i szklanka, ziemia do kwiatów, sadzonka (np., grubosz, pelargonja). Do doniczki /dolnej połowy rozciętej butelki wsypujemy ziemię do kwiatków, sadzimy sadzonki, podlewamy wodą i nakładamy szklankę/drugą część butelki w taki sposób, aby sadzonki były w środku. Stawiamy na parapecie – wystawa zależy od pory roku – wiosną wschodnia/zachodnia, latem/jesienią południowa. Po około dwóch tygodniach roślina się ukorzeni i może samodzielnie rosnać (bez okryć). Podczas tych dwóch tygodni na ściankach szklanki/butelki skropli się woda.

15. -" Chmura w butelce"- potrzebne będzie: duża plastikowa butelka z zakrętką, ostry nóż, ciepła woda, kostki lodu, lampa stołowa albo nasłonecznione miejsce. Ostrożnie obciąć górą część butelki (1/3 wysokości).

Wlać do dolnej części butelki ciepłą wodę, a do górnej z zakrętką wrzucić kostki lodu. Włożyć górną część butelki do dolnej, kapslem w dół. Postawić butelkę na nasłonecznionym parapecie albo pod lampą. Obserwuj przez chwilę, a zobaczysz jak na dole utworzy się niby – chmura.

16. Spacer po okolicy przedszkola z lupami w poszukiwaniu wiosennych oznak w przyrodzie.

17. Zabawa w ogrodnika- dzieci pomagają w przedszkolnym ogródku, sadzą kwiaty lub podlewają rośliny.

18. Tworzenie wiosennej łąki na chodniku przedszkolnym- dzieci rysują kredą wybrane przez siebie elementy wiosny, tak jak kwiaty, biedronki, motyle, pąki na drzewach.

19. Zabawa ruchowa w ogrodzie „Kwiaty budzą się do życia” – zabawa ruchowa przy muzyce Vivaldiego.

„ Skul się w kłębek i wyobraź sobie, że jesteś małym nasionkiem kwiatka. Nadeszła wiosna i rośniesz, rozwijasz się i wyciągasz listki do słońca, rozchyłasz swoje płatki (dzieci powoli rozwijają się jak nasionka aż do wyprostowania i stawiania na palce,

wyciągając ręce do góry). Lekko kołyszecie się na wiosennym wietrze. Nadchodzi noc i chłód- zamykamy swoje płatki.”

20. „Bocian i żaby” – zabawa ruchowa.

Jedno z dzieci jest bocianem, pozostałe- żabami. W rytm muzyki poruszają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie. Na przerwę w muzyce żaby zastygają w bezruchu, a bocian wyrusza na łowy. Żabka, która w tym czasie się poruszy- wędruje do gniazda bociana.

Lato

- Pogoda i zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla lata: burze,
- błyskawice, grzmot, ulewa, wysoka temperatura.
- Świat roślin- zachodzące zmiany (kwitnienie, owocowanie, dojrzewanie).
- Rośliny rosnące w ogrodzie, na działce i najbliższym otoczeniu- drzewa, krzewy, kwiaty. Pierwsze warzywa z działki. Znaczenie witamin.
- Zioła rosnące na łąkach – np .rumianek, mięta.
- Poznanie charakterystycznej roślinności w lesie (drzewa iglaste, liściaste).
- Świat zwierząt- konieczność przystosowania się do określonej pory roku, zachodzące zmiany (wypas, chowanie młodych). Zwierzęta małe i duże: rozmnażanie i pożywienie, budowa i warunki życia;
- Potrzeba uprawiania roślin przez człowieka. Poznanie pracy związanej z uprawa roślin. Poznanie gatunków zbóż: owies, pszenica (lub jęczmień lub żyto)- uprawa w naszym klimacie.
- Eksperymentowanie "powstawanie chleba". Poszczególne składniki i etapy czynności (eksperyment -"co powoduje, że chleb rośnie")
- Organizowanie zabaw ruchowych, dających dzieciom możliwość
- bezpośredniego kontaktu z otoczeniem przyrodniczym (trawa, piasek, woda itp.)
- Z cyklu katastrofy naturalne "Wulkan"- budowa wulkanu, wyjaśnienie pojęć: erupcja, płyty tektoniczne, lawa. Uświadomienie zagrożenia, jakie niesie ze sobą wulkan, skalę zniszczenia itp.
- Poznanie przysłów i porzekadeł związanych z latem.

Działania:

1. "Jak powstaje deszcz?"- Termos z gorącą wodą, lusterko. Nad otwartym termosem – parującym, bo to wrzątek, umieszczamy lusterko pod kątem; obserwujemy, co się dzieje: lusterko jest zaparowane, para zmienia się w krople wody, które ściekają po lusterku.
2. " Łapiemy pyłki"- Tekturki w formie kwadratów – bok długości do 20 cm, nożyczki, folia samoprzylepna, lupa. Z tekturek wycinamy ramkę (bok szer. 2, 3 cm), łączymy ramki folią samoprzylepną, w ten sposób przygotowane łapki na pyłki układamy w różnych miejscach, w pobliżu np. trawy, mleczków, pod drzewami itd., lepłą częścią folii do góry – bo to właśnie ta część będzie łapać pyłki. Po kilku dniach – chyba, że wieje mocny wiatr, a roślinki już przekwitają, to w tym samym dniu, można zacząć obserwacje przy pomocy lupy.
3. " Czy kolor ma wpływ na temperaturę?"- W upalny dzień wystarczy dotknąć kilku samochodów na parkingu w różnych kolorach: które są cieplejsze: jasne czy ciemne.
4. " Czy stokrotka jest zawsze biała?"- Stokrotki, słoik, atrament, barwniki spożywcze. Do słoików nalewamy wodę i dodajemy barwnik (atrament lub inny), wkładamy stokrotkę i pozostawiamy tak na dobę. Na drugi dzień obserwujemy, co się stało ze stokrotkami.

5. "Hodowla dżdżownic"1. Napelnij słoik na przemian warstwami piasku i ziemi. Każdą warstwę o grubości 2,5 cm spryskaj wodą. Włóż dżdżownicę do słoika. Trzymaj je z daleka od ostrego światła. Pięć lub sześć dżdżownic wystarczy na słoik. Ułóż na górnej warstwie ziemi suche liście. Następnie przykryj dokładnie słoik ciemną szmatką lub postaw w ciemnym miejscu. Dżdżownice nie zjedzą całych liści ani roślinek, które wciągnęły w głąb ziemi. Część zostawia. Ich resztki użyzną glebę, a dzięki temu rośliny będą lepiej rosły. Tunelami wyrytymi przez dżdżownice dotrze potrzebne korzeniom roślin powietrze.

6. „Letnie kwiaty” –opowieść ruchowa. Nauczyciel opowiada:

Jest piękny, słoneczny dzień. Małe ziarenka schowane pod ziemią czują, że robi się coraz cieplej. Zaczynają kiełkować, wpuszczają z ziemi jeden pęd. Niedawno padał deszcz i słońko grzeje coraz mocniej mała roślinka wzrasta coraz wyżej i wyżej, wypuszcza pierwsze listki, ogrzewana przez wiosenne słońko zaczyna piąć się coraz wyżej i wyżej. Roślinka zaczyna kwitnąć, rozchyła swoje kolorowe płatki, wspina się jak najwyżej do słońka. W trakcie opowiadania każde dziecko stoi w swojej obręczy i naśladuje ruchem opowiadanie nauczyciela.

7. Nauczyciel przygotowuje herbaty: miętowa, rumiankowa.

Nauczyciel wyjaśnia, iż z ziół znalezionych na łące robi się herbatki oraz stosuje się zewnętrznie (okład, przemywanie itp.).

Zaparzanie herbaty ziołowej nazywamy- naparem .Herbatki mają działanie lecznicze, ale nie wolno pić ich za często.

Przeznaczenie herbat:

* Miętowa herbata: Skutecznie reguluje procesy trawienne. Gorący napar z mięty łagodzi dolegliwości żołądkowe.

*Rumiankowa herbata między innymi: Ma działanie przeciwalergiczne. Użyta zewnętrznie przeciwdziała, stanom zapalnym skóry, rumień, oparzenia słoneczne.

8. Eksperyment Herbata- jak się ją zaparza?

Potrzebne materiały: Szklane naczynia, woda zimna i ciepła, herbata liściasta lub torebka.

Wykonanie: Do naczynia z zimną wodą wrzucamy łyżeczkę herbaty liściastej lub torebkę – obserwujemy, co się dzieje z herbatą: część herbaty opada, niektóre listki pływają po powierzchni wody. W przypadku torebki obserwujemy kolor. Do drugiego szklanego naczynia wlewamy zagotowaną wrzącą wodę- obserwujemy, woda się zabarwia (herbata się zaparza), ale i tak nie wszystkie listki rozwiniętej herbaty opadają na dno. W przypadku torebki również się zabarwia (herbata się zaparza) - powstaje napar.

Wniosek: Aby herbata była naparem (oddała swoje właściwości łącząc się z wodą), musi być zalana wrzątkiem.

9. „Wulkan” - zabawa ruchowa. Dzieci stojąc w kole trzymają brzeg chusty animacyjnej wypełnionej piłeczkami. Na znak nauczyciela dzieci gwałtownie odsuwają się do tyłu i następuje wybuch wulkanu.

10. Eksperyment "Wulkan"- wykonuje nauczyciel.

Potrzebne materiały: butelka 1,5 l, czerwona farba, soda, ocet, woda, masa solna w brązowym kolorze, taca, szklanka, płyn do naczyń.

Wykonanie: Ustawiamy butelkę na tacy- porównując do kanału lawowego znajdującego się wewnątrz wulkanu. W szklance rozrabiamy wodę z octem pół na pół, malutką ilością płynu do naczyń i czerwoną farbą- wlewamy do butelki. Obklejamy butelkę masą solną tworząc kształt wulkanu. Wsypanie sody do roztworu znajdującego się w butelce spowoduje wyciek roztworu na zewnątrz (lawą z krateru wulkanicznego)

11. Ćwiczenia artykulacyjne rozwijające aparat mowy, z wykorzystaniem chleba:(nauczycielka rozdaje dzieciom kawałki chleba pokrojonego w małe kromki oraz skórkę od chleba)

- mlaskanie - dokładne przeżuwanie skórki od chleba (z prawej strony, z lewej strony zuchwy)
- przyklejenie kawałka chleba do wałka dziąsłowego, za górnymi zębami, a następnie stukanie w niego czubkiem języka (jak dzięcioł stuka w drzewo)
- pychota - oblizujemy wargi
- niejadek – usta wciągamy w głąb jamy ustnej
- pychota - całuski za pyszne chlebek - wargi ściągnięte w „ryjek”, przesyłamy sobie nawzajem całuski;

12. Eksperyment "Dlaczego chleb rośnie". Nauczyciel dzieli dzieci na dwa zespoły. Potrzebne pomoce: Dwie miski, dwie tace, mąka, woda, drożdże, Wykonanie. Dzieci dodają składniki i wyrabiają ciasto. Jedna grupa dodaje drożdże a druga nie. Dzieci wykładają na tace wyrobione ciasta i z pomocą nauczyciela wypisują składniki na kartce - obserwują, co się dzieje z ciastem. Następnie obserwacje i wnioski można przeprowadzić w dalszej części dnia- pobytu dzieci w przedszkolu.

Wnioski:

- *Na jednej tacce ciasto urosło na drugiej nie.
- * Powtórzenie składników w jednym i drugim cieście.
- * Jaki składnik spowodował, iż ciasto urosło (drożdże).

13. Założenie zielnika - gromadzenie, suszenie kwiatów i traw.

14. Wycieczka na łąkę – badanie życia owadów, nazywanie kwiatów charakterystycznych dla łąki.

15. Słuchanie bajek , opowiadań o tematyce przyrodniczej czytanych w ogrodzie przez nauczycielaw ogrodzie.

16. Zabawy w ogrodzie z chustą:

— Letnia sałatka owocowa

Do każdego koloru chusty osoba prowadząca przypisuje owoc. Następnie grupa wachluje chustą, a prowadzący mówi: *Robię sałatkę owocową z...* i wymienia owoce. Dzieci, które trzymają kolor odpowiedzialny za dany owoc, przebiegają pod uniesioną chustą i zamieniają się miejscami.

— Złota rybka

Tym razem oprócz chusty animacyjnej potrzebna będzie mała piłeczka, która spełni funkcję rybki. Wskazana osoba wchodzi na chustę i próbuje złapać piłeczkę. W tym czasie reszta grupy wachluje chustą, tak aby utrudnić wybranemu dziecku zadanie.

— Szalony kwiat

Wskazane dziecko kuca na środku chusty animacyjnej. Pozostali trzymają chustę i powoli idą w jedną stronę, tak aby chusta się zwinęła. Następnie na znak prowadzącego dzieci szybko odwijają osobę w środku.

— Rekin

Jedno dziecko chowa się pod chustą, a reszta siedzi, trzymając pod nią nogi. Dwie wybrane osoby – obrońcy – chodzą w tym czasie dookoła chusty. Dziecko schowane pod chustą próbuje wciągnąć pozostałych, łapiąc ich za nogi. W tym czasie obrońcy ratują przed wciągnięciem. Jeśli rekinowi uda się kogoś wciągnąć, osoba ta również zostaje rekinem.

— Relaks na hamaku

Jedna osoba kładzie się na chuście. Reszta grupy kołysze ją delikatnie w rytm wolnej muzyki.

— Wypoczynek nad morzem

Wybrane dziecko kładzie się pod chustą (głowa musi być w środku). Reszta delikatnie wachluje chustą w rytm spokojnej muzyki.

17. Zorganizowanie pikniku w parku: przygotowanie z dziećmi pysznych i zdrowych kanapek i wybranie się do pobliskiego parku, prowadzenie obserwacji przyrodniczych w parku.

18. Malowanie kamieni: Dzieci przynoszą do przedszkola kilka płaskich kamieni, w przedszkolu kolorują je flamastrami, mogą narysować motylki, kwiatku lub co im wyobraźnia podpowiada związanego z latem, następnie umieszczają kamienie w ogródko.

Jesień

- Nazywanie zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla jesieni: wiatr, opady, mgła, szron, mżawka, temperatura.
- Dostosowanie zmian zachodzących w wyglądzie roślin w związku z nadejściem jesieni: żółknięcie i opadanie liści, przechodzenie roślin w stan spoczynku.
- Dostrzeganie bogactwa darów jesieni w wybranych ekosystemach: sad, ogród, pole, las.
- Obserwowanie jesiennych prac wykonywanych przez człowieka w polu, ogrodzie i sadzie. Rozumienie potrzeby uprawy roślin przez człowieka.
- Poznanie sposobów przygotowania się zwierząt do zimy: gromadzenie zapasów, zmiany w wyglądzie zewnętrznym, przygotowanie legowisk,
- zapadanie w sen zimowy lub zmniejszona aktywność, wędrówki ptaków.
- Poznanie sposobów przygotowania się ludzi do zimy: przygotowanie zapasów zabezpieczenie roślin przed mrozem.
- Z cyklu katastrofy naturalne "Wichura"- wyjaśnienie pojęcia przyczyny powstawania, zniszczenia.
- Poznanie przysłów i porzekadeł związanych z jesienią.

Działania:

1. „Z którego to drzewa?” – nazywanie liści, przyporządkowywanie do odpowiedniego drzewa. Rozdanie każdemu dziecku kolorowej koperty z różnymi liśćmi. Dobieranie się dzieci w zespoły wg koloru koperty.
2. "Co potrzebuje drzewo do życia"? (praca w zespole)- wyszukiwanie ilustracji, symboli lub naturalnych okazów przyrodniczych, nazywanie (liście, igły, szyszki, grzyby, rośliny- paprocie, mech itp.)
3. Obserwacja wyglądu jesiennych drzew. Dlaczego liście tracą zielony kolor i opadają? Próby odpowiedzi (burza mózgów).
4. „Wirujące liście” – zabawa ruchowa
5. „Liście i wiatr” – ćwiczenia oddechowe
6. "Jesienne owoce- zabawy badawcze z jabłkiem" : Zagadka dotykowa. Dzieci z zamkniętymi oczami, po kolei, podają sobie jabłko, wachają, dotykają- zgadują, co to może być.
7. Wyjście do warzywniaka/ na bazarek , oglądanie różnych gatunków jabłek, wypowiedzi dzieci, spostrzeżenia, wymiana nabytymi wiadomościami- gdzie się znajdują -co to za miejsce, w jakim celu ludzie przychodzą do warzywniaka lub na bazarek?) Jakie owoce można tu kupić? Skąd się wzięły tutaj owoce na targu? Nauczyciel wspólnie z dziećmi kupują jabłka różnych odmian do eksperymentu. Po powrocie do przedszkola dzieci: Określają różnice między gatunkami jabłek (kolor,

kształt, wielkość, smak). Nazywają części jabłka (skórka, miąższ, pestki, ogonek, gniazdo nasienne).

8. Eksperyment "Szukamy wody w owocach" - co znajduje się w miąższu? Potrzebne przedmioty: surowe jabłko, tarka, gaza, słoiczki, gumki recepturki. Przebieg eksperymentu Nauczyciel przedstawia eksperyment lub dzieci robią to w zespołach : Na tarce ścieramy jabłko i kładziemy je na gazę po czym wyciskamy do słoiczków, na których znajduje się następna gaza przytrzymana gumką recepturką. Sprawdzamy, co się dzieje na gazie i w słoiczku.

Wnioski:

- Otrzymany sok w słoiczku zawiera głównie wodę.
- Witamina C (wzmacnia układ odpornościowy)- której najwięcej znajduje się pod skórką świeżego, nieuszkodzonego jabłka (czyli w tym co zostało na gazie).
- Pektyny (oczyszczają organizm z trujących substancji np. papierosy)- znajdują się w skórce (czyli w tym co zostało na gazie).
- Najzdrowszy sok jabłkowy- to świeży mętny sok (zawiera błonnik i witaminę C znajdujące się w składnikach skórki i miąższu pod skórką, które dostały się do soku i spowodowały mętny wygląd).
- Najzdrowsze są jabłka spożywane na surowo.

9. „ Co możemy ułożyć z kasztanów i żołądzi?”- układanie przez dzieci wymyślonych obrazków, rzeczy, postaci, poznanych liter.

10. „Warzywno-owocowe zbiorczy” – zabawa dydaktyczna, segregowanie, tworzenie zbiorów, przeliczanie na konkretnym materiale. Nauczyciel układa na ceracie rozłożonej na dywanie pięć warzyw i cztery owoce oraz dwie szarfy w różnych kolorach. Następnie pyta dzieci, jak można posegregować zebrane produkty. Wybrane dzieci układają warzywa w jednej szarfi, a owoce w drugiej. Cała grupa podaje nazwy wskazanych zbiorów: „owoce”, „warzywa”. Dzieci głośno przeliczają elementy zbiorów, wskazują, gdzie jest więcej, a gdzie mniej. Na koniec każde dziecko otrzymuje pojemnik i sześć nasion fasoli, po czym układa nasiona zgodnie z poleceniem nauczyciela: np. Ułóż cztery nasiona w rzędzie; Ułóż koło z sześciu nasion; Ułóż dwa rzędy po trzy nasiona; Ułóż węża ze wszystkich nasion.

11. Burza mózgów "Do czego można wykorzystać jabłka"

- Jabłka przy obróbce można kroić, siekać, ucierać, mielić, gotować, piec, wyciskać z soku lub suszyć.
- Jabłko służy, jako składnik kompotów, sałatek owocowych i warzywnych, dodatek .
- do potraw mięsnych, sos, oraz składnik deserów – w tym najczęściej ciast pieczonych i galaretek, ale istnieją też lody i cukierki o smaku jabłkowym.
- Jabłka znajdują się również w dżemach i konfiturach w deserach najczęściej są tarte lub mielone na miękką papkę. Cienkie plastry jabłek mogą służyć jako ozdoba dania.

12. Ciekawostki o jabłkach (opowiada pacynka / kukielka jabłko)

- Obecnie znanych jest ponad 10 tys. odmian jabłek. Różnią się kolorem, kształtem, smakiem i zastosowaniem.
- Lecznicze zastosowanie mają skórki z jabłka. Ugotowana z nich herbatka działa dezynfekująco i likwiduje stany zapalne w jamie ustnej i gardle.
- Twarde jabłka to dobre ćwiczenie dla naszych dziąseł, które dzięki gryzieniu wzmacniają się. Warto pamiętać, że po umyciu zębów nie należy zjadać jabłek, gdyż cukier w nich zawarty sprzyja próchnicy.
- Obite i zbrązowiałe jabłka nie tylko szybko się psują, ale także tracą większość swoich wartości odżywczych

- Zostawiając ogryzek marnujemy sporą ilość miększu. Warto zatem jeść jabłko do końca bo ogryzek jest jadalny! Wyplucia wymaga jedynie samo gniazdo nasienne, które do najsmaczniejszych nie należy, ale znajduje się ono pośrodku ogryzka, więc jest łatwe do wykrojenia.

13. „Jak powstaje wiatr-wichura?”. Doświadczenie "Czy powietrze może poruszać lekkie przedmioty?"

Potrzebne przedmioty: balonik, strzępki papieru, wata, piórka, balon zostaje nadmuchany, a jego otwór zaciśnięty, na ziemi znajdują się

wymienione wyżej przedmioty. Co stanie się z umieszczonymi na stole przedmiotami po wypuszczeniu powietrza z balonika? Wypuszczając powietrze z balonika kierujemy je na przygotowane przedmioty, obserwujemy jak przedmioty poruszają się po ziemi. Co przesunęło piórko, watę czy papierki? Wypuszczone z balonika powietrze. To samo zrobiłby wiatr, a wiatr to nic innego jak poruszające się gwałtownie powietrze.

14. Zabawa ruchowa z wykorzystaniem gazety - WIATR, WICHURA, WIETRZYK - Dzieci otrzymują gazety, które kładą na trawie. Każdy przedszkolak staje na swojej gazecie i podczas słuchania dźwięków tamburynu reaguje w następujący sposób:

- Dźwięki ciche - dzieci poruszają się po gazecie całym ciałem w sposób delikatny, tak by gazeta cichutko szeleściła;
- Dźwięki głośniejsze - dzieci poruszają się mocniej;
- Dźwięki bardzo głośne - dzieci poruszają się gwałtownie (tak by gazeta była jak najbardziej zniszczona) Po zakończeniu zabawy dzieci podnoszą swoje kawałki gazet i sprawdzają czy ich „wiatr” przegonił szare chmury.

15. Praca plastyczna „Wietrzne obrazki” - wykonanie obrazków poprzez dmuchanie na barwne plamy przez słomkę.

Frotaż liści

Frotaż, czyli odbijanie kształtu liści na papierze, to doskonały sposób na rozwijanie motoryki małej oraz zdolności plastycznych. Dziecko umieszcza liść pod kartką papieru i delikatnie przeciera kredką, odkrywając tym samym jego strukturę

16. Po wycieczce w lesie na tacce dzieci składają skarby: liście, igły, szyszki, grzyby, rośliny itp. - wyjaśniamy, iż to ściółka- pożywienie dla drzew.

17. Czy z szyszek możemy wywróżyć, kiedy będzie padał deszcz? Szyszki (sosnowe, świerkowe, inne), sznureczek, podstawka. Przyniesione z lasu/parku szyszki dzielimy na dwie części: jedną zostawiamy na dworze, drugą przynosimy do domu. Po kilku godzinach szyszki w domu się otworzą, natomiast te pozostawione na dworze otworzą się, jeśli pogoda ma być słoneczna i bez opadów, natomiast, jeśli zanoszą się na deszcz, szyszka pozostanie zamknięta.

19. Spacer do parku z zadaniem znalezienia liści idealnych do bukietu. Zwracajcie uwagę na różnorodność kształtów, wielkości i kolorów – to one stworzą później bogactwo waszego bukietu. Wybierajcie liście, które są już suche, ale wciąż zachowują swój kształt i kolor. Unikajcie tych zbyt kruchych lub zniszczonych.

18. "Co pływa, co tonie"- znalezione skarby jesienne wrzucamy do miski z wodą, ciężkie toną, lżejsze od wody utrzymują się na powierzchni.

19. "Jabłkowe chipsy"- kroimy w plasterki jabłko, kładziemy na gazę na kaloryferze, obserwujemy.

20. Ile spadło deszczu?- Plastikowa butelka, nożyk do odcinania/nożyczki, linijka. Odcinamy górną część butelki, dolną część ustawiamy w miejscu, w którym chcemy zmierzyć ilość opadów (parapet, podwórce) i zabezpieczamy w taki sposób, żeby butelka się nie przewróciła. Na butelkę nakładamy odciętą część zakrętką w dół.

Każdego dnia mierzymy linijką poziom wody w butelce – jeśli nie było opadów piszemy „0”.

21. "Ogród w słoju"- duży słoć z szeroką szyjką, torebka czystej ziemi ogrodowej, węgiel drzewny i drobne kamyki, kilka małych roślin np. bluszcz, paprotka, mech, około 250 ml wody. Wsyp kamyki na dno słoja. Ułóż na nich warstwę węgla drzewnego. Przysyp węgiel około dziesięciocentymetrową warstwą ziemi. Zasadź ostrożnie rośliny. Podleń ziemię tak, by nie była zbyt wilgotna. 5. Przykryj wieczkiem słoć i postaw go w ciepłym, jasnym miejscu. Rośliny nie będą potrzebowały dalszej opieki.
22. W kąci przyrody umieszczamy dwa jabłka- jedno w całości, drugie przepołowione. Obserwujemy- jabłko przepołowione ściemnieje, sprawiło to światło i tlen, posiada mniej witamin.
23. "Owocowe plamy"- Białe bawełniane szmatki, gaza, owoce (jeżyny, maliny, jagody, porzeczki – sezonowe owoce miękkie, żeby łatwo było uzyskać sok), sól, gorąca woda. Rozkładamy szmatki na jakimś nieprzemakalnym podłożu; na każde dwie szmatki wyciskamy przez gazę sok z tego samego owocu; natychmiast jedną plamę na szmatce posypujemy solą, a drugą zalewamy gorącą wodą. Obserwujemy, co się dzieje z plamami, które szybciej znikną/wyblakną.
24. Dary lasu. Szyszki. Zebrać mokre szyszki w lesie, w sali położyć na kaloryferze – po wyschnięciu szyszki się otworzą i wypadną z nich nasiona (przysmak wiewiórki).

26. Zabawa „Trzy dziuple”

– N. prezentuje sylwety 3 dziupli i owoców drzew:

szyszek, orzechów i żołądzi. N. czyta krótkie opowiadanie, a zadaniem dzieci jest umieszczenie w odpowiednich dziuplach, danej liczby poszczególnych owoców.

„Ruda wiewiórka udała się na poszukiwanie zapasów. Pierwszego dnia udało jej się zebrać 2 szyszki i 1 orzech. Zdobyte umieściła w pierwszej dziupli. Drugiego dnia, znalazła w lesie 3 żołądzie i 1 szyszkę i zaniósła je do drugiej dziupli. Kolejnego dnia, pod drzewem znalazła 2 szyszki, 2 żołądzie i 1 orzecha. Zebrany pokarm schowała w trzeciej dziupli.

Ile zapasów zgromadziła wiewiórka w poszczególnych dziuplach?

Dzieci mają za zadanie przeliczenie owoców w poszczególnych dziuplach i umieszczenie pod nimi kartoników z liczbą kropek, odpowiadającą zebranym zapasom. Określają w której dziupli jest najwięcej a gdzie najmniej zapasów.

27. Korale z jarzębiny: rozwijanie zdolności manualnych i artystycznych u dzieci.

28. "Gdzie jest powietrze?"- Potrzebne będzie: przezroczysty słoik, piłeczka pingpongowa, kawałek papieru, napełnione wodą przezroczyste naczynie wyższe od słoika.

Wykonanie doświadczenia: umieścić papier na dnie słoika i przymocować taśmą klejącą.

Piłeczkę kładziemy na powierzchni wody. Odwracamy słoik do góry dnem i zamykając w nim piłeczkę, zanurzamy go w wodzie, aż dotknie dna (woda nie wchodzi do słoika, a piłeczka leży na dnie naczynia pokrytego cienką warstwą wody). Ponownie zanurzamy słoik w wodzie, a kiedy dotknie dna przechylamy go (ze słoika wydobywają się pęcherzyki powietrza, które poruszają się ku górze i na powierzchni wody pękają. Woda wchodzi do słoika unosząc piłeczkę coraz wyżej i zwilżając papier).

Wniosek: powietrze jest wszędzie i zajmuje każdą wolną przestrzeń. Znajduje się w wodzie, w przedmiotach i roślinach, w ciele człowieka i zwierzęcia. Jest lekkie i niewidoczne, a jednak można znaleźć sposób na to, żeby je „zobaczyć”.

29. „Rytmiczne spacerowanie po liściach”: Dzieci chodzą po liściach, N. prosi aby chodząc po liściach tworzyły rytmiczne dźwięki. Mogą stąpać, skradać się, skakać i tworzyć różne dźwięki.

30. Wykonanie figurek i kasztanów: Z kasztanów i plasteliny można zrobić wiele różnych figurek np. biedronki, pająki, ślimaki, kotki, kwiatuszki. Podczas tworzenia dzieci ćwiczą swoje paluszki oraz rozwijają wyobraźnię.

Zima

- Określanie zmian zachodzących w przyrodzie i dzielenie się swoimi spostrzeżeniami.
- Obserwacja pogody i zjawisk atmosferycznych: śnieg, gołoledź, odwilż, mróz, lód, kra, ślizgawica.
- Doświadczenia
- Zabawy badawcze
- Eksperymentowanie
- Obserwacja zmian zachodzących w świecie roślin.
- Obserwacja zmian zachodzących w świecie zwierząt: dokarmianie, nazywanie, rozpoznawanie, tropienie zwierząt.
- Rozumienie potrzeb i zachowań ludzkich w czasie zimy.
- Dostosowanie właściwego ubioru do pory roku
- Bezpieczeństwo, higiena- zapobieganie chorobom.
- Hodowanie niektórych roślin w skrzynkach- zimowy ogródek.
- Poznanie kontynentów: Arktyka (Biegun Północny): zwierząt, klimatu.
- Poznanie przysłów i porzekadeł związanych z zimą.

Działania :

1. Obserwacja przyrodnicza szukanie oznak zimy , dzieci swobodnie się wypowiadają, wymieniają charakterystyczne cechy zimy: mroźno, śnieżnie, zimno , wietrznie, oszronione drzewa, itp.
2. Zabawa gramatyczna „Jaki jest śnieg?” Dzieci wymieniają przymiotniki określające śnieg np. biały, czysty, puszysty, miękki, lekki, zimny, mokry..., a następnie dokonują porównania np. biały jak: mleko, papier,...
czysty jak: szyba, woda,...
miękki jak: futerko, poduszka, wata,...itd.
3. „Dlaczego śnieg jest mokry ?” Dzieci zapoznają się ze zmiennymi właściwościami śniegu. Śnieg, który pada jest miękki, lekki, puszysty, natomiast, kiedy ulepimy z niego kulę – jest twardy, ciężki, zimny, mokry. Gdy weźmiemy go do ręki i chwilę potrzymamy, to pod wpływem ciepła naszej dłoni. Topi się – powstaje woda. Dzieci wyrażają swoje opinie, dzielą się wrażeniami. Dzieci trzymają kulę śniegu i obserwują czy się rozpuszcza pod wpływem ciepła
4. Zabawa ruchowa „Śnieżki” – dzieci lepią z gazet niewielkie kuleczki imitujące śnieg i wrzucają na chustę animacyjną. Poprzez falowanie wprawiają je w ruch. Następnie porządkują plac zabaw wrzucając papierowe kulki do kosza.
5. Eksperyment- "Badamy właściwości śniegu" - Potrzebne przedmioty: 2 naczynia szklane (może być odcięta w połowie butelka po wodzie mineralnej – pet), śnieg, mazak wodoodporny. Dzieci przynoszą śnieg z placu zabaw.
Przebieg eksperymentu.
Naczynia wypełniamy śniegiem (w miarę równo, bez pustego miejsca w butelce), zaznaczamy mazakiem miejsce, w którym kończy się śnieg, jedno naczynie stawiamy w ciepłe miejsce

koło kaloryfera, drugie w inną część sali. Po jakimś czasie stopnieje śnieg w butelkach: czy w każdej w tym samym czasie, ile jest wody w butelce – zaznaczamy mazakiem i porównujemy wskazania.

Wnioski:

- Śnieg się szybciej roztopił w naczyniu, które stało bliżej kaloryfera (cieplej).
- Śnieg się roztopiał dłużej w naczyniu, które stało w innym miejscu (zimniej).
- Śnieg pod wpływem ciepła zmienił się w wodę (rozpuścił się)- śnieg, to woda w postaci stałej.
- Śniegu (woda w postaci stałej) w naczyniu było więcej, po rozpuszczeniu (woda w postaci ciekłej) jest mniej.
- Śnieg (woda w postaci stałej) nie jest czysty. Po rozpuszczeniu śniegu są zanieczyszczenia (spaliny z aut, ziemia, zanieczyszczenia powstałe podczas spalania w piecu, ptaszki coś przenoszą itp.)

6. Zabawa "Podróż na Biegun Północny". Dzieci naśladują sposoby dotarcia na biegun: jazda na nartach, lot samolotem, podróż statkiem -lodołamacz.

Budowle ze śniegu – dzieci próbują ulepić konstrukcje ze śniegu wg własnego pomysłu.

Opisują właściwości śniegu: lepi się , można go ugnieść.

7. Zabawa "Omijaj Kry". Na ziemi nauczyciel rozkłada hula hop. Dzieci biegają, omijając kry. Na hasło- KRA stają na krze lodowej – wchodzą do środka koła.

8. Doświadczenie „, Góra lodowa”

Potrzebne przedmioty: głęboka przezroczysta miska, kawałek styropianu, biały kubek ceramiczny, woda, niebieska kartka z papieru samoprzylepnego.

Przebieg doświadczenia: Połowę zewnętrznej strony miski oklejamy niebieską kartką z papieru samoprzylepnego (widok z perspektywy statku) i tę stronę widzą dzieci. Wkładamy kubek - wyjaśniamy, iż będzie górą lodową i nalewamy wodę do miski- tłumacząc iż to Ocean Arktyczny na Biegunie Północnym. Dzieci widzą tylko połowę kubka -wyjaśniamy, iż tak widzimy górę lodową płynącą na statku.

Obracamy miskę stroną, gdzie nie ma samoprzylepnej kartki i dzieci widzą kubek w całości ponad poziomem wody jak i również pod wodą- wyjaśniamy, iż góra lodowa dryfuje (pływa, przemieszcza się) -nie wyrasta z ładu. Do miski wkładamy kawałki styropianu -wyjaśniając, iż będą obrazowały kawałki popękanej tafli lodu - kra. Styropian (kra) pływa na powierzchni wody- wyjaśniamy, iż tak się dzieje z krą na Ocenie Arktycznym latem, kiedy jest cieplej bowiem kra jest lżejsza od wody.

9. Praca techniczna:

Potrzebne rzeczy do wykonania pracy: wycięta postać niedźwiedzia polarnego, styropian lub biała kartka techniczna- kra lodowa, wata.

Wykonanie: Dzieci wyklejają watą niedźwiedzia polarnego (futro). Przyklejają na styropian lub białą kartkę techniczną.

10. -„Jaki jest lód?”. Dzieci wlewają wodę do pojemnika na koski do lodu i wystawiają na zewnątrz, po południu zabierają pojemnik do Sali. Każde dziecko dostaje kostkę lodu. Mówi o swoich wrażeniach dotykowych; lód jest zimny, mroźny, mokry, twardy itp.

11. „Czy lód ma smak?” – dzieci smakują lód. Mówią o swoich wrażeniach smakowych; lód nie ma smaku.

12. "Co się dzieje, gdy trzymacie lód w rękach?"- wypowiedzi dzieci. Ręce ciepłe rozpuszczają lód.

13. „Czy lód umie pływać?” – dzieci wrzucają kostki lodu do miski z wodą.

Obserwacja, czy lód unosi się na wodzie? Unosi się- jest lżejszy od wody

14. Zabawa ruchowa „Chodzimy po lodzie”. Na ziemi rozłożone są krążki – kra lodowa. Gdy dzieci słyszą tamburyno, skaczą z krążka na inny krążek, uważają, aby nie dotknąć podłogi. W momencie, gdy muzyka milknie, dzieci stoją w bezruchu na krążku.

15. Doświadczenie „Co się szybciej rozpuści?” wykonane samodzielnie przez dzieci: Potrzebne przedmioty: biały i brązowy kubeczek jednorazowy dla każdego dziecka, kostki lodu, zimna i ciepła woda. Rozdanie dzieciom po białym kubeczku z wodą zimną i po kubeczku brązowym z wodą ciepłą. Każde dziecko samo wykonuje doświadczenie. Wrzuca kostkę do białego kubeczka, a drugą kostkę do brązowego kubeczka.
- Wnioski: lód rozpuści się szybciej w kubeczku z ciepłą wodą (większa energia ciepła), a wolniej w zimnej wodzie (nie ma energii cieplnej). Dzieci wymieniają inne źródła ciepła, dzięki którym rozpuszcza się lód (kaloryfer, piec, dłoń, itp.)
16. Zabawa ruchowa "Zamrażam". Dzieci biegają po ogrodzie podczas dźwięku tamburyna. Nauczyciel mróz przestaje grać a dzieci zamrożone- robią figury z lodu.
17. Doświadczenie: Nauczyciel proponuje odwrotność zmienić wodę w lód.
Potrzebne przedmioty: Butelka po wodzie mineralnej, zwykła woda (nie każda woda mineralna zamarza), mazak wodoodporny. Uwaga: dodatkowo można sobie zrobić doświadczenie: która woda mineralna zamarza.
- Przebieg doświadczenia: Czego jest więcej: wody czy lodu?
Na butelce malujemy mazakiem linię (kreskę, ślad) i do tej linii nalewamy wodę, zakręcamy butelkę i stawiamy na dwór (zima) lub do zamrażarki. Obserwacje zaczynamy, kiedy woda w całości jest zamrożona – czego jest/było więcej?
18. Ćwiczenia orientacyjno-porządkowe. Ćwiczenia uruchamiające duże grupy mięśniowe:- rozwiązywanie zagadki, krótka pogadanka o zimie:
„Śniegiem otuliła ziemię, mrozem zamroziła,
zgadnijcie, kto to Pani...”
19. „Przygotowanie do wyjścia na spacer”- zakładanie poszczególnych części ubioru, zwrócenie uwagi na dokładne i ciepłe ubieranie się zimą. Rozmowa na temat bezpiecznej zabawy na sankach, łyżwach
20. „Spacer”- wyjście z przedszkola, podnoszenie wysoko kolan (omijanie zasp), dmuchanie na śniegowe płatki(papierowe śnieżynki, przyklepione do nitek), rozgrzewanie ciała (tupanie, wymach rąk, podskoki)
21. Ćwiczenia kształtujące wszystkie grupy mięśniowe: zabawa bieżna z elementami wytrzymałości, pchanie, ciągnięcie, skoki, zabawy rzutne, podnoszenie
22. „Bal łyżwiarzy” - imitacja zabawy; dzieci „zakładają łyżwy” i jeżdżą na lodowisku przyjmując różne pozy
23. „Zjeżdżamy na sankach”- dzieci przychodzą na górkę na placu, biorą sanki-krażki pchają i zjeżdżają na sankach. Zwrócenie szczególnej uwagi na bezpieczeństwo podczas zabaw na śniegu
24. „Bitwa na śnieżki”- imitacja zabawy; dzieci zauważają rozłożone kartki papieru(taflę śniegowe) podchodzą do nich i lepią śniegowe kule. Nauczycielka dzieli dzieci na dwie drużyny, ustala zasady, rozciąga linię i rozpoczyna się bitwa na śnieżki
25. "Czy, lód może być kolorowy?"- Szklane pojemniki (dla lepszej obserwacji), zwykła woda, farbki. Do pojemników nalewamy wodę, dodajemy pędzelkiem różnokolorowe farbki (w każdym pojemniczku inny kolor, można również podzielić pojemniki na te z farbą akwarelową i pojemniki z plakatówkami). Całość wystawiamy na dwór (zima, przewidywana temperatura poniżej zera) lub do lodówki/zamrażarki i odczekujemy odpowiedni czas – kiedy woda zamarznie, dokonujemy obserwacji.
26. "Co, jest czyste a co zanieczyszczone"- do 3 szklanek dzieci zbierają śnieg, lód i deszczówkę, podpisujemy karteczkami, w kąciку przyrody obserwujemy gdzie są zanieczyszczenia, a gdzie ich nie ma.
27. "Kształty gwiazdek śniegu"- zabawa badawcza. Czarna tekturka, lupka, aparat fotograficzny. Podczas opadu śniegu kładziemy na chwilę (zależy od intensywności opadów) czarną tekturkę

- na ziemię i obserwujemy: pojawią się pojedyncze płatki śniegu – obserwujemy pod lupą ich kształty. Można zrobić zdjęcia płatkom śniegu i porównać je .
28. Zapach powietrza. Pojemniki, zioła, karteczki z napisami do przyklejenia do pojemników. Do pojemników wkładamy różne zioła i zamykamy je – dzieci samodzielnie podnoszą wieczka i wdychają zapach z pojemników.
29. "Zanieczyszczone powietrze"- wykonując to doświadczenie można w prosty sposób udowodnić, że w powietrzu znajdują się cząstki ciał stałych (kurzy, pyłów).
- Ponumeruj plastikowe nakrętki od 1 – 6.
 - Połóż nakrętki na oddzielnych kartonikach (kartki z bloku technicznego lub rysunkowego – białe) i pozostaw je tak do następnego dnia.
 - Drugiego dnia unieś nakrętkę oznaczoną nr 1. Zobaczysz, że powierzchnia kartonu, która była przykryta różni się od powierzchni odsłoniętej.
 - Przez następne dni podnoś kolejno pozostałe nakrętki. Porównaj ze sobą kawałki kartonu. Zobaczysz, że w miarę upływu dni ich nieodsłonięta powierzchnia stopniowo się przyciemniała. Jest to dowodem obecności w powietrzu stałych cząstek pyłu (kurzu).
30. " Tlen jest składnikiem powietrza" - Tlen jest jednym z gazowych składników powietrza, w obecności którego płomień nie gaśnie. Przeprowadzając doświadczenie można sprawdzić, jak zachowa się płomień bez dostępu powietrza. Potrzebne będzie: talerz, kawałek plasteliny, szklane pojemniki, świeca.
- Zrób podstawkę z plasteliny i umocuj na niej świecę. Postaw świecę na talerzu.
 - Zapal świecę i nalej na talerz trochę wody tak, by dno było pokryte wodą.
 - Przykryj ostrożnie płonąca świecę (stojącą na talerzu z wodą) szklanym pojemnikiem. Po kilku sekundach świeca zgaśnie. Będzie to oznaczać, że został wykorzystany tlen znajdujący się w powietrzu wypełniającym pojemnik. Do szklanego pojemnika przedostanie się woda, zajmując miejsce tlenu.
31. Zabawy na śniegu - nasze tropy.
Szukanie, rozpoznawanie i nazywanie tropów i śladów różnych zwierząt i ptaków.
32. Dokarmianie ptaków – ich obserwacja (założone karmniki). Rozpoznawanie i nazywanie wybranych gatunków.
33. Obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie zimą – drzewa bez liści, drzewa iglaste, ziemia pokryta śniegiem.

PROPOZYCJE PORZEKADEŁ I PRZYSŁÓW

Wiosna

- Po lutym marzec spieszy, koniec zimy wszystkich cieszy.
- Gdy dzika gęś w marcu przybywa, ciepła wiosna bywa.
- Kto w marcu zasieje, ten się na wiosnę śmieje.
- Na marzec narzeka każdy starzec.
- W marcu jak w garncu.
- Choć już w kwietniu słońko grzeje, nieraz pole śnieg zawieje.
- Jak przygrzeje słońko, przyjdzie kwiecień łąką.
- Kiedy żurawie wysoko latają, prędkiej się wiosny ludzie spodziewają.
- W marcu śnieżek sieje, a czasem słońko grzeje.
- Marzec co z deszczem chadza, mokry czerwiec sprowadza.
- Gdy suchy marzec, kwiecień nagradza, bo deszcz sprowadza.
- Gdy marzec z gromem schodzi, maj śniegiem obrodzi.

- Jeśli w kwietniu pszczoły nie latają, to długie chłody się zapowiadają.
- Kwiecień plecień, bo przeplata trochę zimy, trochę lata.
- Kwiecień gdy deszczem plecie, to maj wystroi w kwiecie.
- Na świętego Wojciecha pierwsza wiosny pociecha.
- Pogody kwietniowe - słoty majowe.
- W kwietniu gdy pszczoła jeszcze nieruchliwa, mokra wiosna zwykle bywa.
- W kwietniu łagodne kwiatki, w grudniu śnieżne płatki.
- Grzmot w maju nie szkodzi, sad dobrze obrodzi.
- Maj zieleni łąki, drzewa, już i ptaszek w polu śpiewa.
- Witaj nam maiczku, ze słowiczkiem w gaiczku.
- Wody w maju stojące szkodę przynoszą łące.
- Jedna jaskółka wiosny nie czyni.
- Jaskółka i pszczołka lata, znakiem to wiosny dla świata.
- Wiosna oznacza jak gdyby młodość, inne pory są związane ze zrywaniem i zbieraniem owoców.
- Jedna jaskółka wiosny nie czyni.
- W marcu, gdy kto siał nie zaczyna - dobra swego zapomina.
- Na świętego Grzegorza idzie zima do morza.
- Jak przygrzeje słońko, przyjdzie kwiecień łąką.
- Wody w maju stojące szkodę przynoszą łące.
- Grzmot w maju nie szkodzi, sad dobrze obrodzi.
- Skowronka pieśń to o wiosnie wieść.
- Jaskółka i pszczołka lata - znakiem to wiosny dla świata.

Lato

- Na początku lata ranne grzmoty są zapowiedzią rychłej słoty.
- Ze świętą Małgorzatą zaczyna się lato (10.06.)
- Gdy na Wniebowzięcie Panny ciepło dopisuje, to ciepły i pogodny koniec lata obiecuje (15.08.)
- Jaka Małgorzatka, takie będzie pół latka (20.07.)
- Kiedy lipiec daje deszcze, długie lato będzie jeszcze.
- Jak na Piotra posuszy, lato jesień przesuszy (3.08.)
- Wiosna to panna, lato matka, jesień wdowa, zima macocha.
- Co się latem rodzi, zimą się przygodzi.
- Co lato uzbiera, to zima pożera.
- Lato zarobi, zima zje.
- Luty stały - latem upały.
- Lipcowe upały - wrzesień doskonały.
- Co się latem rodzi - zimą się przygodzi.
- Kto latem pracuje, zimą głodu nie poczuje.
- Kto w lecie nie zbiera, w zimie głodem przymiera.
- Kto w lecie próżnuje, w zimie nędzę czuje.
- Lato robi, zima je.
- Lepsze jedno lato niż dwie zimy
- Co lato odkłada, to zima przejada.
- Byłoby lato dłuższe, gdyby nie zima.
- Kto w lecie nie orze, nie sieje, w zimie z frasunku niszczeje.
- Co się w lecie zarobi, tym się w zimie żyje..

Jesień

- Im głębiej w jesień grzebią się robaki, tym bardziej zima da się we znaki.
- Kiedy wrzesień, to już jesień, wtedy jabłek pełna kieszeń.
- Na Wniebowzięcie słońca, w jesieni dużo błota (15.08.)
- Jeśli w dniu Jacka nie pada, suchą jesień zapowiada (17.08.)
- Święty Bartłomiej gdy jasny, pogodny, da piękną jesień i zbiór winogron dorodny (24.08),
- Święty Idzi wiecie wrzesień, wnet nadejdzie dżdżysta jesień (1.09.)
- Jeśli w Maryi Narodzenie nie pada, to sucha jesień się zapowiada (8.09.)
- Na Podwyższenie Świętego Krzyża jesień się przybliży (14.09.)
- Wiele ostu we wrzesień wróży pogodną jesień.
- Kto pracował w lecie, temu powie wrzesień: ciesz się gospodarzu, tłusta będzie jesień.
- Jesień bezdeszczowa, to zima wiatrowa.
- Jesień tego nie zrodzi, czego wiosna nie zasiała.
- Gdy zbyt długo jesień trzyma, nagle przyjdzie zima.
- Kto w jesieni bydłat nie tuczy, ten je w zimie dźwiga, a na wiosnę wywłóczy.
- Gdy jesienią pęka kora ,zima bywa lekka i nieskora.
- Gdy jesień bez deszczów będzie, w zimie deszczów pełno wszędzie.
- Grzmoty w jesieni ,zboże się pleni.
- W jesieni gdy tłuste ptaki, mróz w zimie nie lada jaki.
- W jesieni wczesny mróz, na wiosnę prędko szykuj wóz.
- Woła wrzesień, że już jesień.
- Na koniec sierpnia śniegiem okryte góry, jesień bez chmury.
- Jesienią, jesienią Sady się rumienia; Czerwone jabłuszka; Pomiędzy zielenią.
- Jesień wszystko odmienia, niesie smutek i łzy. Lecz zawdzięczam jesieni, że kiedyś kwitły bzy.
- Już jesień, już liście spadają z jaworów, Nastaje czas chłodnych i długich wieczorów, Już ptak odlatuje ku cieplej krainie. Co było – nie wróci, co będzie – przeminie.
- Cicho po urwisku jałowcem schodziła; Czesząc grzywę jesień – rudawa kobyła.

Zima

- W zimie odkryte ucho, to w lecie sucho.
- Co zima przychłodzi, lato wynagrodzi.
- Jak w zimie piecze, to w lecie ciecze.
- Im więcej zimą wody, tym więcej wiosną pogody.
- Zima starym dokucza, a młodych naucza.
- Zima bez śniegu - lato bez chleba.
- Gdy zima mocno rzeki lodem ścina, wiele ciężarnych ma w ten rok syna.
- Gdy woda zimą w rzekach huczy, to na wiosnę mróz dokuczy.
- Gdy się woda ścina i u gęsi pierś biała, będzie zima stała.
- Jak niedźwiedź gawrę buduje, to zima się szykuje.
- Liść na drzewie mocno się trzyma - nie tak prędko będzie zima.
- Jeśli mokra, mroźna zima, to przez długie czasy potrzyma.
- Kiedy ptaki w zimę śpiewają, to w maju im dzioby pozamarzają.
- Gdy mróz na świętego Marcina, będzie tęga zima (11.11.)
- Zimę uśmierza wiosna, wiosnę lato niszczy.
- Jaka zima, takie lato.
- Byłoby lato dłuższe, żeby nie zima.
- Dopiero zimą można odróżnić biednych od bogatych.
- Co lato uzbiera, to zima pożera.

- Przyjdzie czas, kiedy zima zapyta nas, co robiliśmy przez całe lat
- W pierwszym tygodniu grudnia gdy pogoda stałą, będzie zima długo biała.
- Gdy nie wymrozi zima, sierpień zbierać co nie ma.
- Luty zimny i suchy, sierpień będzie gorący.
- Późna zima długo trzyma.
- Gdy mróz w lutym ostro trzyma, wtedy jest niedługa zima.
- Skrzętnemu chomikowi i zima niestraszna.
- Od świętego Marcina zima się zaczyna.
- Od Fabiana i Sebastiana zima murowana.
- Na świętego Józefa pięknie, zima szybko pęknie.

AKCJE PRZYRODNICZE I PROEKOLOGICZNE

- "Dokarmiamy zwierzęta zimą": zbiórka kasztanów, wycieczka do paśnika ze smakołykami dla zwierząt leśnych.
- "Nasi skrzydlaci przyjaciele": dokarmianie ptaków zimą, organizowanie karmników, pokarmu .
- Zbiórka karmy dla zwierząt w schroniskach.
- Zbiórka zużytych baterii.
- Udział w akcjach ekologicznych: "Sprzątanie Świata", "Święto Drzewa",.

3. EDUKACJA MUZYCZNA

CELE OGÓLNE:

- rozwijanie wrażliwości na muzykę, uwrażliwianie na dźwięki
- stworzenie możliwości osiągnięcia sukcesów
- wprowadzenie atrakcyjnych form, metod, pracy
- rozwijanie kreatywności dzieci i nauczycielki
- wzbogacanie oferty oświatowej

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- śpiewanie prostych piosenek
- rozwijanie słuchu muzycznego, rozpoznawanie melodii i umownych dźwięków
- relaksacja i wyciszenie podczas odpoczynku i zabaw swobodnych
- urozmaicenie zajęć.
- rozwijanie aparatu mowy
- wspomaganie rozwoju społeczno emocjonalnego

DZIAŁANIA:

1. Wykorzystanie instrumentów do codziennych aktywności – wspólnie z dziećmi ustalenie „Przedszkolnej listy dźwięków: np.
 - „dzwonek – bardzo lubi ciszę”
 - tamburyno/bębenek – zbieramy się na dywanie
 - trójkąt – ustawiamy się do wyjścia na podwórko...
 - kołatka – „zbiórka z podwórka”
2. Wykonanie instrumentu z pojemniczków po jaskach niespodziankach i grochu /kaszy/ziaren/ kamyczków – wykorzystanie instrumentów podczas zabaw rytmicznych i instrumentalizacji.
3. Piosenki na cały rok – nauka 4 piosenek na pory roku w każdej z grup, śpiewanie ich również w ogrodzie.

JESIEŃ

nauka piosenki - „Kolorowe listki”

-zabawy z chustą animacyjną przy piosence, rytmizacja piosenki z wykorzystaniem jesiennych materiałów przyrodniczych – kasztany, liście, żołędzie

ZIMA

nauka piosenki - „Zima, zima zima...”

-zabawy rytmiczne z wykorzystaniem śnieżynek przy muzyce, zabawy rytmiczne z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych – janczary, marakasy, kołatki...

WIOSNA

nauka piosenki - „Była sobie żabka mała...”

-instrumentalizacja piosenki z wykorzystaniem patyczków drewnianych, talerzy perkusyjnych

LATO

nauka piosenki – „Koła autobusu kręcą się...”

-zabawy rytmiczne z pokazywaniem, instrumentalizacja z wykorzystaniem różnorodnych materiałów – marakasy, koła

Inne, dodatkowe: „Przedszkole drugi dom”, „Jestem sobie przedszkolaczek”, „Mikołaj”, „Jadą jadą misie...” „Jesteśmy jagódki”... inne wg pomysłu nauczyciela

4. Zagadki muzyczne:

-zagadki słowne – dzieci odgadują np. nazwy instrumentów na podstawie przeczytanych im przez nauczyciela wierszyków

-zagadki dźwiękowe – dzieci zamykają oczy i słuchają nagrań lub rzeczywistych brzmień instrumentów, a następnie odgadują czyj to (od)głos (w opcji odtwarzania nagrań, mogą to być także zwierzątka, pojazdy, czynności itd.)

-zagadki rysunkowe – dzieci rozpoznają przedstawione na grafikach instrumenty

5. Słuchanie podczas odpoczynku muzyki klasycznej, wykorzystywanie różnego rodzaju muzyki do zabaw ruchowych (z zasobów własnych)
6. Zabawy tradycyjne ze śpiewem, również w ogrodzie, możliwość wykorzystania podkładów muzycznych z YT lub własnych materiałów muzycznych/płyt,,- „Rolnik sam w Dolinie”, „Bałwankowa rodzina”, „Chłopcy dziewczęta”, „Moja Ulijanko”, „Karuzela”, „Mało nas...”, „Mam chusteczkę haftowaną”, „Ojciec Wirgiliusz”, „Boogi woogi”, „Uciekaj myszko do dziury”, „Stary niedźwiedź”, „Nie chcę Cię ...znać”, „Cebulka i burzaczek”, „Tańczymy labado”, „Poszło dziewczę po ziele”...
7. Zabawy z kolorowymi chustami oraz chustą Klanzy wg. Pedagogiki Bati Strauss oraz Carla Orfa i Metody Dobrego Startu
8. Tworzenie Instrumentów muzycznych z pojemników po jogurtach, ryżu i grochu. Odtwarzanie rytmów na tych instrumentach
9. Wsłuchiwanie się w odgłosy natury z zamkniętymi oczami i wymienienie jak największej ilości usłyszanych dźwięków
10. Granie na kastanietach z łupinek do orzechów, odtwarzanie rytmów
11. Wyklaskiwanie umówionych rytmów z ułożonych darów natury z podziałem na sylaby
12. "Poczuj rytm" - nauczyciel wygrywa rytm na dowolnym instrumencie (lub kilku z ich), a dzieci poruszają się w odpowiednim tempie.
13. "To zagrał..." - nauczyciel lub chętne dziecko gra na wybranym przez siebie instrumencie (pozostałe dzieci są odwrócone). Gdy grający skończy, dzieci starają się wskazać, który instrument został wykorzystany.
14. "Tańcząca wstążka" - dzieci tańczą ze wstążkami do dowolnego utworu muzycznego. Gdy nauczyciel zatrzyma muzykę, dzieci zamieniają się wstążkami (pilnują, by za każdym razem zamienić się z innym dzieckiem).
15. "Muzyczny tor przeszkód" - dziecko pokonuje tor wykonując na przystankach muzyczne zadania, np. zaśpiewaj piosenkę, zagraj patyczkami na plastikowej misce, zatańcz, skacz po nutach na pięciolinii (narysowane kredą na chodniku) itp.
16. "Grające marakasy" - dzieci wykonują instrumenty w sali przedszkolnej (wypełniają ryżem, różnego rodzaju kaszami pojemniki i zaklejają je). W ogrodzie grają/wybijają rytm na instrumentach według własnego pomysłu lub pomysłu nauczyciela/kolegi z grupy.
17. "Muzyczne bańki" - nauczyciel puszcza bańki mydlane przy ulubionych melodiach dzieci. Dzieci mogą podskakiwać, łapać bańki i tańczyć w rytm muzyki.

4. PRZYGOTOWANIE DO NAUKI CZYTANIA I PISANIA

CELE OGÓLNE:

- Stwarzanie warunków do wykorzystania tkwiących w dziecku możliwości intelektualnych
- Stymulowanie rozwoju aktywności dzieci poprzez stosowanie różnorodnych ćwiczeń i zabaw prowadzących do nabycia umiejętności czytelnicych
- Wyzwalanie pozytywnych emocji na rozwinięcie zainteresowania kodem literowym
- Rozbudzenie wiary dziecka we własne możliwości
- Całościowe rozpoznawanie wyrazów

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Kształtowanie wszystkich zmysłów
- Wzbogacanie słownika
- Rozwijanie mowy komunikatywnej
- Stymulowanie aktywności
- Kształtowanie postawy kreatywnej
- Włączanie rodziców do procesu czytania

Trzylatki – Przygotowanie:

- Rozwijanie zdolności komunikacyjnych: rozwój mowy trzylatków jest często bardzo opóźniony. Do przedszkola trafiają dzieci, które czasem porozumiewają się tylko kilkoma słowami lub sylabami. Większość komunikatów wyrażają płaczem lub wskazywaniem palcem. Nie zmienimy tego w jeden dzień. Jednak współpracując z logopedą (psychologiem), skłaniając dziecko do mówienia (bez wyręczania, wypowiedzania się za dziecko, zbędnego reagowania na wskazywanie palcem) – jesteśmy w stanie stymulować rozwój mowy maluszków;
- Zachęcanie do komunikacji przez zabawy dźwiękonaśladowcze;
- Śpiewanie, rytmizowanie za pomocą klaskania, tupania;
- Zapoznanie dzieci z globalnym zapisem ich imienia – w krótkim czasie nauczą się je rozpoznawać;
- Wzbogacanie słownictwa – czy język należy bardzo uprościć? Nie. Dzieci rozumieją o wiele więcej niż są w stanie powiedzieć – tak jak i my. Warto czytać dobrą dziecięcą literaturę, wyjaśniać trudne słowa;
- Czytanie wrażeńowe – warto podczas czytania śpiewać, pracować mimiką, gestem, ruchem, tak, by dziecko miało pewność co do tego, że w książkach drzemią fantastyczne rzeczy, a litery ukrywają magiczne światy, które warto poznawać;
- Doskonalenie percepcji słuchowej (zajrzyj [tutaj](#) i [tutaj](#)) i wzrokowej;
- Rozmowy na temat liter – uświadamianie dzieciom ich istnienia, tego, że służą do zapisu naszych myśli. Przykładem takiego działania jest podpisywanie ilustracji prezentowanych lub tworzonych przez dzieci;
- Zabawy w dzielenie na sylaby – dzieci niemalże intuicyjnie opanowują tę umiejętność;

— ***Co jest w zasięgu trzylatka:***

- rozpoznawanie karteczki z własnym imieniem;
- samodzielne jedzenie;
- dzielenie na sylaby prostych wyrazów;
- wskazywanie obrazki na podstawie usłyszonej sylaby (np. la... -> lala, do... -> domek);
- układanie dwu-trzyelementowych szeregów np. z klocków;
- rysowanie bazgrot i prostych obrazków, próba ich nazywania;
- prezentowanie opowieści ruchowych;
- nauka prostych wierszyków;
- rozróżnianie liter od innych symboli (ale jeszcze nie liter od cyfr);
- śpiewanie piosenek o prostej melodii i niespiesznym tempie;
- rysowanie prostych linii, kół;
- rozpoznawanie dźwięków urządzeń domowych, zwierząt;
- lepienie kulki, robienie węża z ciastoliny zgodnie z instrukcją nauczyciela.

Czterolatki - Przygotowanie:

- Rozwijanie zdolności komunikacyjnych: dzieci w tym wieku swobodnie powinny wypowiadać się na interesujący je temat, na zadane pytanie z reguły odpowiedzą równoważnikiem zdania lub zdaniem prostym. Warto zachęcać dzieci do relacjonowania opowiedzianej bajki, opisu obrazka – tego w książce i własnego. Świetną okazję do komunikowania się stwarza praca w grupach.
- Zachęcenie do eksperymentowania ze słowami i dźwiękami – wymyślanie dźwięku, który mógłby wydawać skonstruowany robot, próba definiowania nieznanymi słów, wymyślanie nazw dla narysowanych potworków i magicznych stworzeń;
- Śpiewanie, instrumentalizowanie z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych, marakasów;
- Zapoznavanie dzieci z globalnym zapisem prostych wyrazów, tj. dom, kot, nos, oko, itp.;
- Wzbogacanie słownictwa – czytanie dłuższych opowiadań;
- Czytanie wrażeniowe – warto podczas czytania śpiewać, pracować mimiką, gestem, ruchem, tak, by dziecko miało pewność co do tego, że w książkach drzemią fantastyczne rzeczy, a litery ukrywają magiczne światy, które warto poznawać. Na to jest pora i miejsca na każdym poziomie wiekowym;
- Doskonalenie percepcji słuchowej (zajrzyj [tutaj](#) i [tutaj](#)) i wzrokowej – dziecko czterolatnie śmiało łączy w pary takie same figury, szereguje przedmioty od najmniejszego do największego, wyszukuje brakujące elementy na obrazku ;
- Próby różnicowania liter i cyfr;
- Zabawy w dzielenie na sylaby imion kolegów, synteza sylabowa.

— ***Co jest w zasięgu czterolatka:***

- Rozpoznawanie swojego imienia zapisanego odręcznym pismem na kartce;
- Rozpoznawanie kilku globalnych zapisów i łączenie ich z obrazkiem;
- Rozróżnianie liter od cyfr;
- Dzielenie na sylaby i łączenie sylab w wyrazy (średnio 3);
- Samodzielna recytacja 2-4 wersowych wierszyków;
- Śpiewanie piosenek wraz z ruchem;

- Nauka prostych choreografii tanecznych;
- Wykonywanie prostych szlaczków;
- Kolorowanie według wzoru;
- Rysowanie kwadratów;
- Cięcie po linii prostej i ukośnej;
- Łączenie takich samych liter (bez trudnych opozycji, tj. p-b-d-g)
- Nazywanie niektórych liter wielkich;
- Rozpoznawanie opozycji głoskowych (koty-kody, kasa-kasza-kasia, kos-kosz, kalarepka-galaretki, itp.).

Pięciolatki - Elementarna nauka pisania i czytania

- Co stanowi cel dla pięciolatek?
- Zapoznanie na drodze zabawy z literami i cyframi, drukowanymi – małymi i wielkimi;
- Doskonalenie umiejętności wyznaczania głoski w nagłosie i w wygłosie;
- Doskonalenie umiejętności analizy i syntezy sylabowej długich (4-5 sylabowych) wyrazów;
- Nauka odnajdowania rymów;
- Rozwijanie percepcji wzrokowej na materiale cyfrowo-literowym;
- Łączenie w pary takich samych zapisów wyrazowych, liter, cyfr;
- Rozpoznawanie niektórych zapisów globalnych;
- Rozróżnianie trudnych liter (p-b-d-g)
- Ćwiczenia słuchu fonematycznego (szczególnie rozróżnianie s-sz, z-ż, c-cz, dz-dż, r-l)
- ***Co jest w zasięgu pięciolatki:***
- rozpoznawanie małych i wielkich liter drukowanych;
- rysowanie po śladzie liter i cyfr pisanych;
- wykonywanie szlaczków;
- zapisanie własnego imienia (może się zdarzać zapis w odbiciu lustrzanym);
- rozpoznawanie cyfr od 0 do 9;
- zrozumienie, że niektóre wyrazy zapisujemy inaczej niż słyszymy (lew słyszymy jako *lef*, pies jako *pjes*)
- świadomość istnienia dwuznaków (sz, cz, rz, ch) oraz zmiękczeń (ś, ź, ć, dź, itd.) – nie należy oczekiwać od dziecka, że będzie pamiętało i stosowało w swoich próbach prawidłowy ortograficzny zapis. Ale nie należy bać się prezentowania dzieciom trudnych wyrazów. Na tysiąc procent 90% z naszych przedszkolaków nim wyjdzie z przedszkola podejmie próbę zapisu “Kocham Cię, Mamo!” – nie ma powodu, by nie wspominać dzieciom o istnieniu bardziej skomplikowanych liter w naszym języku, choć na pewno nie równocześnie z wprowadzaniem innej litery.

Sześciolatki - Elementarna nauka pisania i czytania

- Co stanowi cel nauki pisania i czytania w zerówce?
- utrwalanie obrazu liter małych i wielkich oraz cyfr;
- zwrócenie uwagi na istnienie interpunkcji – szczególnie znaków zapytania, kropek, które dziecko często widuje w opowiadaniach;
- rozwijanie umiejętności czytania w oparciu o litery, sylaby i proste wyrazy;
- doskonalenie analizy i syntezy głoskowej (np. d-o-m-e-k -> domek i odwrotnie)
- łączenie obrazków z podpisem;

- czytanie prostych zdań.
- **Co jest w zasięgu sześciolatka?**
- czytanie szeregów sylab, po zapoznaniu liter, tj. la-lo-le-lu-ly;
- odczytywanie rebusów (obrazek lasu + ka -> laska);
- rozróżnianie “trudnych liter” takich jak p, b, g, d, M, W;
- pisanie prostych wyrazów;
- zapis liter w liniaturze po zaprezentowaniu wzoru (już niekoniecznie po śladzie);
- czytanie prostych zdań, typu “To jest lala. To jest domek Bartka”;
- Ci, u których funkcja rozwija się szybciej są w stanie samodzielnie czytać polecenia w książkach;
- symboliczny zapis działań, np. 5-3=2
- znajomość wszystkich liter i cyfr oraz ich pisanych odpowiedników (bez umiejętności spontanicznego ich kreślenia bez wzoru).
- analiza i synteza głoskowa około 6-8 głosek.

DZIAŁANIA:

1. Zabawy ze zdaniami, wyrazami, sylabami i literami

- śpiewamy zdania sylabami – zmiana natężenia, tempa, wysokości głosu
- próbujemy ułożyć wyrazy, a potem zdania z rozsypanek sylabowych i wyrazowych
- pokazujemy dziecku, że sylaba może się składać z różnej liczby liter
- śpiewamy samogłoski na jednym dźwięku legato, tj. łącznie uuuuaaaaoooooeiiiiiiyyyy
- skandujemy każdy dźwięk osobno – staccato – u-u-u-a-a-a-o-o-o...
- próbujemy zaśpiewać znaną piosenkę, np. „Jedzie pociąg” samogłoskami (aoeaoei)
- obserwujemy, co się dzieje z zębami przy wymawianiu s, z, c, dz
- bawimy się w „uśmiech – ryjek”: wymawiamy na przemian e-u, s – sz
- opisujemy przedmiot przez głoskowanie – d-u-ż-y, m-a, d-ł-u-g-i, o-g-o-n itp.
- zadajemy zagadki: zaczyna się na „k” i miauczy (kot); na „d” i jest mokry (deszcz) itp.
- wybieramy te obrazki, których nazwa rozpoczyna się na tę samą głoskę (np. jajko, jabłko, jodła, jaskółka itp.).

2. Przykłady zabaw i ćwiczeń słuchowych, wzrokowych:

- „Co to za słowo?” – nauczyciel wypowiada słowa z podziałem na głoski, dziecko dokonuje syntezy i podaje słowo
- „Układamy słowa na daną głoskę” – nauczyciel wymienia słowo, prosi aby dziecko ułożyło słowo rozpoczynające się jego drugą głoską (np. nora – dziecko układa słowo na o)
- „Literowa kostka” – na kostce umieszczone są litery, rzucamy kostką, odczytujemy literę i mówimy słowo zaczynające się tą literą, dzielimy je na głoski, liczymy i układamy właściwą liczbę klocków
- „Litera i głoska?” – nazywanie obrazków, wyróżnianie pierwszej głoski, ostatniej, głoskowanie nazwy, wyszukiwanie pasującego wyrazu
- „Co jest potrzebne do zabawy?” – spośród obrazków dzieci wybierają te, które potrzebne są do zabawy, określają głoskę w nagłosie (na początku) i układają obrazek pod kartonikiem z odpowiednią literą.
- „Wizytówki” – spośród wizytówek, dzieci wyszukują tę ze swoim imieniem, układanie wizytówki z rozsypanki literowej
- Zabawy z wizytówkami:
- Codzienne wręczanie wizytówek przy powitaniu

- Oznaczenie krzesełek, samodzielne szukanie swojego krzeselka
- Obdarowywanie wizytówką podczas sprawdzania obecności
- Samodzielne wyszukiwanie swojego imienia wśród innych wizytówek przy różnych okazjach
- Wymiana wizytówek – rozdawanie na chybił trafił, wymienianie się
- Zaznaczanie prac plastycznych swoją wizytówką
- Projektowanie i wykonanie swojej wizytówki
- Wykorzystanie wizytówek w zabawach ruchowych i tematycznych, np. karuzela imion

„ZZZZZZZ” – tworzenie bajeczek, ze słowami zaczynającymi się tą samą głoską
 Złośliwa zebra z zaczarowanego zamku zobaczyła zabawki Zuzi – zepsuła złoty zegar.
 Zdenerwowana, zapłakana Zuzia złośliwemu zwierzakowi zaśpiewała, zawarczała – zzzzzzzz.

„Dokończ słowo” – rodzic mówi sylabę, a dziecko dopowiada tak, by powstało słowo
 „Pomieszane sylaby” – rodzic podaje słowa, w których są poprzesztawiane sylaby, dzieci podają ich prawidłowe brzmienie (np. mek – do = domek; dy-lo = lody; ko-mle = mleko)
 „Sztafeta sylabowa” – tworzenie wyrazów rozpoczynających się od tej samej sylaby – mama, makaron, marzenia, makrela itp. lub kończących się tą samą sylabą np. piżama, rama, mama, tama itp.;

„Łańcuch sylabowy” – rozpoczynamy zabawę wypowiadając dwusylabowy wyraz, dziecko powtarza wyraz i dzieli go na sylaby. Druga sylaba staje się początkiem nowego wyrazu powstałego np: wa – ta (wata), ta – ma (tama), ma – ki (maki), ki – je (kije), je – my (jemy), my – dło (mydło) tak aż do wyczerpania pomysłów;

„Sylabowe zgadywanki” – losowanie obrazków np. balon, samolot, kot, parasol itp. Głośne wypowiedzenie nazwy, dzielenie jej na sylaby, liczenie, z ilu sylab się składa (klaskanie, tupanie, podskakiwanie)

„Tropienie sylab” – składanie obrazka z części w całość, nazywanie a następnie dzielenie nazwy na sylaby

„Odczytaj zdanie” – „odczytanie” nazw obrazków, tworzenie zdań np. Smutny zając chodzi po lesie.

„Bawimy się paluszkami” – tworzenie zgłosek (sylab) przy rymowankach, trzymając palce złączone ruszamy tylko serdecznymi, które się krzyżują – raz po jednej, raz po drugiej stronie i mówimy:

Dzi-eń dob-ry! Dzi-eń dob-ry!

Następnie palce, które „się kłaniały” całują się, a my cmokamy (trzy razy), powtarzamy gesty i cmokanie. Składamy razem swoje dłonie (dotykają się tylko czubki palców). Po każdej sylabie po kolei odrywamy palce od siebie (zaczynając od kciuka) i z powrotem składamy palce, mówiąc:

Mu-zy-ka, mu-zy-ka!

Wszę-dzie nam gra!

„Takie same wyrazy” – szukanie dwóch takich samych wyrazów wśród wielu innych

„Ciągi słowne” Jest to ćwiczenie koncentracji i wrażliwości słuchowej. Dziecko słucha słowa, a następnie powtarza je zachowując tę samą liczbę i kolejność np.:

tamburyno – bębenek – talerze; gra – muzyka – śpiew – taniec; orkiestra – instrumenty – dyrygent – utwór – śpiewak

„Bardzo długie zdania”

Rodzic wypowiada proste zdanie składające się z dwóch wyrazów. Zadaniem dziecka jest kolejne dodawanie jednego słowa, tak by powstało bardzo długie, a jednocześnie logicznie brzmiące zdanie. Np.

Bałwanek stoi...

Bałwanek stoi na...

Bałwanek stoi na środku ...

Bałwanek stoi na środku podwórka...itd.

Zabawy z samogłoskami i sylabami

- „Zgadnij, o jakiej literce myślę” - określanie położenia względem innej litery lub przedmiotu
 - „Rozpoznaj, jaka to literka” - rozpoznawanie za pomocą dotyku
 - „Ułóż to, co mówię” – układanie liter pod dyktando
 - Pisanie, lepienie, wyklejanie konturu liter
 - „Kto ma literkę A, ma wstać ma wstać...” – zabawa na powitanie
 - Gry planszowe wymyślane przez dzieci – symboliczne znaczenia przypisywane literkom
 - „Znajdź parę” – rozdanie literek i ustawianie się w pary takich samych liter
 - Nadawanie imion składających się z samogłosek i sylab
 - Granie na instrumentach wg kodu ułożonego z liter – A to bębenki, E to drewnianka itp.
 - Wyszukiwanie liter w mozaice literowej
 - Kolorowanie wg kodu – A to czerwony, E to niebieski itp.
 - Literowy labirynt – prowadzenie drogi po wybranej literze
 - Rysowanie od punktu do punktu wg podanego kodu z liter (pod dyktando)
 - Odkrywanie litery po kawałku – zabawa z całą grupą
 - Układanie puzzli – można indywidualnie
-
- Kostka z samogłoskami lub sylabami wykorzystywana do różnych gier dydaktycznych
 - Szlaczki literowe z pieczętek, wyklejanki oraz odczytywanie ich
-
- Co pisze – zabawa piłeczkami z napisanymi sylabami, dziecko musi odczytać daną sylabę
-
- Znajdź słowo – nauczycielka etykietuje kilkanaście przedmiotów, mebli, zabawek w sali. Dzieci losują duplikaty tych słów szukają ich wśród rozwieszonych napisów i porównują.
-
- Bingo wyrazowe – każde dziecko otrzymuje jeden ze znanych im wyrazów. Nauczycielka czyta i pokazuje wybrane słowo głośno, a dziecko patrzy i porównuje, czy posiada taki wyraz.
-
- Zabawy z kostką – na poszczególnych ścianach kostki: kolory lub obrazki. Dzieci siedzą w kręgu, wybrane dziecko rzuca kostką, mówi głośno słowo, które oznacza ścianę kostki i odszukuje wśród zestawu poszczególnych wyrazów przygotowanych do zabawy.
-
- Co robię? – nauczycielka mówi na ucho dziecku nazwę czynności, np. czyta, śmieje się, rysuje, płacze, sprząta, biega itp. Ono ruchem pokazuje daną czynność pozostałe dzieci odgadują. Kto pierwszy zgadnie podchodzi do zestawu wyrazów i wybiera odpowiednie określenia.
-
- Pory roku – zabawa wzbogacająca słownictwo. Dzieci dzielą się spontanicznie na cztery grupy lub dzieli nauczyciel.. Każda z nich wybiera jedną porę roku. Potem wyszukują planszę, na której została umieszczona nazwa pory roku. Każda grupa ze zbioru wyrazów wybiera określenia pasujące do danej pory roku, np. zima, mróz, lód, śnieg, bałwan, sanki, łyżwy, narty, choinka, itp.
-
- Słoneczko wyrazowe – każde dziecko otrzymuje kartkę z narysowanym słoneczkiem. W środku słoneczka znajduje się sylaba pisana przez nauczycielkę. Spośród kartoników z

dowolnymi sylabami, dzieci wyszukują te, które z sylabą ze słoneczka mogą utworzyć nowy wyraz.

3. Przykłady ćwiczeń manualnych:

- Wycinanie, wydzieranie, klejenie, malowanie, rysowanie
- Pisanie po śladzie
- Rysowanie wg szablonu;
- Rysowanie według poleceń: w górę, w dół, na środku, itp.;
- Rysowanie znaków graficznych po zakropkowanych wzorach;
- Dopełnianie rysunku figur geometrycznych – dorysowywanie brakującej części, np.: niepełnego kwadratu;
- Rysowanie szlaczków i kształtów literopodobnych na gładkiej kartce, a następnie w liniaturze zeszytu;
- Wypełnianie obrazków, szablonów przez łączenie punktów, zamalowywanie oznaczonych pól, zakreskowanie, wyklejanie, itp.;
- Rysowanie szlaczków rozpoczętych od lewej strony;
- Kreślenie linii pionowych (z góry w dół) i poziomych (z lewej do prawej);
- Ćwiczenia w rysowaniu okręgów i spirali w obu kierunkach;
- Zamalowywanie obrazków;
- Kalkowanie
- Stemplowanie lub wypełnianie inną metodą środka litery
- Dopełnianie rysunku – kończenie rysunku np. listka, drzewa, jabłka – dorysowanie - wypełnienie powierzchni rysunku plasteliną, papierem kolorowym lub innym materiałem

4. Zabawy z kinezylogii edukacyjnej:

- ruchy naprzemienne – prosimy dziecko, by wykonało ruchy naprzemienne (podnieś kolano i dotknij nim przeciwną dłoń lub łokieć), ćwiczenie można wykonać z tyłu ciała krzyżując rękę i przeciwległą nogę. Można je wykonywać przy muzyce, lub śpiewie
- leniwe ósemki – na dużym arkuszu papieru rysujemy dużą leniwą ósemkę (znak nieskończoności, przewrócona 8). Następnie prosimy dziecko, by przywitało się z ósemką, wodząc palcem za jej konturami. Dziecko może też same rysować leniwe ósemki, rysując je w powietrzu rękami, nogami – raz jedną, raz drugą.
- kołyska usiądź na podłodze, odchyl się do tyłu, ręce ugięte w łokciach, podeprzyj się na przedramionach. Wykonuj ruchy zgiętymi w kolanach nogami z jednej strony na drugą
- oddychanie brzuszkiem połóż ręce na brzuchu, weź wdech przez nos i rozpocznij długi wydech, wypuszczając powietrze krótkimi dmuchnięciami przez lekko otwarte usta. Oddychaj powoli, nadmuchując brzuch, jak balon.
- zginanie stopy usiądź, zegnij nogę w kolanie i połóż ją na kolanie drugiej nogi. Chwyć przyczepy początkowe i końcowe mięśni łydki i trzymaj je. Powoli poruszaj stopą zginaj ją i prostuj. Powtórz to samo drugą nogą.

5. EDUKACJA PLASTYCZNA

DZIAŁANIA:

1. Odrysowanie kory drzew i liści techniką frotażu
2. Rysowanie kształtów literopodobnych na piasku(na tackach)
3. Malowanie sokiem z cytryny obrazów i oglądanie ich pod światło dzienne
4. Odbijanie liści, kwiatów przy pomocy wałka na glinie szybkoschnącej
5. Malowanie bańkami mydlanymi z farbą
6. Malowanie włóczką
7. Malowanie na śniegu
8. Malowanie na koszulce foliowej z podłożonym darem natury
9. Malowanie stopami , palcami rąk na dużych powierzchniach
10. Malowanie na mleku
11. Plener malarski w parku Picassa
12. Odrysowanie cieni postawionych zabawek lub rzeczy
13. Gryzmołki
14. Malowanie na balonach
15. Labirynt z darów natury lub z recyklingu
16. Tworzenie ekostworków
17. "Makieta miasta z kartonów" - tworzenie miasta w piaskownicy/trawniku z wykorzystaniem kartonów (wcześniej dzieci mogą w sali zamienić kartony w budynki lub pojazdy).
18. Odciskanie kształtów kwiatów, liści, gałązek w glinie lub masie solnej.
19. "Patyczaki" - tworzenie obrazków z wykorzystaniem znalezionych patyków. Do zabawy można wykorzystać inne materiały przyrodnicze.
20. "Orzechy malowane" - malowanie w ogrodzie orzechów włoskich (ciekawa faktura). Można też malować kamienie, patyki itp.
21. "Chrupiące stworki" - z chrupiek kukurydzianych i wykałaczek dzieci tworzą stworki według własnego pomysłu.

VII SCENARIUSZE ZAJĘĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH

„MATEMATYCZNE WYCIECZKI Z KUBUSIEM PUCHATKIEM” to scenariusze z uwzględnieniem możliwości adaptacji do różnych grup wiekowych. Proponowane scenariusze „Matematyczne wycieczki z Kubusiem Puchatkiem” odwołują się do bliskiego dziecku świata bajek. W kolejnych zajęciach udział biorą stali bohaterzy *Kubuś Puchatek i jego Przyjaciele*, wprowadzający w zagadnienie i nawiązujący bezpośredni kontakt z dziećmi. Każde spotkanie zawiera sytuację problemową, którą należy: oswoić, poznać i pomyślnie rozwiązać.

SCENARIUSZ I Temat ogólny: „Wzajemne poznawanie się, zasady pracy w grupie”

Temat zajęć: „*Uczymy się zgodnie bawić w Stumilowym Lesie*”.

Treści matematyczne:

Dziecko:

- poznaje schemat własnego ciała
- posługuje się określeniami typu: lewa, prawa, z tyłu, z przodu
- poznaje schemat budowy ciała drugiej osoby.

Zadanie 1: *Kubuś Puchatek* zaprasza na wycieczkę do Stumilowego Lasu. Dzieci ustawiają się jedno za drugim i maszerują. Na hasło *stop*, wywołane dziecko mówi kto stoi przed nim, a kto za nim posługując się określeniami z *przodu*, z *tyłu*, np. „*Z przodu stoi Zosia . Z tyłu stoi Jaś*”.

Zadanie 2: Zabawa „Przedstaw się”. *Kubuś Puchatek* mówi dzieciom *To nasz przyjacielski krąg* – dzieci stoją/siedzą w kole. Podają sobie maskotkę *Puchatka* i przedstawiają się, mówią jak mają na imię rodzice, podają adres zamieszkania itp. Zabawa „Mało nas”.

Nauka obowiązującego w Stumilowym Lesie zawołania: *Wszelka pomoc i współpraca zawsze bardzo się oplaca!*

Zadanie 3: „Która to ręka prawa?” „Która to ręka lewa?” – dzieci stoją w kręgu. Na zawołanie „*Która to ręka prawa?*” podnoszą prawą rękę w górę; na zawołanie „*Która to ręka lewa?*” podnoszą lewą rękę (oznaczoną frotką, pieczętką). Zabawa powtarza się kilka razy - te same zawołania mogą występować również bezpośrednio po sobie dla poprawienia koncentracji.

Zadanie 4:

Dzieci poruszają się w rytm bębenka, na przerwę wszyscy skandują „*Prawą rękę mam, tobie ją podam!*”, następnie w geście powitania podają prawą rękę kilku osobom. Zabawę powtarza się kilka razy.

Scenka teatralna

„ZASADY PRACY W GRUPIE”

Kubuś Puchatek uczy dzieci, jak należy zachować się w czasie pracy grupowej:

- *Jeśli powiedzieć chcesz coś ważnego, podnieś do góry rękę kolego!*

- *Każdy grzeczny dostanie od innych uśmiech serdeczny.*

- Słowo „dziękuję” nic nie kosztuje.
Mów „przepraszam” i „proszę”, to nie kosztuje nawet dwa grosze.

- Kiedy dzieci współpracują, od razu się lepiej czują.

Uwaga: każda zasada jest powtarzana przez nauczyciela i w miarę możliwości przez dzieci.

Zakończenie zajęć: *Kubuś Puchatek* podsumowuje zajęcia. Wskazuje, czego dzieci nauczyły się na wycieczce do Stumilowego Lasu. Powtarza z dziećmi zawołanie „*Wszelka pomoc i współpraca zawsze bardzo się oplaca!*”

SCENARIUSZ II Temat ogólny: „Kalendarz. Cztery pory roku”.

Temat zajęć: „*Co nam niosą pory roku*”.

Treści matematyczne:

Dziecko:

- dostrzega rytmiczną organizację czasu: dni tygodnia, miesiące w roku
- grupuje przedmioty według jednej, dwóch, trzech i czterech cech
- segreguje obrazki według zasady, co nie pasuje
- określa, jaki przedmiot należy lub nie należy do zbioru w trakcie sytuacji życiowych, zabaw i ćwiczeń

Zadanie 1. *Kubuś Puchatek* zwraca się z pytaniami do dzieci:

Ile tydzień ma dni? Jak nazywają się kolejne dni tygodnia? Który dzień jest pierwszy? Który dzień jest piąty? Za ile dni będzie..., np. sobota, itp.

Piosenka „Tydzień ma siedem dni”, podczas wymienianych dni dzieci pokazują na palcach.

Kubuś Puchatek postanowił zrobić porządkę w swoim schowku. Kiedy otworzył drzwi do schowka, wypadło z niego mnóstwo przedmiotów. Puchatek przyniósł cztery duże pudła: – To będą pudła na cztery pory roku – powiedział. Znalazł kredki i zaczął coś na pudłach rysować.

Nauczyciel prezentuje cztery pudła oklejone symbolami: zielone, żółte, niebieskie, czerwone. *Na wiosennym jest (kwiatek), na letnim (słońce), na jesiennym (drzewo z opadającymi liśćmi), na zimowym (bałwanek).*

Zadanie 2. Dzieci odgadują, jakiej porze roku odpowiadają kolorowe pudła.

Wtem rozległo się pukanie do drzwi. W odwiedzinę do Puchatka przyszedł Tygrysek (lub inny z przyjaciół). – Pobawimy się, Puchatku? – zapytał Tygrysek. – Nie mam czasu - odparł Puchatek – Wszyscy tak mówią – zmartwił się Tygrysek - A co to właściwie jest „czas”? – zapytał.

Zadanie 3. Dzieci próbują wyjaśnić, co to jest czas. Podsumowania wypowiedzi dzieci dokonuje Puchatek:

Czas to chwile, które upływają. To lata, miesiące, tygodnie, dni i noce, czyli doby. I godziny, i minuty, a nawet sekundy.

Zadanie 4. Zagadki Puchatka -, *Zgadnijcie, co to?*”:

Kiedy w samym końcu grudnia

*północ wskażą nam zegary,
znaczy, że nadchodzi nowy,
że skończył się już stary.*

*Rośnie trawa, kwitną kwiaty,
słońce coraz mocniej świeci,
a gdy jest zupełnie ciepło,
na wakacje jadą dzieci.*

*Ledwo liście z drzew opadną,
a już tyle śniegu wokół.
Kto potrafi, niech wymieni
Wszystkie cztery pory roku!*

Zadanie 5. Swobodne wypowiedzi dzieci o kolejnych porach roku.

Zadanie 6. Prośba Puchatka o pomoc w porządkowaniu rzeczy do pudełek/toreb zakupowych według pór roku.

Propozycja zabawy na spostrzegawczość na rozgrzewkę przed porządkowaniem.

Zabawa „*Co się zmieniło?*”. Rozwijanie koncentracji, spostrzegawczości i pamięci.

Doskonalenie orientacji w przestrzeni i kierunkach.

Nauczyciel przygotowuje tacę, na której układa różne owoce/ materiał przyrodniczy w szeregu lub w kole. Wszystkie dzieci przyglądają się przez chwilę układowi owoców, po czym taca zostaje przykryta serwetką. Jedno dziecko odchodzi na bok i odwraca się plecami do grupy. Wyznaczony uczestnik zabawy zmienia kolejność ułożenia owoców poprzez przestawienie jednego elementu. Powracające do grupy dziecko ma za zadanie powiedzieć, co się zmieniło.

Zabawa „*Pomaganie Puchatkowi w porządkowaniu rzeczy według pór roku*”.

Segregowanie obrazków według zasady, co nie pasuje.

Ilustracje: plażowa piłka, sandały, muszelka, maska płetwonurka, grabki, liście, żołądźcie, kasztany, koszyk na grzyby łyżwy, szalik, karmnik dla ptaków, sanki, torebka z nasionami marchewki, motyka, pisanka, palma wielkanocna

Zabawa „*Rzuć kostką i podaj nazwę pory roku*”. Zabawa z elementami rytmiki.

Na dużej kostce naklejone są obrazki: kwiatek, słońce, liść, bałwanek (identyczne jak na pudełkach/ torbach zakupowych). Każdemu obrazkowi kostki odpowiada nazwa pory roku: wiosna, lato, jesień, zima. Uczestnicy zabawy rzucają kostką, podają z pamięci nazwę pory roku, dzielą na sylaby, przeliczają ich ilość, próbują układać własne rymy lub dodają podpowiedziane przez nauczyciela, układają melodię, wystukują rytm, np.

wiosna – pora radosna,

lato – co wy na to,

jesień – idzie wrzesień,

zima – lody trzyma.

Jeśli rzucający wyrzuci ściankę bez obrazka, przekazuje kostkę następnemu uczestnikowi zabawy.

Utrudnienie: numeracji kostki odpowiada nazwa pory roku: 1 – wiosna, 2 - lato, 3 – jesień, 4 – zima.

Zakończenie zajęć: *Puchatek* uczy wszystkich wiersza o porach roku.

Nie tak dawno rok się zaczął,
A już listki wiosnę znaczą.
Coraz więcej wokół kwiatów,
Znak, że wkrótce będzie lato.
Grzyby się zjawily w lesie,
Już niedługo będzie jesień.
Zamknął się w skorupce ślimak –
Zimno! Zaraz będzie zima!
Popatrz – tyle piękna wokół
Niosą z sobą pory roku!

SCENARIUSZ III Temat ogólny: „Jesienne skarby - tropimy kształty”.

Temat zajęć: „*Geometryczne przyjęcie w Stumilowym Lesie*”.

Treści matematyczne:

Dziecko:

- odróżnia, dobiera i nazywa (w zakresie dostępnym dzieciom) figury płaskie i przestrzenne (koło, kwadrat, prostokąt, trójkąt, trapez, romb, wielokąt, kula),
- składa, buduje figury, np. z patyczków,
- używa figur do układania, np. mozaik, konstrukcji przestrzennych.

Scenka teatralna wprowadzająca w temat

„*Przepis na zupę geometryczną*”

Muszę iść poszukać miodku – powiedział Kubuś Puchatek- Mocno świeci słońce, więc założę kapelusz z gazety.

Założenie Puchatkowi kapelusza w kształcie trójkąta z gazety.

- *Jaki kształt ma kapelusz? – zapytał Puchatek.*

- *Trójkątny – odpowiadają dzieci.*

- *Dlaczego to trójkąt? – dopytuje się Puchatek.*

- *Bo ma trzy kąty – odpowiadają dzieci.*

Zadanie 1. Przeliczanie kątów trójkąta. Wskazywanie i przeliczanie boków trójkąta na przykładzie trójkątnej czapki z gazety.

Zadanie 2. Zagadki Kubusia Puchatka.

Kształtów jest pełno dookoła. Poszukajmy.

1. *Szukam czegoś okrągłego, co rymuje się ze słowem „żyłka” – piłka.*
2. *Szukam czworokąta, który leci pod niebo, rymuje się ze słowem „dmuchawiec” – latawiec.*
3. *Jest okrągła mocna, gumowa, do jazdy gotowa – opona.*
4. *Coś kwadratowego na myśli mam, przez nie słońeczko zaświeci nam – okienko.*

Skąd wiemy, że to kwadrat? - bo ma cztery boki i wszystkie takie same.

Znalazłem kształty trójkątne, owalne, kwadratowe. Jakie jeszcze kształty wytropimy? – Pyta Puchatek.

Dzieci szukają kształtów w otoczeniu, wskazują je.

Zadanie 3. Zabawa w „*misie patysie*” - układanie trójkątów, prostokątów, kwadratów, wielokątów (pięciokątów, sześciokątów, itp.) z kolorowych patyczków do liczenia lub zgromadzonego materiału przyrodniczego. Łączenie pojedynczych prac w kompozycje, mozaiki.

Zadanie 4. Rysowanie kreda na chodniku figur geometrycznych.
Wyszukiwanie na obrazku ukrytych figur geometrycznych.

Zakończenie zajęć

Nauka rymowanki:

*Czy to kwadrat, czy prostokąt,
trójkąt czy też koło,
w świecie pełnym różnych kształtów
zawsze jest wesoło!*

Ciąg dalszy zajęć na wycieczce, np. do parku. Tropimy kształty.

Po powrocie do przedszkola rozmowa o przyniesionych skarbach. Klasyfikowanie przedmiotów pod względem wielkości, grubości, faktury, kształtu, pochodzenia itd., według pomysłu dzieci.

SCENARIUSZ IV Temat ogólny: „Jak dbać o zdrowie”.

Temat zajęć: „*Dzień Wielkiego Wyścigu w Stumilowym Lesie*”

Treści matematyczne:

Dziecko:

- poznaje liczebniki porządkowe w zakresie 10,
- sprawnie przelicza do 10,
- liczy, poczynając od dowolnego miejsca, np. sześć, siedem,
- liczy dwójkami, piątkami, dziesiątkami,
- numeruje i liczy obiekty ustawione rzędem,
- określa miejsce liczby w ciągu liczbowym.

Scenka teatralna wprowadzająca w temat

W Stumilowym Lesie ogłoszono Dzień Wielkiego Wyścigu. Wszyscy szykowali się do startu. Z drogi, kto ma nogi! – zawołał Tygrys i pierwszy stanął na linii startu. Jako drugi stawiał się Królik, za nim przyczłapał Kłapouchy, następnie przybył Prosiaczek, za nim Maleństwo, a na końcu na starcie zjawiał się Puchatek. Kangurzyca, jako sędzia rozdawała wszystkim przybyłym numery startowe. Możemy się posłużyć maskotkami lub sylwetami przyjaciół Kubusia Puchatka.

Zadanie 1. Odgadnijcie jakie numery startowe miały startujące w wyścigu zwierzątka.

Dzieci oznaczają maskotki właściwymi numerami startowymi posługując się w wypowiedziach liczebnikami porządkowymi.

Kiedy wszyscy byli gotowi, Kangurzyca zawołała:

- Na miejsca! Gotowi! Start!

Nauczyciel jak komentator sportowy opisuje przebieg wyścigu:

Tygrys wyskoczył na prowadzenie. Tuż za nim Królik, na trzecim miejscu Maleństwo, dalej ścigali się Puchatek z Kłapouchym i Prosiaczek.

Wszyscy zawodnicy zażarcie walczyli o prowadzenie. Meta była tuż, tuż. Nikt nie dawał za wygraną, ale to Prosiaczek pierwszy minął linię mety.

Kangurzyca ogłosiła wyniki: zwyciężył Prosiaczek, za nim był Królik, za Królikiem Tygrys, za Tygrysem Maleństwo, na końcu równo linię mety przekroczyli Puchatek z Kłapouchym.

Prosiaczek nie mógł uwierzyć, że wygrał Wielki Wyścig.

- Jestem taki szczęśliwy! Teraz wiem, że zawsze trzeba walczyć do końca!

Kangurzyca wszystkim wręczyła medale za pierwsze, drugie, trzecie, czwarte i piąte miejsce.

Zadanie 2: Pytania: - *Odgadnijcie, kto jaki medal dostał?*

- *Ilu zawodników uczestniczyło w wyścigu?* – sprawne przeliczanie w zakresie do 6.

- *Ile medali przygotowała Kangurzyca?* – przeliczanie i liczenie od dowolnego miejsca dalej.

- *Kto był pierwszy? Kto był drugi? Które miejsce zajął Puchatek? Za kim przybiegł Tygrys?*

- *posługiwanie się liczebnikami porządkowymi.*

Dzieci dekorują maskotki medalami z odpowiednimi cyframi.

Zadanie 3: Kubuś Puchatek zaprasza dzieci do udziału w Wielkim Wyścigu w Stumilowym Lesie. Przebieg zabawy:

1. Rozmowa o sportowym, kulturalnym zachowaniu podczas współzawodnictwa, objaśnienie zasady fair play.
2. Ustawienie dwójkami – przeliczanie do dwóch. Każda dwójka otrzymuje szarfę. Wspólne przeliczenie ilości szarף – wnioskowanie o ilości par.

Przeciąganie w parach. Ustawienie w dwuszeregu twarzami do siebie. Zawodnicy stają bokiem do siebie, trzymając szarfę w ręce wewnętrznej. Na sygnał przeciągają przeciwnika na swoją stronę. Wygrywa rząd, któremu uda się przeciągnąć większą liczbę osób.

3. *Bieg z jajkiem.* Ustawienie czwórkami. Wyścig czwórek do półmetka z łopatkami do piasku na których są piłki np. do tenisa, (mogą być również łyżeczki plastikowe i kasztany), obiegnięcie półmetka i powrót na linię startu. Za upuszczenie „jajka” przyznaje się punkt karny. Wygrywa zespół, który wykona zadanie szybciej i poprawniej.
4. *Pomagamy Królikowi sadzić ziemniaki* – podział na dwie lub trzy drużyny, przeliczanie zawodników ustawionych w rzędzie, określanie swojego miejsca w ciągu liczbowym. Oznaczenie numerem „1” pierwszych zawodników w rzędach. Pobranie po 5 woreczków dla każdej drużyny. Rozłożenie po pięć kółek gimnastycznych co 1 metr przed każdą z drużyn – liczenie piątkami. Startujący zawodnik biegnie w stronę półmetka, wkłada woreczki do kółek, obiega półmetek, wraca na linię startu. Wtedy startuje kolejny zawodnik, który zbiera woreczki, obiega półmetek, wraca na linię startu i przekazuje woreczki następnemu. Woreczki muszą się znaleźć w środku kółka lub choć stykać się z nim. Za „posadzenie ziemniaka” poza kółkiem przyznaje się punkt karny. Wygrywa drużyna, która wykona zadanie szybciej i poprawniej.
5. *Walka na woreczki.* Drużynom wyznacza się pola gry. Każda drużyna pobiera po 10 woreczków – przelicza woreczki. Dwie drużyny w wyznaczonym czasie, np. 2 minuty równocześnie rzucają woreczki na pole przeciwnika starając się odrzucać te, które znalazły się na ich polu. Wygrywa drużyna, która po upływie wyznaczonego czasu (sygnał gwizdkiem) ma mniej woreczków na swoim polu – przeliczanie w zakresie 10, porównywanie: mniej, więcej, o ile mniej, o ile więcej przez łączenie w pary.

Zakończenie zajęć: *Kubuś Puchatek* podsumowuje zawody sportowe. Chwali dzieci za zachowanie, za aktywny udział w zajęciach, uczy przyjmować porażkę, wskazuje, że tak

naprawdę wszystkie dzieci są zwycięzcami, bo się bardzo dużo nauczyły i poprawiły swoją sprawność fizyczną.

SCENARIUSZ V Temat ogólny: „Poznajemy świat zwierząt”.

Temat zajęć: „*Wielonożni mieszkańcy Stumilowego Lasu*”

Treści matematyczne:

Dziecko:

- pamięciowo wyznacza sumy i różnice,
- ustala równoliczności zbiorów poprzez ustawianie w pary, w trójki, w czwórki,
- liczy dwójkami, trójkami.

Scenka teatralna wprowadzająca w temat

Któregoś dnia w Stumilowym Lesie Kubuś Puchatek zorganizowała lekcję przyrody.

Poszukamy owadów – zapowiedział. - Najpierw sami upodobnimy się do owadów. Założymy owadzie czułki. Będziemy owadzią rodziną. (Dzieci zakładają na głowę tekturowe opaski z kolorowymi czułkami).

-Teraz możemy ruszać na spotkanie z przyrodą.

Kubuś Puchatek zobaczył na kwiatku pszczołę.- Gdzie są pszczoły, tam jest miód. Ile nóg ma pszczoła?

Pszczoła ma trzy pary nóg. Ile to nóg?

Zadanie 1. Przeliczanie parami. Ustalenie, ile nóg ma pszczoła – jedno dziecko = jedna para nóg, troje dzieci = trzy pary nóg. Przeliczenie, ile nóg jest w trzech parach.

Prosiaczek postanowił złapać motyla. Czy motyl ma nogi? Ile par nóg ma motyl?

Ustawienie w trzy pary. Przeliczenie, ile nóg jest w trzech parach.

Jaka ogromna ważka – zdziwił się Tygrys. - Ma dwie pary skrzydeł, ale ile ma nóg? Ważka również ma trzy pary nóg, czyli...

Kolejne ustawienie w trzy pary. Przeliczenie, ile nóg jest w trzech parach.

Małeństwo zobaczyło skaczącego w trawie pasikonika. - Żeby tak skakać, trzeba mieć bardzo długie nogi.

Ile nóg ma pasikonik? Także trzy pary, czyli ...

Kolejny raz ustawienie w trzy pary. Przeliczenie, ile nóg jest w trzech parach.

Owady mają trzy pary nóg zwanych odnóżami – powiedziała Mądra Sowa. Trzy pary odnóży to.... Sześć odnóży

Kłapouchy w dużym krzaku ostu zobaczył ciekawe stworzenie. - Ten zwierz jest

„ośmioronożny!” – zawołał. - Kiedy pomyślę, ile biedactwo się musi naprzebierać nogami, to aż mnie boli głowa – mruknął.

- Bo to pająk, a pająki nie są owadami tylko pajęczakami i mają cztery pary odnóży – stwierdziła rozumnie Mądra Sowa.

Przeliczenie, ile par trzeba ustawić, aby było 8 nóg.

Puchatek zobaczył siedzącą na liściu zieloną stonogę. - Czy ktoś policzy jej wszystkie nogi?

Zadanie 2. Zabawa „Zagadki Kubusia Puchatka”.

Ile nóg ma Kłapouchy? Ile nóg ma Sowa? Ile nóg mają razem?

Przyleciały dwie sowy, ile nóg mają razem?

Jedna sowa odleciała, ile nóg zostało?

*Ile nóg ma motyl? Ile dzieci trzeba, by było tyle nóg, ile ma jeden motyl?
Ile nóg ma pająk? Ile dzieci trzeba, by było tyle nóg, ile ma jeden pająk?*

Zadanie 3. Zabawa ruchowa „Motyle i pająki”

Dzieci poruszają się w rytm grany na bębenku, na przerwę i zawołanie „Motyle” – ustawiają się w trójki, a na zawołanie „Pająki” ustawiają się w czwórki. Przeliczają głośno od 1 do 6 i od 6 do 1 albo od 1 do 8 i od 8 do 1.

Zadanie 3. Zabawa „Stonoga”.

Ustawienie w rzędzie jeden za drugim. Każdy uczestnik zabawy, z wyjątkiem pierwszego, kładzie kartkę gazety formatu A 4 na plecach poprzednika i przytrzymuje ją czołem opuszczając ręce swobodnie wzdłuż tułowia. Cała grupa, jak stonoga musi przejść do wyznaczonego miejsca nie gubiąc żadnej kartki.

Odmiana: Wyścigi stonóg – podział na dwa zespoły, wyścigi rzędów z gazetami przytrzymywanymi czołami do wyznaczonego miejsca slalomem, z obchodzeniemokoła, itp.

Zadanie 4. Zabawa „W pszczelim roju”

Dzieci tworzą ściśle dwa szeregi stojące naprzeciw siebie i zwrócone do siebie twarzami. Ręce opuszczone wzdłuż tułowia. Między ramiona własne i stojącego z prawej strony wkładają kartkę gazety. Szeregi równo, tak by nie zgubić żadnej kartki, podchodzą do siebie, witają się przez podanie ręki i skinienie głową, następnie wracają tyłem na swoje miejsce. Pszczółki, które zgubiły gazety, lecą do ula odpocząć (odchodzą na bok).

Zakończenie zajęć:

Wycieczka do lasu. Kształtowanie sprawności rachunkowej.

Nauczyciel przygotowuje sztywne kartoniki z ilustracjami zwierząt mieszkających w lesie, np. lis, sarna, mrówka, zając, sowa, sroka, pająk, itp.. Dzieci ustawiają się w kole. Co drugi lub co trzeci uczestnik zabawy trzyma w rękach kartonik. Prowadzący wystukuje rytm na bębenku i zgodnie z tym rytmem dzieci przekładają kartoniki w prawą stronę z ręki do ręki. Na przerwę dzieci, które akurat mają w ręce kartonik podają nazwy zwierząt z kartoników i podają liczbę nóg i liczbę par nóg mówiąc np. *Spotkałem lisa, który ma 4 nogi. - To dwie pary nóg.*

Uwaga: zabawę można utrudnić poprzez obliczenie liczby nóg i par nóg dwóch zwierząt z ilustracji.

SCENARIUSZ VI Temat ogólny: „Ulubione zajęcia dzieci”.

Temat zajęć: „*Wraz z Prosiaczkiem pieczemy żółdziowe babeczki*”

Treści matematyczne:

Dziecko:

- rozdaje i rozdziela po równo elementy,
- ustala równoliczność zbiorów poprzez ustawianie w pary,
- porównuje ilości elementów w zbiorze – określanie różnicy (o ile więcej, o ile mniej) w toku przyporządkowywania i przeliczania,
- wnioskuje o stałej liczbie elementów w zbiorze po obserwowanych zmianach.

Waga, ważenie

- rozumie do czego wykorzystuje się wagę,
- waży i ustala: to jest lżejsze, a to jest cięższe,

- oddziela cechy ciężaru od wielkości,
- klasyfikuje przedmioty ze względu na ciężar z użyciem i bez użycia zmysłu wzroku.

Scenka teatralna wprowadzająca w temat

Prosiaczek zaprosił swoich przyjaciół na babeczki z żółdźkami. Najpierw wyszedł na dwór i nazbierał żółdźki do koszyka. Nie było to trudne, bo akurat wiatr strącał żółdźki z dębu. Potem pobiegł do Puchatka po mały słoik miodu oraz do Królika po torebkę mąki. Królik postanowił pomóc Prosiaczkowi w pieczeniu babeczek. Na przyjęcie obiecali przyjść: Tygrys, Królik, Puchatek i Maleństwo. Należało więc przygotować babeczki dla każdego.

Zadanie 1. Zabawa „Przygotowujemy żółdźki”. Przeliczanie żółdźki nazbieranych przez Prosiaczka w miarę możliwości dzieci, – 15 żółdźki podzielonych na trzy stosiki po 5 żółdźki. Przygotowanie 5 papierowych foremek na babeczki.

Pytania Prosiaczka:

Ilu gości będzie na przyjęciu?(4) Ile zwierzątek razem będzie jadło babeczki? (4 +1 = 5) O ile to więcej?

Ile babeczek muszę upiec?(5) Ile żółdźki muszę wziąć, aby włożyć po jednym do każdej foremki?(5)

Dzieci rozdzielają po jednym żółdźkiu do foremek. Ustalenie równoliczności poprzez przyporządkowanie w pary foremka – żółdź. Rozmowa o stałej liczbie żółdźki bez względu na ich układ: w stosiku - 5, w foremkach - 5.

Zadanie 2. Zabawa „Ważymy”

Ile torebek mąki ma Prosiaczek? Ile słoików miodu ma Prosiaczek?

Ważenie z wykorzystaniem wagi szalkowej. Porównywanie ciężaru jednej torebki mąki, jednego słoika miodu, jednego żółdźki. Ustalenie *Co jest cięższe? Co jest lżejsze?*

Porównywanie ciężaru jednej torebki mąki i 10 żółdźki, jednego słoika miodu i 15 żółdźki. Ustalenie, że więcej nie zawsze oznacza ciężej – oddzielenie cechy ciężaru od ilości.

Zadanie 3. Zabawa „Cięższe, lżejsze” – dzieci klasyfikują przedmioty ze względu na ciężar. Nauczyciel przygotowuje produkty spożywcze wykorzystywane do wypieków, np. cukier puder, torebka proszku do pieczenia, margaryna, bakalie, karton mleka, butelka oleju, itp. Dzieci starają się odgadnąć co jest cięższe najpierw szacując za pomocą wzroku, podnoszenia, potem za pomocą wagi.

Zadanie 4. Zabawa „Zagadki Kubusia Puchatka”

- Prosiaczku, jeśli upieczesz babeczki z podwójnej porcji ciasta, wtedy każdy zje po dwie. Ile babeczek należałoby upiec, aby każdy z uczestników przyjęcia zjadł po 2?

- A z potrójnej porcji ciasta każdy zje po trzy. Ile babeczek należałoby upiec, aby każdy z uczestników

przyjęcia zjadł po 3?

Przyporządkowywanie po 2, następnie po 3 foremki do każdej maskotki/ sylwety. Wkładanie odpowiedniej liczby żółdźki: po 2, następnie po 3 do każdej foremki. Przeliczanie i porównywanie ilości elementów. Określanie różnicy (o ile więcej, o ile mniej).

Zakończenie zajęć:

Kubuś Puchatek podsumowuje zajęcia. Ocenia zachowanie i aktywność dzieci.

SCENARIUSZ VII Temat ogólny: Bezpieczne zabawy.

Temat zajęć: „*Bawimy się w piratów ze Stumilowego Lasu*”

Treści matematyczne:

Dziecko:

- działa według planu, ustala cel i planuje czynności,
- określa położenie przedmiotów w przestrzeni,
- orientuje się na kartce papieru,
- określa kierunki w przestrzeni,
- wytycza kierunek od obranego punktu, np. na lewo od... .
- koduje rytm na papierze,
- porównuje obiekty i szacuje najpierw dwa, a potem trzy,

Mierzenie długości

- mierzy stopą za stopą, łokciami, dłonią, palcami,
- odmierza długości wspólną miarą, np. klokiem,
- poznaje narzędzia mierzące długość.

Scenka teatralna wprowadzająca w temat

Pewnego dnia Tygrys brykał po Stumilowym Lesie. Wtem zobaczył drzewo, a na nim kartkę z dużym czerwonym krzyżykiem.

- To musi być coś bardzo ważnego - pomyślał i zerwał kartkę z drzewa. – Mądra Sowa na pewno będzie wiedziała co to jest.

Tygrys pobrykał do Mądrej Sowy.

- To piracka mapa skarbów- orzekła Sowa.

Ucieszony Tygrys pobrykał do Puchatka, gdzie przy stole siedzieli: Prosiaczek, Maleństwo i Puchatek.

- Mam piracką mapę skarbów. Ruszamy na poszukiwanie skarbu piratów – ryknął Tygrys.

Zadanie 1. Ustalenie planu poszukiwania – swobodne wypowiedzi dzieci. Przebieranie się za piratów z wykorzystaniem przygotowanych elementów stroju pirata – papierowe czapki w kształcie trójkąta, przepaski, chustki, lunety, itp.

- Piracka załoga wsiada na piracką łódź! Ahoj! – zawołał Tygrys.

Uczestnicy zabawy wraz z maskotkami zajmują miejsca na specjalny dywaniku - *tratwie* – oznaczonym symbolami pirackimi. Mierzą długość i szerokość tratwy metodą „stopa za stopą”.

Zadanie 2. Zabawa „*Czytamy mapę*”. Ćwiczenia odczytywania symboli, szyfrowania i odszyfrowywania.

Nauczyciel przygotowuje schemat rysunkowy „Piracką mapę skarbów” z oznaczonym czerwonym krzyżykiem miejscem skarbu, ze strzałkami, symbolami uwzględniającymi specyfikę sali przedszkolnej.

Zawiesza na tablicy powiększone symbole występujące na mapie - „*Legendę mapy*”. Dzieci pod kierunkiem nauczyciela odszyfrowują znaczenie symboli, np. symbol prostokąta – stół, symbol kwadratu – okno, trójkąta – regał, strzałka w lewo – idź w lewo, strzałka w górę – idź prosto, strzałka w lewo i w dół – zawróć, itd. Odległość jest oznaczona rysunkiem, np. stopy lub dłoni, lub laski gimnastycznej, klocka opisanego liczbą.

Zadanie 3. Zabawa ruchowa „*Płyniemy tratwą*” – naśladowanie ruchów za sternikiem.

Nauka rymowanki:

„Hej, ho, żagle stawiaj, ciągnij linę i się baw,

Hej, ho, śmiało steruj statkiem, który jest z papieru! Hej”.
Improwizacja ruchowa do rymowanki, układanie melodii.

Zadanie 4. Zabawa „*Szukamy skarbu*”. Orientowanie się na kartce papieru - określanie położenia przedmiotów w przestrzeni, określanie kierunków, wytyczanie kierunków od danego punktu według mapy, mierzenie stopa za stopą, dłonią, palcami według wskazówek z mapy, odmierzanie długości wspólną miarą, np. laską gimnastyczną.

Zadanie 5. Zabawa „*Mamy skarb*”. We wskazanym przez mapę miejscu dzieci znajdują pudełko, a w nim różne przybory do mierzenia długości. Wypowiedzi na temat przyrządów do mierzenia długości, ich zastosowania, np. w krawiectwie, w stolarstwie, w budownictwie. Pomiar długości z wykorzystaniem znalezionych przyrządów.

Zakończenie:

Tygrys: Piraci, skarbów szukają, znów na wyprawę zapraszają!

Kubuś Puchatek: Szukać skarbów, nie musimy, wystarczy, że się lubimy!

SCENARIUSZ VIII Temat ogólny: „Bez wody nie ma życia”.

Temat zajęć: „*Jak wykorzystuje się wodę w Stumilowym Lesie*”

Treści matematyczne:

Dziecko:

Mierzenie i porównywanie ilości płynów

- wlewa wodę miarką,
- dolewa i odlewa wodę,
- obserwuje, jak zachowuje się woda w zamkniętych butelkach, poznaje miary opakowań płynów.

Scenka teatralna wprowadzająca w temat

Prosiaczek przyniósł do Puchatka nowiutkie farby akwarelowe. Postanowili namalować obraz. Zanurzyli pędzelki w farbie i próbowali nanieść je na papier. Ale się nie udało.

- Żeby akwarele malowały, potrzebna jest woda – powiedział Królik, który akurat pojawił się u Puchatka. Puchatek z Prosiaczkiem poszli po wodę do strumienia, ale w strumieniu taplał się ubłocony Tygrysek. - Ta woda może być zbyt błotnista do malowania – ostrzegł przyjaciół. - Ale tam niedaleko jest staw, w którym nie zastaniecie brykających tygrysów.

Puchatek i Prosiaczek powędrowali nad staw, a tam zastali Kłapouchego, który bawił się żaglówką. Puchatek przyjrzał się wodzie i zobaczył w niej swoje odbicie.

Prosiaczek napełnił wodą wiaderko. Następnie powoli zaczęli nieść wiaderko do domu Puchatka. Kiedy przechodzili obok domu Kangurzyca, Małeństwo zaproponowało im po szklance lemoniady zrobionej z cytryny, miodu i oczywiście z wody. Popijając lemoniadę, gawędzili z Mamą Kangurzycą, która robiła pranie w wielkiej balii pełnej mydlanej wody. Dalej zobaczyli Królika, który podlewał swoje rośliny wodą z konewki. W końcu Prosiaczek z Puchatkiem wrócili do domu, zmoczyli pędzelki w kubku z wodą i zanurzyli je w pojemniczkach z farbami. - Prosiaczku, odkryliśmy dzisiaj wiele sposobów wykorzystania wody – powiedział zadowolony Puchatek.

Zadanie 1. Zabawa „*Pytania Kubusia Puchatka*”:

1. *Jakie pojemniki na wodę widziałem z Prosiaczkiem?*
2. *W jaki sposób wykorzystuje się wodę w Stumilowym Lesie?*

Zadanie 2. Wypowiedzi na temat wykorzystania wody w domu.
Nauczyciel przygotowuje ilustracje pojemników na płyny, które można spotkać w domu, np. butelka, szklanka, kartonik, kubek, filiżanka, wiaderko, miska, itp.

Zabawa z elementem ruchu. Kto też w domu ma...?

Dzieci siedzą w rozsypance. Prowadzący określa pewną formę ruchu i podaje polecenie, np. *Niech podskoczy pięć razy ten, kto też w domu ma... wiaderko*. Uczestnicy zabawy na potwierdzenie wykonują odpowiedni ruch.

np. *Niech się pięknie ukloni ten, kto też w domu ma... szklanki*. *Niech wykona trzy przysiady ten, kto też w domu ma... filiżanki*.

Zabawa toczy się od nowa kilka razy.

Zadanie 3. Zabawa „Wirująca butelka” – Obserwacja wody znajdującej się w zamkniętej butelce. Dzieci siedzą w kręgu. *Kubuś puchatek* zadaje pytanie z zakresu tematycznego typu : *Nazwij cztery pojemniki na wodę. Co to jest konewka? Do czego wlało Maleństwo lemoniadę? W czym Kangurzyca robiła pranie? Gdzie Kłapouchy bawił się żaglówką? itp.* Po zadaniu pytania wybrane dziecko wprowadza w ruch wirowy napełnioną wodą, zakręconą butelkę. Po kilku obrotach butelka zatrzymuje się. Odpowiedzi na pytanie udziela dziecko, do którego jest zwrócona szyjka butelki. Jeśli odpowiedź jest prawidłowa, to odpowiadający wchodzi w rolę prowadzącego, kręci butelkę po zadaniu następnego pytania przez *Kubusia Puchatka*.

Zadanie 4. Zabawa „Jak zmierzyć wodę?”. Poznawanie naczyń będących miarkami wody: kropłomierz (zakraplacz), miarka – zakrętka na syrop, garnki z oznaczeniem pojemności, wiaderko z oznaczeniem pojemności, butelki i kartony opisane miarą zawartości płynu - poznawanie miar opakowań płynów.

Podział na grupy, praca metodą stacijną (po wykonaniu ćwiczenia przez wszystkich członków grupy następuje zmiana stanowiska pracy): ćwiczenia z przelewaniem wody miarką: dolewanie, odlewanie wody, odmierzanie ilości płynu.

Przykład – grupa 1: Odmierzanie ilości płynu kroplami: nabierz do zakraplacza wodę, naciśnij wypuszczając powoli wodę do miski (robi to każde dziecko z grupy). Co zauważyłeś? (Woda przybiera kształt kropel). Odlicz np. 10 kropel.
Sprawdź, ile kropel zmieści się na małą łyżeczkę.

Przykład – grupa 2: napełnij zakrętkę butelki na syrop do kreski z liczbą 5 ml. Przelej zawartość na łyżeczkę. Co zauważyłeś? (5 ml to tyle samo, co jedna łyżeczka).

Przykład – grupa 3: przelej soczek z małego kartonika (200 ml) do kubka. Co zauważyłeś? (w kartoniku mieści się tyle samo płynu co w kubku).

Zakończenie zajęć:

Kubuś Puchatek podsumowuje zajęcia. Ocenia sposób pracy w grupach.

Powtórzenie zawołania „*Wszelka pomoc i współpraca zawsze bardzo się oplaca*”.

VIII SCENARIUSZE Z ZAKRESU PRZYGOTOWANIA DO NAUKI CZYTANIA I PISANIA

1. SCENARIUSZ ZAJĘĆ W GRUPIE DZIECI 6 LETNICH Z ZAKRESU PRZYGOTOWANIA DO NAUKI CZYTANIA I PISANIA

Temat zajęcia: „Zabawy z literkami”

Cele ogólne:

rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej
doskonalenie percepcji wzrokowej i słuchowej jako przygotowanie do nauki czytania i pisania
ćwiczenie motoryki ręki dominującej.

Cele operacyjne:

dzieli swoje imię na sylaby
umie odczytać globalnie wyraz z rozsypani literowej
potrafi wyróżnić głoskę w nagłosie
przyporządkuje wyrazy do odpowiedniej ilustracji
potrafi segregować litery wg podanych cech (wielkie, małe, samogłoski)
układa swoje imię z rozsypanki literowej
dzieli wyrazy na sylaby
potrafi odnaleźć swoje imię wśród innych
stara się samodzielnie wykonać zadania
potrafi współdziałać w grupie
układa wyrazy z pojedynczych liter i dopasowuje je do obrazka
układa wyrazy z sylab
potrafi złożyć obrazek z części
rozpoznaje wyrazy globalnie
rysuje szlaczek na kratkowanym papierze według instrukcji nauczyciela - orientuje się -na kartce papieru (prawa strona, lewa strona, środek, góra, dół)
rozwija sprawność manualną

Metody

czynna – zadań stawianych do wykonania, ćwiczenia utrwalające
słowna -objaśnienia, instrykcje

Formy

indywidualna, zbiorowa

Pomoce dydaktyczne

piłeczka, kartki z imionami, kredki, kartki w kratkę, ilustracje z postaciami z bajek, kolorowe karty, kostka, karteczki z literami,ilustracje, fragmenty obrazków, nożyczki, płyta CD

Przebieg:

1. Zabawa z piłką „Imiona” – ćwiczenia analizy sylabowej

Wszyscy stoją w kole. Prowadząca pyta się dzieci „Jak mama woła dziecko?”- A-da, O-la, Kac-per. Uczestnicy rzucają piłkę do wybranych osób. Kto ma piłkę wymawia sylabami swoje imię

Zadajemy dzieciom pytanie „Jak nazywamy wymieniane części słów?”(sylaby)

2. Dzieci. stoją w kole z nauczycielką i trzymają się za ręce. Na słowa nauczycielki:

„Witam osoby, które mają jako pierwszą głoskę imienia „E”- te osoby kłaniają się”,

„Witam wszystkich na „A”- te osoby klaszczą w dłonie,

Następnie dzieci siedzą w kole wraz z nauczycielką, w prawą stronę podaje ona kolejne wizytówki. Każde dziecko zatrzymuje kwiat z napisanym swoim imieniem, pozostałe wizytówki dzieci podają dalej. Zabawa trwa do momentu, aż wszystkie dzieci odszukają kartki ze swoim imieniem. Wszyscy przeliczają ile kwiatów pozostało. Dzieci wspólnie z nauczycielem odczytują imiona nieobecnych kolegów i koleżanek. Uczestnicy mogą liczyć ile tego dnia przyszło dziewczynek i ile chłopców i ile jest wszystkich dzieci.

3. Zabawa ruchowa pt. „Słyszać- nie słyszać.”

Dzieci spacerują w rytmie muzyki po klasie. Kiedy nauczycielka powie wyraz, zadaniem dzieci jest zauważenie czy w wyrazie tym występuje głoska „r” czy też nie. Jeśli występuje dzieci siadają po turecku i klaszczą w dłonie, a jeśli nie występuje stają na jednej nodze.

4. Dzieci podzielone są na zespoły, jeden zespół układa na podłodze litery z własnych ciał. Pozostałe dzieci odgadują, jakie to litery.

5. Zabawa ruchowa „Jestem wielką literą „A”. Dziecko „zamienia” się w literę podaną przez nauczyciela.

6. Ćwiczenia Paula Dennisona – wykonywanie ruchów naprzemiennych według instrukcji nauczyciela celem usprawniania pisania

Dotknij lewą ręką prawego łokcia i odwrotnie

Dotknij lewą ręką prawego ucha i odwrotnie

Dotknij lewą ręką prawego kolana i odwrotnie

7. Ćwiczenia grafomotoryczne

Dyktando graficzne, rysowanie szlaczków na kratkowanym papierze według instrukcji nauczyciela. Kończenie szlaczka bez instrukcji. Dziecko zaczyna rysować od kropki.

8. „Na wiosennej łące” – rysowanie według instrukcji nauczyciela na zielonych kartkach.

Nadeszła wiosna. Na łące w prawym górnym rogu zaświeciło słońce. Na środku łąki fruwał kolorowy motylek. W lewym dolnym rogu wyrósł kwiatek.

W prawym dolnym rogu rosło drzewko. W lewym górnym rogu płynęła chmurka.

9. Zabawa z kostką „Jaka to bajka? – odgadywanie tytułu bajki na podstawie odkrywanych fragmentów obrazków; w obręczach znajdują się ilustracje bajek (Czerwony Kapturek, Kot w butach, Kopciuszek, Królewna Śnieżka) przykryte kartami w różnych kolorach, Do każdej bajki przypisany jest odpowiedni kolor (czerwony, zielony, niebieski, żółty)

Chętne dziecko rzuca kostką, wypada kolor np. czerwony, wówczas odkrywa jeden element przykrytej bajki w/w kolorze, i próbuje podać jej tytuł, zabawa toczy się tak długo aż podane zostaną wszystkie tytuły bajek

10. Podział dzieci na 4 zespoły; każdy zespół ma za zadanie wybrać z kilku obrazków tylko elementy pasujące do otrzymanej ilustracji bajki

Zespół I – bajka „Czerwony Kapturek” (koszyk, wilk, gajowy, dom w lesie)

Zespół II – bajka „Kopciuszek” (pantofelek, karetka, wróżka, sala balowa)

Zespół III – bajka „Królewna Śnieżka” (krasnale, lusterko, jabłko, królewicz)

Zespół IV – bajka „Kot w butach” (młodzieniec, kot, buty, młyn)

11. Zaproszenie dzieci do wykonania przygotowanych przez nauczyciela zadań

„Moje imię” – ułożenie imion z liter znajdujących się na małych kartkach

- „Moja mama” – składanie obrazka z części i ułożenie napisu „mama” z pojedynczych liter
- „Takie same wyrazy” – pod ilustracjami znajdują się wyrazy, zadaniem dziecka jest odnalezienie dwóch takich samych
- „Obrazki i napisy” – dobranie odpowiedniego napisu do obrazka
- „Układanie nazw obrazków z rozsypanki literowej”
- „Brakujące litery”- w wyrazach i zdaniach wstawianie brakujących liter

12. Dzieci podzielone są na 4 zespoły. Dwa zespoły mają za zadanie ułożenie takich słów, aby zaczynały się na „m”. Nauczycielka podaje dzieciom przykład: mleko. Kolejne dwa mają za zadanie ułożenie słów gdzie „m” będzie w dowolnym miejscu danego wyrazu.

12. Praca indywidualna. Każde dziecko otrzymuje inny obrazek. Jego zadaniem jest pokolorowanie tylko tych przedmiotów, które mają głoskę „l”. Po wykonaniu zadania dzieci opowiadają co znajduje się na ich ilustracjach i jaki przedmiot pokolorowały

13. Dokończ słowo. Nauczyciel mówi pierwszą sylabę słowa rzucając piłkę do dziecka, które musi dokończyć słowo, np.:
ba – lon.

14. Szukanie głosek. Dzieci siedzą lub stoją w kółku. Nauczyciel mówi dowolny wyraz. Jeżeli w tym wyrazie występuje poszukiwana głoska dzieci łapią się za swoje ucho, w przeciwnym wypadku łapią się za ucho sąsiada.

15. Zabawy z literami; -dzieci wyszukują wśród liter (rozsypanych na dywanie) te ,które już znają

segregowanie w pętlach liter wielkich i małych
wyróżnienie tych, które są samogłoskami

16. DOBIERANIE LITEREK W PARY – połącz liniami litery w pary: literę małą z literą wielką; literę pisaną z literą drukowaną.

a)PRACA ZE SZNUROWADŁEM:

- ułóż ze sznurowadła literę „O”,
- teraz ułóż inną literę.

17. Ćwiczenia ruchowo – graficzne. Kreślenie sylwet kwiatów, konturów słońca, chmurek , uśmiechu itp. w powietrzu i na plecach kolegi.

18. Ćwiczenia graficzne „Kwiaty dla mamy

- dobieranie z rozsypanki dwóch połówek kwiatów według koloru i kształtu
- obrysowywanie konturów na obrazku,
- kolorowanie kwiatów
- rozcinanie obrazka na 5 części wg wyznaczonych linii,
- naklejanie powstałej rozsypanki na kartkę.

19. Podziękowanie dzieciom za wytrwałą pracę i uczestnictwo we wspólnych zabawach

2. SCENARIUSZ ZAJĘCIA PRZYGOTOWUJĄCEGO DO NAUKI CZYTANIA I PISANIA WG METODY IRENY MAJCHRZAK W GRUPIE DZIECI 5-LETNICH

TEMAT: To dla Was kochani rodzice.

Cele:

- Przygotowanie do nauki czytania
- Przygotowanie do nauki pisania ,
- Wydłużenie fazy oddechowej podczas recytacji wiersza,
- Ćwiczenie spostrzegawczości, uwagi, koordynacji wzrokowo- ruchowej oraz słuchu fonematycznego.
- Utrwalenie umiejętności globalnego odczytywania wyrazów .

Cele szczegółowe:

- Dziecko rozumie polecenia i umie je wykonać,
- Wyodrębnia pierwszą głoskę w nagłosie,
- Rysuje po wyznaczonym śladzie,
- Umie policzyć litery w wyrazie,
- Potrafi złożyć obrazek z części,
- Recytuje wiersz,
- Rozpoznaje wyrazy globalnie,
- Segreguje obrazki pod względem pierwszych liter ich nazw.

Formy: - indywidualna, z całą grupą,

Środki dydaktyczne: Obrazki i podpisy do obrazków , kartoniki z literami (wielkie i małe , drukowane) , obrazki ze sprzętem domowym, kartoniki z różną ilością kropek , kwiatki z kartonu (różne kolory i kształty) rozcięte na 2 części, obrazek z konturami kwiatów do obrysowywania i rozcinania, klej , nożyczki, kredki.

PRZEBIEG ZAJĘCIA:

1.Ćwiczenie wydłużające fazę oddechową na podstawie wiersza E.M. Skorek „Liczenie kwiatów”

Dzieci powtarzają wiersz z nauczycielką.

„Nad zieloną łąką , lecą 2 motyle,
Oj, bardzo się cieszą , że tu kwiatów tyle.
Kolorowe kwiaty 4 zobaczyły,
Nabrały powietrza, do 4 liczyły.
Dzieci nabierają powietrza i liczą , pokazując na palcach

„Jeden , dwa, trzy, cztery.

„Ale pięknych kwiatów jest więcej na łące,
liczyły do 6 kwiatuszki pachnące.
Nabierają powietrza i liczą do 6 pokazując na palcach

„Jeden , dwa, trzy, cztery, pięć , sześć.”

2.Ćwiczenia ruchowo graficzne „Spacer z mamą i tatą”.

Słuchanie opowiadania nauczycielki połączone z wykonywaniem ćw. ortofonicznych i drobnych ćw. rąk.

3.Zabawa „Jaki to wyraz?”

Umieszczenie pod obrazkami na tablicy, kartoników z wyrazami do globalnego czytania (mama, tata, kotek, pies, dom, igła, las, bałwanek,)
Głośne odczytanie podpisów.

4.Zabawa „Jaka to głoska?”

Wybrzmiewanie pierwszej głoski w wyrazach z tablicy.
Wyszukanie wśród innych i umieszczenie pod podpisami na tablicy kartoników z literami (drukowanych , małych i wielkich,) którymi rozpoczynają się te wyrazy.
Odczytanie tych liter.

5.Zabawa „Co mamie i tacie potrzebne jest do pracy”, Segregowanie obrazków pod względem pierwszych liter ich nazw.

Wybieranie przez dzieci z rozsypanych na dywanie obrazków ze sprzętem domowym tych które są mamie lub tacie potrzebne do pracy.
Wybrzmiewanie pierwszej głoski w wyrazie wybranym przez dziecko , umieszczenie wybranego obrazka na tablicy pod kartonikami z wyrazem zaczynającym się taką samą głoską.

6 Ćwiczenia z kinezylogii edukacyjnej „Kreślimy leniwą ósemkę” z wykorzystaniem wiersza A. J.

I K. L. Zwoleńskich „Przepis na tańczącą ósemkę”

„Maluj, maluj ręką motyla,
maluj, maluj go przez chwilę,
maluj, maluj go w wyobraźni
dla

oka – oka - wskazywanie jednego i drugiego oko
ucha – ucha - wskazywanie jednego i drugiego ucha
tańczącej nogi też - naprzemienne wyrzucanie nogi w przód po skosie.

7.Zabawa „ Liczymy litery”

Wybieranie przez dzieci kartoników z różną liczbą kropek.
Przeliczanie ich , próby dopasowania liczby kropek do liczby liter w wyrazach na tablicy.
Umieszczenie kartonika z kropkami pod właściwym wyrazem na tablicy.

MAMA – 4 kropki

TATA – 4 kropki

DOM – 3 kropki

KOTEK- 5 kropek itp.

8.Ćwiczenia spostrzegawczości „Kwiatki dla Mamy”

Dobieranie z rozsypanki na dywanie dwóch połówek kwiatków wg koloru i kształtu.

Ułożenie wybranego kwiatka przed sobą na dywanie.
Wodzenie palcem wzdłuż konturu kwiatka – prawą i lewą ręką.

9. Ćwiczenia ruchowo – graficzne. Kreślenie sylwet kwiatów w powietrzu , konturów słońka, chmurek , uśmiechu itp. na plecach kolegi.

10. Zabawa relaksująca „Pięć palców”
Naśladowanie ruchem dłoni i palców - cięcia nożyczkami -
krojenia nożem-
widelca-
grabi-
szczypiących szczypiec-
głaszczącego piórka -

11. Ćwiczenia graficzne „Kwiaty dla mamy i taty”
-Obrysowywanie konturów na obrazku,
-kolorowanie kwiatów
rozcinanie obrazka na 5 części wg wyznaczonych linii,
naklejanie powstałej rozsypanki na kartkę.

3. SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z ZAKRESU ROZWIJANIA UMIEJĘTNOŚCI CZYTANIA I PISANIA W GRUPIE DZIECI 4-5 LETNICH

TEMAT: Pod parasolem

CEL OGÓLNY:

- stwarzanie sytuacji do doświadczeń językowych z uwzględnieniem nabywania i rozwijania umiejętności czytania i pisania
- doskonalenie percepcji słuchowej i wzrokowej jako przygotowanie do nauki czytania

CELE SZCZEGÓŁOWE (dziecko):

- wypowiada się na określony temat
- globalnie czyta imiona oraz rzeczownik PARASOLE
- dzieli wyrazy na sylaby
- potrafi znaleźć swoje imię wśród innych
- potrafi poruszać się w przestrzeni przy muzyce z zastosowaniem ustalonych reguł
- stara się przez dłuższy czas skupić uwagę
- stara się zapamiętać i odtworzyć w kolejności usłyszane dźwięki za pomocą symboli
- potrafi odczytywać treść symboli
- układa imię z rozsypanki literowej wg wzoru (4-latki)
- potrafi wybrać litery potrzebne do ułożenia swojego imienia (ze zbioru liter) – 5latki
- stara się samodzielnie wykonać zadania do pracy indywidualnej

METODY:

czynne : zadań stawianych do wykonania

słowne: wiersz, rozmowa, objaśnienia, instrukcje

FORMY: Praca z całą grupą, praca indywidualna

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

szablony parasoli różnej wielkości, napis PARASOLE, dywaniki, instrumenty muzyczne , kartoniki z obrazkami instrumentów, koperty dla każdego dziecka z kartą zadaniową, magnetofon, nagrania muzyczne do zabawy ruchowej

PRZEBIEG:

1. Rozwiązanie zagadki jako wprowadzenie w tematykę zajęcia:

Co to za grzybów kolorowych gromada chodzi ulicą
Kiedy deszcz pada?

- globalne odczytanie wyrazu PARASOLE,
podzielenie wyrazu na sylaby, przedstawienie sylab
za pomocą ruchu oraz symboli

2. Wysłuchanie wiersza w wykonaniu nauczycielki pt. „Sześć parasoli”

Kiedy deszcz na dworze pada
To w szatni stoi.....
Kolorowych parasoli gromada.
Ten pierwszy w esy –floresy to parasol
Teresy
Drugi – czerwony w kółka, to parasol
Jurka
Trzeci- beżowy w kropki, to parasol
Dorotki
Czwarty – żółty w kwiatki, to parasol
Beatki
Piąty – w ciapki, zielony , to parasol
Iwony
Szósty – niebieski w kratkę, wybrał sobie
Małgorzatkę
Z Małgorzatką chodzi wszędzie i czeka aż
deszcz będzie.

3. Rozmowa z dziećmi zainspirowana wysłuchanym wierszem
- przewidywanie skutków oraz konsekwencji nierozsądnych zachowań (pada deszcz, jest zimno, wychodzę na dwór bez parasola i ciepłego ubrania- co się może wydarzyć)
4. Zaproszenie do zabawy ruchowej „ Deszcz i kałuże” (n-lka objaśnia reguły zabawy):
- dzieci poruszają się po sali przy muzyce ;na umówiony znak - kartonik z jednym kółkiem- przeskakują przez kałużę, kartonik z dwoma kółkami- dobierają się w pary i wędrują pod wyobrażonym parasolem.
5. Zabawa słuchowa „Zapamiętaj i ułóż”
- dzieci siedzą na dywanie przed swoimi dywanikami, układają kartoniki wg polecenia n-.lki (kartoniki muszą być przed dywanikiem równo ułożone).Prowadząca objaśnia zasady zabawy- najpierw słuchamy jaki instrument schował się za parawanem , potem wybieramy kartonik i kładziemy na dywaniku zaczynając od lewej strony (dzieci na lewej ręce będą miały kolorową gumkę).
6. Dzieci układają dywaniki na wyznaczonym miejscu przy piosence z kasy „Zła pogoda”
- zabawa inscenizowana połączona ze śpiewem piosenki.

7. Zadania do pracy indywidualnej przy stolikach
- dzieci szukają koperty ze swoim imieniem, wykonują zadanie , które jest w środku
 - n-lka objaśnia sposób wykonania zadań ,służy pomocą dzieciom ,które mają jakiś problem

Zadania dostosowane do indywidualnych możliwości każdego dziecka

Przykłady zadań:

- o ułóż imię z rozsypanki literowej i przyklej na kartkę
 - o połącz w pary takie same parasolki
 - o ułóż wg wzoru (rytmiczne ułożenie i przyklejenie szlaczka na parasolce)
 - o pokoloruj parasol wg podanego wzoru
8. Podziękowanie dzieciom za wytrwałą pracę i wręczenie im symbolicznych plaketek z napisem „mądra główka” .

4. SCENARIUSZ ZAJĘĆ PT. „W ŚWIECIE LITEREK” W GRUPIE DZIECI 6-LETNICH

Cel ogólny:

- stwarzanie sytuacji sprzyjających aktywizowaniu myślenia, rozwiązywaniu problemów,
- doskonalenie sprawności umysłowych.
- organizowanie sytuacji sprzyjających wykorzystaniu posiadanych wiadomości oraz doskonalenie umiejętności niezbędnych w nauce czytania
- usprawnienie analizy i syntezy słuchowej, wyodrębnianie głosek,

Cele operacyjne - Dziecko:

- doskonali umiejętność czytania
- koncentruje uwagę, pamięć i zdolność kojarzenia
- doskonali umiejętność tworzenia i odczytywania sylab, nazywania liter,
- kształci umiejętność identyfikacji obrazu graficznego z konkretem i rysunkiem.

Metody:

Czynna, słowna, oglądowa.

Formy:

indywidualna, zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

2 listy, koperty z zadaniami, obrazki, litery, czerwone i niebieskie nakładki, kartoniki z kropkami, literowe kubki, karty z sylabami, magnetofon, kaseta, cukierki, ilustracja.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Nauczycielka wchodzi do sali z bardzo tajemniczą miną, trzymając w ręku list. Rozpoczyna zajęcia:

Zanim weszłam dziś do sali

Bardzo się zdziwiłam,

Bo przy drzwiach wejściowych

Kopertę zobaczyłam.

Wzięłam ją do ręki

Potem otworzyłam

Muszę przyznać szczerze,

Bardzo się wzruszyłam

Napisał do Nas gość dobrze nam znany
Nie powiem Wam kto to? Bo to tajemnica
Sami się domyślicie, gdy treść listu usłyszycie.

Nauczycielka odczytuje treść listu.
Hej, dzieciaki przedszkolaki
Już do Was pisałem,
Kiedy Kotka Psotka
Odczarować chciałem.

Jestem król Figurlot
Z królestwa Figurlandii
Czy mnie sobie przypominacie?
I znów ochotę mi pomóc macie?

Z tym kotkiem Psotkiem
Są same kłopoty.
Teraz zgubił gdzieś w zamku
Mój cenny pierścień złoty.

Dość mam już psot jego,
ciągłych z nim kłopotów,
chęć by mi pomagał
i tak nie rozrabiał.

Jeśli zadania moje rozwiążecie
To pierścień odnajdę w mojej krainie
A kotkowi Psotkowi
Dam całkiem inne imię
Będzie się nazywał kotek Figurlotek.

Tak więc...
Znów potrzebuję waszej pomocy
Dlatego przysyłam do was
Wiklinowy koszyk.
W nim są koperty,
W kopertach zadania
Czeka was zabawa
Niezapomniana.

Nauczycielka zwraca się do dzieci z pytaniem czy mają ochotę na rozwiązanie zadań i czy wszystko zrozumiąły. Zadaje kilka pytań dotyczących treści listu, odsłania ilustrację królestwa Figurlandii.
Kontynuując zajęcie mówi:
Ja już do tego koszyka
Wcześniej zaglądałam
Dla Was to nie są
Trudne zadania

I. „Wizytówka” - zabawa ruchowo – literowa

Nauczycielka rozdaje koperty ze znaczkiem dziecka. Zadaniem dzieci jest:

- ułożyć swoje imię z liter znajdujących się w kopercie,
- ułożyć model wyrazu z użyciem czerwonych (samogłoski) i niebieskich (spółgłoski) cegiełek. Po wykonaniu zadania nauczycielka mówi:

Sami widzicie, że to nic trudnego

Czy zaglądamy może do zadania 2

II. „Tajemnicze kropki” – wyodrębnianie i przeliczanie kolejnych głosek w wyrazach 3-, 4-, 5-głoskowych. Nauczycielka rozdaje dzieciom koperty w których są obrazki i kartoniki z kropkami. Kropki na kartonikach oznaczają liczbę głosek w nazwie obrazka. Zadaniem dzieci jest:

- ułożyć parami obrazek i kartonik z kropkami tak, by liczba kropek odpowiadała liczbie głosek w nazwie obrazka.
- wyklaskać sylabami nazwę wskazanego przez nauczycielkę obrazka.

Po rozwiązaniu zadania nauczycielka mówi:

Drugie zadanie też bułka z masłem

Czy 3 odgadnąć ochotę macie.

II. „Literowe kubki” – wyodrębnianie głosek w nagłosie wyrazów. Kojarzenie głosek z literą. Nauczycielka rozdaje koperty. Zadaniem dzieci jest:

- do kubków oznaczonych literami, włożyć obrazki, których nazwa zaczyna się taką głoską jaką oznacza litera na kubku, np.: na kubku napisane jest „O” – wkładamy więc obrazek przedstawiający: okno, okulary itp.

Po rozwiązaniu kolejnego zadania nauczycielka mówi:

Tutaj też nie było dla was nic trudnego,

zaglądamy może do zadania 4.

IV. „Kolejka sylabowa” – tworzenie wyrazu do wylosowanej sylaby. Dziecko losuje sylabę spośród talii. Zadaniem dzieci jest:

- dopowiedzieć do wylosowanej sylaby dalszą część w wyniku czego powstanie wyraz np.:
ko - za, mo – tyl, ry – ba,

Po rozwiązaniu zadania nauczycielka zwraca się do dzieci z pytaniem

Zostało nam już ostatnie zadanie. Czy i je rozwiązać jesteście w stanie.

V. „Bal literek” – zabawa ruchowa.

W rytm muzyki nauczycielka zaprasza do zabawy dzieci, których imię zaczyna się na podaną przez nauczycielkę głoskę. Po zakończeniu zabawy, gdy muzyka cichnie dzieci siadają na dywanie.

Kończąc zajęcia nauczycielka mówi:

Myślę, że prośbę króla spełniliśmy

Wszystkie zadania rozwiązaliśmy.

Król pierścień znaleźć powinien

I dać kotkowi całkiem inne imię.

Nagle rozlega się głośne pukanie do drzwi

Cóż to być może? Jak myślicie?
Przecież dobrze się spisaliście.

Do sali wchodzi osoba z listem i małą paczuszką, informując dzieci, że przed chwilą listonosz go przyniósł i prosił przekazać grupie 6 – latków. Nauczycielka odczytuje głośno jego treść.

Dziękuję bardzo moi kochani,
Znalazłem pierścień
W bursztynowej sali.

W nagrodę przesyłam
Dla was cukierki,
Bo zniknął z królestwa
Mój problem wielki.

Już nie mam w swej krainie
łobuziaka Psotka,
Lecz bardzo grzecznego
Kotka Figurlotka.

Nauczycielka rozpakowuje paczuszkę i częstuje dzieci słodyczami. Zwraca się do dzieci:

Na koniec rodzicom pokażemy,
Jak przy stolikach pracujemy.

Dzieci siadają do stolików na których przygotowane są karty pracy. Zadaniem dzieci jest odczytać zdanie i narysować. Każde dziecko przy stoliku ma inną kartę pracy.

TO KORALE I 2 LALE.

TO KURA I 2 DOMY.

TO MOTYL I 2 MAKI.

- „Kostka z literami” – na kostce umieszczone są litery, rzucamy kostką, odczytujemy literę i mówimy słowo zaczynające się na tę literę, dzielimy je na głoski, liczymy i układamy właściwą liczbę kamieni lub patyków.
- "Jaka to głoska?" - nazywanie przedmiotów znajdujących się na placu zabaw, a następnie wyróżnianie głosek na nagłosie, śródgłosie i wygłosie; głoskowanie nazwy.
- "Uzupełnianie lub dokończanie rysunku na piasku/śniegu" – kończenie rysunku np. kwiatu, płatku śniegu, drzewa – dorysowanie lub wypełnienie powierzchni za pomocą patyka lub innego przedmiotu.
- Próby odczytywania napisów znajdujących się po drodze podczas grupowego spaceru.
- "Ulepię coś dla Ciebie" - lepienie ze śniegu lub piasku wzorów literopodobnych lub wzorów wybranych przez dzieci.
- „Klej” – nauczycielka wybiera trójkę dzieci. Są to dzieci – „kleje”. Nakłada im na głowy opaski z obrazkami. W rytm kołatki/tamburyna dzieci biegną po placu zabaw. Na przerwę w muzyce przyklejają się do dzieci – „klei” tylko te dzieci, w imionach których występują głoski rozpoczynające nazwy obrazków, które są umieszczone na opaskach dzieci „klei”. Kiedy prowadzący mówi: „hej, hej, puścił klej”, to zakłęcie uwalnia wszystkie dzieci. Zabawa toczy się dalej – ze zmianą dzieci – „klei”.

- "Pantomima" – odgadywanie słów lub czynności wymawianych sylabami. Na początku zabawy bardzo wolno wymawiamy sylaby (w zależności od wieku dzieci) i ilustrujemy jednocześnie ruchem wypowiedzaną czynność. Potem robią to dzieci.
- Zabawa w „Ruchome piaski”-z masy newtonowskiej -rysowanie wzorów
- Układanie wzorów z patyków
- Tworzenie z gliny szybko schnącej
- Tworzenie figur z drucików kreatywnych
- Układanie włóczki na tacy w wzory literopodobne
- „Kamienne opowieści”- rysowanie symboli na kamykach i układanie kamyków w opowieść(nauka tworzenia zdań)
- Poszukiwanie ukrytych skarbów w piasku
- Układanie z kamyków zdania (każdy kamyk to jedno słowo)
- Robienie mas plastycznych typu slime
- Odrysowywanie liści i darów natury, potem dopasowywanie ich do cienia
- Gra w kapsle z korków plastikowych (na każdej zakrętce jest numer gracza)
- Zabawy z piaskiem kinetycznym
- Żelowy worek z skarbami (strunowy worek, żel do włosów, kulki, koraliki, taśma)
- Patykowe zabawy- odtwarzanie wzorów z szablonów

IX BIBLIOGRAFIA

1. Dziecięca matematyka. Książka dla rodziców i nauczycieli. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska, Ewa Zielińska, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 1997.
2. Dziecięca matematyka 20 lat później. Książka dla rodziców i nauczycieli starszych przedszkolaków/ Edyta Gruszczyk-Kolczyńska, Ewa Zielińska, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 2015.
3. Szuman S. Bochno E. - Wpływ środowiska przyrodniczego na rozwój dziecka. "Wychowanie w Przedszkolu" WSiP, Warszawa 2001 nr 5
4. Dmochowska M. "Przyroda w wychowaniu przedszkolnym". Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1968.
5. Liliana Fabisińska „Od... do. Co i jak zmienia się w przyrodzie”, wydawnictwo Papilon 2023r.
6. Izabela Michta, „Co warto wiedzieć o przyrodzie”, wydawnictwo Greg 2021r.